National Library/ Bibliothèque Nationale

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editoral Office: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx ,N.Y. 10466; Chicago — Editor A. LAMBERTS, P.O. Zox 1890, Chicago, Ill. 60690, U.S.A.; California—Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 25 SESTDIENA, 1977. GADA 25. JŪNIJS 27. GADS

SATURDAY, JUNE 25, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Gunārs Rode atrodas Rīgā

Kopš šī gada 13. maija Gunārs Rode var brīvi staigāt pa Rīgas ielām. Cik nu brīvi: no pl. 10 vakarā līdz pl. 6 rītā viņš savu dzīvokli nedrīkst atstāt — tas ir stingrs čekas rīkojums. Veselu gadu viņš nedrīkst kāju spert ārpus Rīgas — tāds ir otrs noteikums. Vai ir vēl kādi citi nosacījumi, tas mums pagaidām nav zināms.

Interesants ir fakts, ka Rodi atbrīvoja divas dienas ātrāk nekā paredzēts — nevis 15., bet gan 13. maijā, taču tikai viena iemesla dēļ — lai tuviniekiem un draugiem izjauktu jūsmīgu apsveikšanu, kas varētu nepaiet nepamanīta lielākam skaitam rīdzinieku. Dažādu faktu slēpšana ir šodien viens no svarīgākajiem Valsts drošības komitejas uzdevumiem, piemēram, jau tas, cik ļoti šis garīgi nesalaužamais cilvēks bija padomju cietumos novārdzināts. No Vladimira cietuma viņu aizveda uz Rīgu jau labu laiku iepriekš, pie tam lielā slepenībā, *lai Maskavas disidenti nezinātu*, kur Rode paliek un lai nevarētu par viņu nekā vairs ziņot ārzemju korespondentiem.

Rīgā viņu turēja „Stūra mājā" — kā latvieši sauc čeku. Tur nu mēģināja Rodi īpaši uzbaļot, bet viņš savu ēdienu dalīja ar citiem ieslodzītajiem. Tad viņu no pārējiem nodalījuši un speciāli baļojuši. Astoņi gadi spaidu darbu nometnē plūs septiņi stingrā režīma cietumā — tāda bija Kremļa atbilde uz mēģinājumu īstenot konstitūcijā garantētās tiesības. Un to visu veica klusām, paslepus — lai tikai neviens neko nezinātu ne Rīgā, ne ārpus padomju impērijas žogiem.

Paldies Dievam, šis laiks ir pagājis — tumsas varas laiks. Nav jau teikts, ka Gunāram nu vairs nekas nedraud un ka relātīvo brīvību viņš arī dabūs kaut cik izbaudīt. Bet viens gan ir skaidrs — bez trokšņa visā pasaulē vairs nevarēs šādus godīgus cilvēkus nodot piecpadsmit gadu mocībām un pazemojumiem, kā tas notika 1962. gadā. Par to gādās Gaismas Akcijas draugi tiklab dzimtenē, kā visā plašajā pasaulē. Visiem *brīvības cīnītājiem Gunārs Rode* liek nodot sirsnīgus sveicienus.

Gaismas Akcija

Jānīts nāca pa gadskārtu . . . ..Elmāra Damberga zīmējums

Maskava apsūdz Vašingtonu

AĻEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Šīs nedēļas ārpolitiskā ekskursijā dosimies uz Maskavu. Jāpiezīmē, ja mēs tiešām dotos uz Maskavu caur Rīgu, tad mums,tāpat kā daudziem pēdējā laika okupētās Latvijas apmeklētājiem, varbūt būtu jāpaklausa čekistu pavēlei nemīlīgā muitnīcā jāizgērbjas līdz Ādama kostīmam. Protams, ka atstājot Rīgu, pēdējā dienā rīkotās šampaniešu brokastīs būtu jāuzdzeŗ augstas laimes uzspiestajam režīmam un jānovēl saules mūžs mūsu tautas apspiedējiem un nodevējiem.

Maskavā pašreiz risinās lielais teātrālais uzvedums — padomju pseudoparlamenta augstākās padomes sesija. Šī izrāde ne ar ko neatšķirsies no iepriekšējām, jo tas, kas tai jāapstiprina un ar visām balsīm jāpieņem, jau sen izlemts polītbirojā. Arī jaunas konstitūcijas pieņemšana ne par mata tiesu nepārveidos padomju pilsoņu tiesības. Jaunā konstitūcija, tāpat kā vecā, ir komūnistu partijas radīta melu pilna tautas piemuļķošanas enciklopēdija. Kompartijai, tāpat kā Staļina konstitūcijā, arī Brežņeva polītiskā bullā piešķirta lielāka vara.

Praktiski tas nozīmē mazas varmāku saujiņas neaprobežotu valdīšanu pār apspiesto vergu miljoniem.

Viens no augstākās padomes jau pieņemtiem lēmumiem ir Brežņeva iecelšana prezidena amata padzītā Podgornija vietā. Ar to vecīgā un slimā sarkanās imperijas valdnieka Brežņeva godkārībai uzlikts kronis. Kompartijas ģenerālsekretāra titulam Pad. savienības maršala „činai" tagad pievienots arī prezidenta amata gods. Te gan jāņem vērā, ka visi Brežņeva tituli un Ļeņina ordeņi ne par vienu dienu nepaildzinās viņa šīs zemes gaitas. Maskavā runā, ka, ja ne šogad, tad nākamgad Brežņevs pats labprātīgi atstāšot troni. Tas notikšot pēc tam, kad Belgradas konferencē viņš pierādīšot, ka nekur pasaulē cilvēks nevarot justies tik brīvs kā Pad. savienībā. Līdz ar to Kārters tur saņemšot pelnītu sāpīgu plauku par nekaunīgo iejaukšanos Pad. savienības iekšējās lietās.

Belgradas priekškonferencē komūnistu bloka valstis droši vien radīs kardinālos priekšnoteikumus Helsinku nolīguma pārbaudei viņiem labvēlīgā režijā. Kā priekškonferencē, tā arī Belgradas konferencē, būs tikai vārdu karš bez kādām nozīmīgām konsekvencēm. Otra pasaules kaŗa beigu posmā padomju tanku novilktās Austrumeiropas robežas netiks grozītas. Tāpat ne par mata tiesu netiks uzlabota aiz šīm robežām palikušo nelaimīgo cilvēku beztiesīgums.

Jābrīnās, kādēļ rietumi neizlietoja savu polītisko un militāro pārākumu pirmajos divos gadu desmitos pēc Otrā pasaules kaŗa beigām. Šajā laika periodā rietumu militārais pārākums bija tik liels, ka tie bez kaŗa riska varēja piespiest Pad. savienību atdot Vecajam kontinentam agresijā iegūto laupījumu. Pēdējos gadu desmitos stāvoklis ir krasi mainījies. Nav brīnums, ka tagad NATO sanāksmē ASV prezidents Kārters Eiropai atgādināja Varšavas pakta valstu militārā spēka nepārtrauktu pieaugumu, kas nostāda Veco kontinentu reālu briesmu priekšā.

Daži skaitļi liecina, ka Kārtera brīdinājums ir pilnīgi pamatots. Šodien 16.000 padomju tankiem NATO centrālā frontē var sviest pretī tikai 7000 tanku. Arī gaisa spēku samērs nav labāks. Varšavas pakta valstīm kaujai gatavas ir 4000 lidmašīnas, bet amerikāņiem un pārējiem NATO alianses locekļiem kopā tikai 2000 lidmašīnu, no kuŗām daļa savu laiku pārdzīvojušas. Eiropa ir patiesi nobažījusies. Nesen kāds sarkanarmijas ģenerālis kokteiļa partijā Maskavā britu diplomātiem lielījies, ka konflikta gadījumā sarkanarmija Reinu varot sasniegt vienas vai vēlākais divu dienu laikā. Varbūt ka tā arī ir, bet nekur nav sacīts, ka neizbēgamā militārā konfrontācijā izšķirīga nozīme būs tankiem vai lidmašīnām. Amerikāņu un Eiropas valstu technoloģiskais pārākums var itin viegli neitrālizēt Varšavas pakta šķietami varenāko militāro dūri.

Prezidents Kārters paredzējis aicināt uz Vašingtonu visu NATO valstu aizsardzības mi-

(Nobeigums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. G. 25. JŪNIJS, 25. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol. 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Vai no elles tā izlīda,
Tik dižena tēva meita?

Man nokrita cepurīte
Uz tevīm raugoties!

(T. dz.)

Metodes un ceļi

Par reliģijas apkarošanu Latvijā un vispārējiem dzīves apstākļiem okupētajā tēvzemē ALA kongresā Čikagā runāja mācītājs P. Kļaviņš no Vācijas. Viņš dzimis 1927. gadā Rugāju pagastā, mācījies Balvu ģimnazijā, pēc tam studējis Vācijā. Toreiz, jaunekļa gados dzīvojot Rietumvācijā, viņam nav bijis īsta priekšstata par patiesajiem dzīves apstākļiem okupētajā dzimtenē. „Latviju pirmo reizi apmeklēju sešdesmitajos gados", teica mācītājs un turpināja: „Atstājot dzimteni, es sapratu, ko nozīmē Kristus vārdi — Es biju cietumā un tu mani apmeklēji. Sāku strādāt kristīgā misijā, lai palīdzētu kristiešiem, kas cieš Pad. savienības jūgā, turoties pie Dieva likumiem."

Tagad miljoniem cilvēku dzīvo apgabalos, kur neviens no ārienes nevar piekļūt. Pie tiem pieder arī Latvija, izņemot Rīgu, kuru iespējams apmeklēt ārzemju tūristiem. „Grūti saprast, kāpēc tādai lielai varai vajadzīga tāda slepenība. Vēl grūtāk saprast, kāpēc tādai varai jānodarbojas ar gluži sīkām lietām," teica mācītājs. „Te man ir protokols, ko parakstījuši astoņi cilvēki, ka Aizputē Jānim Jēkabsonam jāmaksā 30 rubļu soda nauda par to, ka viņš vedis bērnus uz baznīcu."

Protokols rakstīts krievu valodā uz īpaši sagatavotas veidlapas. Zem teksta divi paraksti rakstīti krievu alfabeta burtiem — N. Pruss un Narčevska, pārējie — latīņu: R. Eglīte, Aleckis, G. Muskate, Gribovska, Šēnvalde un Spāģis.

Turpmāk referents minēja jau vispār zināmos faktus, ka ar darba politiku vilina jaunos cilvēkus uz citām republikām, tāpat kara dienestā latviešus nosūta uz tāliem padomju apgabaliem, notiek mūsu tautas vitālitātes plānveidīga sagraušana. Dzimstības līmenis noslīdējis gandrīz līdz nullei. Latvijā jaunai ģimenei tagad grūti nodibināties un atrast sev piemērotu dzīvokli. Tā kā abiem vecākiem jāstrādā, tad bērnu audzināšana jāatstāj valsts ziņā. Grūto dzīves apstākļu dēļ laulību šķiršanās procents Latvijā sasniedzis piecdesmit, kas ir augstākais Pad. savienībā.

Mūsu zemē notiek morāles sairšana. Viss pamazām pielīdzinās Pad. savienības dzīves līmenim. Morālā pagrimšana sākas ar bailēm no terrora, tad iestājas fatālisms. Ļaudīm diendienā jāklausās, kā tiek sludināts materiālisms. Žūpība Latvijā plaši izplatīta, tāpat vairojas arī zādzības, jo padomju sistēma, kur viss pieder valstij, it kā pati aicina uz zagšanu. Visiem jādzīvo ar meliem un jāizdabā varenajiem. Lai padomju sistēma varētu pastāvēt, nepieciešams audzināt ļaudis ateismā, kuŗā bērnus ievirza jau bērnu dārzā.

Pievēršoties mūsu uzdevumiem trimdā, māc. P. Kļaviņš norādīja, ka vienotība mums nav lukss, bet nepieciešamība. Mērķis visiem viens, tādēļ mums vienam pret otru jābūt iecietīgiem un demokratiski tolerantiem, runājot par metodēm." Metožu dēļ nemetīsim nevienu latvieti „pār bortu".

Patvarību norisēs mēs esam saskaldīti trīs grupās: latvieši Latvijā, Sibirijā un rietumos. Sibirijā ir ap 80 tūkstoši latviešu. Mums jānodibina kopība šo mūsu tautas triju daļu starpā. Mums būtu jānodibina sava „kultūras sakaru komiteja" arī ar tautiešiem Sibirijā. Mēs varētu viņus sasniegt ar radio, varbūt pat atrodot veidus, kā samaksāt latviešiem dzimtenē vilciena biļeti Sibirijas tautiešu apmeklējumiem. Mēs visi esam kristīgi cilvēki, un lai gan piederam pie dažādām konfesijām, bībele tomēr mums visiem ir viena.

Lai varētu palīdzēt, jāiegūst informācija. Neviens nespēs mūs kavēt iegūt informāciju par apcietinātiem, ja mūsu metodes un ceļi būs labi pārdomāti. Tas daļēji jau panākts ar slepenajiem filmu uzņēmumiem no apspiesto nometnēm Rīgā. Tagad Maskava prasīs Rīgas

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

VIENPUSĪGA DOMĀŠANA

Kad savā laikā ASV sūtnis Maskavā Viljams Bullits brīdinājis toreizējo prezidentu F. Rūzveltu pārāk neuzticēties „krusttēvam" Staļinam, jo viņš var būt vīrs, kas izdevīgā gadījumā visus savus solījumus aizmirst, Rūzvelts atbildējis:

„Bill, es neapstrīdu jūsu sniegtos faktus un ieskatus, tie ir pareizi. Un man nav nekas pret jūsu spriedumu loģiku, bet man ir nojauta, ka Staļins patiesībā nav tik slikts. Man liekas, ka viss, ko viņš grib, ir savas zemes drošība, un ja es viņam došu visu, ko tik viņš prasa un tajā pašā laikā neprasīšu no viņa kaut kādu pretkompensāciju, tad — nobless oblige — viņš nemēģinās neko enektēt un sastrādās kopā ar mani, sargājot pasaules demokratiju un mieru." Kāds no Baltā nama padomdevējiem tai pašā laikā izteicies: „Staļina dotais vārds ir tikpat drošs kā bībele!"

Tā tas nu reiz bija, un mēs visi laika tecējumā redzējām, cik šādi ieskati bijuši aplami un cik nelaimes tie nesuši visai pasaulei. Bet vai no visa tā esam kaut ko mācījušies? Vērojot notikumus pēdējos gados, liekas, stipri maz. Kāds amerikāņu politiskais žurnāls izsakās šādi:

„Mūsu domāšanas veids ir tāds, ka ar krieviem jāsadzīvo, tos nedrīkst kaitināt un glaudīt pret spalvu. Gan jau tad, runājot Rūzvelta vārdiem, krievi būs arī tik smalkjūtīgi un kādreiz darīs kaut ko tādu, kas mums patīk. Tāpēc gudri darām, dodami tiem ne tikai pārtiku, bet arī savu naudu, zinātniekus un jo plašu jaunāko technoloģiju. Visa detantes teorija dibinās uz pieņēmumu, ka, palīdzot komūnistiem un būdami pret tiem vienmēr laipni, arī viņi parādīs mums savu pretimnākšanu un varbūt atteiksies no „tautu atbrīvošanas" karu atbalstīšanas dažādās pasaules daļās un, varbūt, pat no sava galvenā mērķa — visas pasaules pārvaldīšanas. Daudzi vēl pat tagad neaptver, ka detanti komūnisti veikli izmantoja kā miermīlīgu koeksistenci, radot mūsos fiktīvu drošības sajūtu, lai mūs iemidzinātu, bet tajā pašā laikā drudžaini strādāja pie savas armijas palielināšanas un apbruņojuma modernizēšanas.

Pašlaik tikai Amerikai vēl ir spēks pretoties tirannijai. Lai būtu stingrs un apņēmīgs, nenozīmē būt agresīvam vai gatavoties uzbrukumam. Lai mūs respektētu kā nāciju, mums jāuztur ciešas saites ar saviem draugiem un sabiedrotiem, nepametot tos grūtā brīdī. Mēs tagad redzam, ka brīvā pasaule paliek aizvien mazāka, jo viena zeme pēc otras, viena tauta pēc otras, tiek paklauta komūnismam."

„Nu, un kas tad par to?" jautā liberāļi un dažādi aktīvisti. „Ja šīm zemēm patīk komūnisms, lai viņi dzīvo laimīgi. Tā nav mūsu darīšana. Un ja viņiem dzīve zem komūnisma liekas neērta, lai viņi to atkal nomaina."

Tā domāt un runāt, protams, ir lielākā muļķība. Neviena tauta vai valsts pasaulē vēl nav brīvprātīgi balsojusi par komūnistiskās valsts iekārtas pieņemšanu. Un neviena zeme pasaulē, kuŗu komūnisti paklāvuši sev, vēl nekad nav bijusi spējīga komūnismu atkal nokratīt. To mēģināja darīt Ungārija. Tās piemēram sekoja Polija, Čechoslovakija, Austrumvācijas strādnieki un arī citas apspiestās tautas. Un notika tā, ka šo cilvēku cīņas pēc brīvības un labākas dzīves pārējai pasaulei paliek „nepamanītas".

Vai arī ASV laiks, kad augsti vērtēja brīvību un turēja cieņā cilvēka tiesības, sāk pamazām izbalēt? J. As Viskonsinā

JUBILEJAS RUNAS NEPALĪDZES

Notikumi, kuŗu rezultātā daudziem mūsu tautiešiem bija jāiepazīstas ar trimdu, jau pārsnieguši trešo gadu desmitu. Gadu daudzums tomēr neietekmē varu, kas savā iznīcināšanas kārē nepazīst robežu. Tā vēl arvien, laiku pa laikam, no saviem izdomu vulkāniem izgrūž pār brīvajā pasaulē dzīvojošiem latviešiem savu nāvējošo lavu.

Pēdējā laikā vietējā presē un televīzijā atkal redzami latvieši, kuŗiem veltīti vārdi — „kara noziedznieki un slepkavas." Longailendā dzīvojošais latvietis B. Maikovskis nesen vienu tiesu jau pārdzīvojis. Uzvarēja patiesība, bet vara, kuŗai ikdienas vajadzībām pietrūkst pārtikas, nepietrūkst izdomas cilvēku iznīcināšanai.

Ja ļaunās varas nolūks izdoses, nākošais upuris būs ar citu uzvārdu un vēl „briesmīgākiem noziegumiem". Šis terrors tagad nevēršas pret vienu vai dažām personām, bet visiem trimdiniekiem un mūsu organizācijām. Mums visiem jāstrādā kopīgi, lai šo terroru izbeigtu. Ar jubilejas runām maz kas būs līdzēts... **Emigrants** Kingstonā

IEVIESUŠĀS NEPAREIZĪBAS

Laikrakstos šad un tad parādās kāda deju kopa vārdā „Pastalnieki". Visi dejotāji ir jauni un skaisti, tikai nevienam nav kājās pastalas, bet gan spožas „vaskotas" kurpes, kā tas dainās skaidri pateikts. Jautājums ir, kādēļ deju kopa izvēlējusies tik neskanīgu nosaukumu — Pastalnieki?

Mūsu senči ļoti šķiroja darbdienu drēbes no svētdienu un svētku tērpiem. Pastalas uzskatīja par visvienkāršākajiem apaviem, ko valkāja darbdienas darba gaitās ejot. Svētdienu un svētku apavi bija vaskotas kurpes, par ko dainas jo plaši runā. Jn dejošana taču arī ir, galvenokārt, svētku un brīvlaika priecīga nodarbība.

Liekas, deju kopa savu nosaukumu „Pastalnieki" būs aizguvusi no kļūdainās dainas Tūdaliņ, tagadiņ, pastalnieki danco..., kas ir pilnīgi aplami ieviesies. Minētajā dejā „pastalnieki" vietā jābūt vārdam pastarnieki. Pastarnieki nozīmē — jaunākie. Ģimenē jaunāko bērnu mēdza saukt par pastarīti.

(Turpinājums 18. lp.)

Ingrīda Š
Ont., beig
tāti ar B.
Viņa turp
tas univer
tora grada
studenšu
locekle.

Gunārs G
dzis Toro
macijas
Sc. Pharm
gadu strā
slimnīcā

Konstantīns Raudive pasaules forumā

Mēs, latvieši, maz pazīstam Konstantīnu Raudivi. Esam gan lasījuši dažus viņa beletristiskos darbus — piemēram, Don Kichots un mūslaiku cilvēks (1938), Personīgais un pārpersonīgais (1943), Silvestra Pērkona memuāri (1944. g. latviešu valodā iznākusi vienīgi šīs triloģijas 1. daļa; vācu valodā 1. daļa iznākusi 1947. g., 2. daļa — 1948. g.,3.daļa — 1949. g.). Otrs šī darba saīsināts izdevums nosaukts Helligkeit und Zwielicht (1966), par ko atzinīgi atsaukušies vācu un angļu literatūras kritiķi, piem, Dr. Stefans raksta Koelnische Rundschau: „Autobiografisks darbs ar koncentrētu episku intensitāti. Darbība sākas rakstnieka dzimtenē; tad dzīves gaitas viņu noved Madridē, Toledo, Amsterdamā un vairākkārt Parīzē — visu spēku krustpunktā, kas veido viņa dzīvi un būti. Sastapšanās ar daudzām ievērojamām personībām piešķir šai grāmatai intensitāti un krāsainību. Izgaismots laikmeta garīgais tukšums. Vienmēr no jauna šis romāns jāpārlasa, lai pilnīgi izprastu tā vērtību un bagātību."

Esam varbūt iepazinušies arī ar K. Raudives pārējiem astoņiem darbiem beletristikā, bet viņa 1954. g. publicētais romāns Neredzamā gaisma — par Latviju un mūsu dzimtenes traģisko nokļūšanu sarkanajā miglā maz ievērots. Šis darbs 1956. g. iznāca arī vācu valodā Tomasa apgādā Cīrichē ar nosaukumu Das unsichtbare Licht un ir izpārdots. Šī laikam ir vienīgā grāmata, kuŗā tik iespaidīgi stāstīts par Rīgas iedzīvotāju noskaņojumu pirms un pēc 1940. g. 17. jūnija, katoļu garīdzniecības stāju šinī laikā, Višinska izrīcībām Latvijā, čekas spīdzināšanas metodēm, latviešu čekistu izjūtām un pārdomām, prezidenta Kārļa Ulmaņa pēdējām dienām Rīgas pilī un „mežu brāļu" noskaņojumu pirms vācu karaspēka ienākšanas Latvijā. Galvenais šī romāna tēls ir ārste Irēne Alksne, kas dzelzceļa katastrofā zaudējusi spēju staigāt un šo spēju atkal atgūst brīnumainā kārtā. Dziedināšana caur garu un ar hipnozes palīdzību ir šodien viens no visvairāk diskutētiem jautājumiem medicīnā.

Konstantīna Raudives parapsīholoģiskie pētījumi ir guvuši atbalsi visā pasaulē. Dr. Zentas Mauriņas izdotā grāmata viņa piemiņai — Konstantin Raudive zum Gedaechtnis (Maximilian Dietrich Verlag, Memmingen, 1975) nepilna gada laikā izpārdota. Ievadā Zenta Mauriņa raksturo Konstantīna Raudives beletristisko darbu, pasvītrājot viņa latviskumu un reliģiozitāti.

Konstantīna Raudives parapsīholoģiskā grāmata Unhoerbares wird hoerbar (1968) vēl dabūjama. Darbs iznācis arī angļu valodā ar nosaukumu Breakthrough (1971), kā arī itāliešu valodā (1973). Otra parapsīholoģiskā grāmata Ueberleben wir den Tod? (1973) izpārdota. Nupat iznākušajā pirmajā plašākajā parapsīholoģijas leksikonā (Bonin F.: Lexikon der Parapsichologie, 1976) Konstantīnam Raudivem ierādīta ievērojama vieta. Vai katru nedēļu Zenta Mauriņa saņem vēstules, kas meklē izskaidrojumus šai jaunajā zinātnes nozarē.

1974. g. 2. septembrī mirušais Konstantīns Raudive apbedīts Bad Krocingenas kapsētā. Aizgājējs bija nesatricināmā pārliecībā, ka bioloģiskā nāve neizbeidz mūsu garīgo eksistenci. Pelēkā kapakmenī iekalta viņa pārliecība: „Der Tod — Uebergang in ein neues Werden."

Ž. Indriksons

Ap 50 klausītāju rakstnieku vakarā

Grand Rapidu Latviešu biedrības namā 4. jūnijā rīkotā rakstnieku vakarā piedalījās Biruta Senkēviča un Modris Lorbergs no Kanadas un Jānis Šīrmanis no ASV. Grandrapidiešiem bijusi izdevība viņus dzirdēt arī agrāk. Sarīkojums bija pulcinājis galvenokārt vecāko paaudzi. Ar B. Senkēviču un M. Lorbergu klātesošos iepazīstināja Ausma Linde, kas sarīkojumu vadīja, bet par J. Šīrmaņa darbiem un dzīves gaitām plašāk pastāstīja skolotājs P. Kļaviņš.

B. Senkēviča lasīja dzejoļus ar dabas motīviem un par varoņiem. Dažos izskanēja skumja *rezignācija, ka viņai, atrodoties* dzimtenes apciemojumā, nav ļauts apmeklēt piederīgo kapu vietas laukos un nodzerties avota ūdeni. J. Šīrmaņa lasījumā par jaunu parādījās viņa daudzkārt aprakstītie velnēni, burvji un raganas, kļūstot kā dzīvas būtes. Brīžiem rakstnieks piemineja paša nedienas ar ledus skapi, aizsalušiem ūdens krāniem un mašīnām. M. Lorbergs dzejo lakoniskā, kareiviskā valodā, pieminot Ložmetēju kalnu, Nāves salu, Brāļu kapus, mūsu vājumu un stiprumu, radot klausītājā pārdomas, vai zobenus vajadzētu pārkalt lemešos? Kā praviešojums un reizē iemetot arī šaubas, izskanēja: „Šī tauta nezudīs, tā nedrīkst zust."

Sarīkojuma otrā daļā B. Senkēvičai bija gaišāka, rotaļīgāka tematika. J. Šīrmanis turpināja lasīt par velnēniem un spokiem, bet M. Lorbergs attēloja sarunu ar nedraugiem, grāvju kultūru un aizmugures kultūru u.c., kuŗās izskanēja gan ironiski, gan brīdinātāji vārdi. Beigās viņš lasīja balādi par Miķeli Plikumu.

Sarīkojums notika biedrības nama lejas zālē, kur apmeklētāji dabūja „pamielot acis", vērojot mākslinieka J. Aistara plašo gleznu klāstu. Izstāde ilga 3 dienas.

V. Zirnītis

Prof. Atim Teichmanim 70

Katrā mākslā izvirzās meistari, kuŗu izstarojums ir spožāks, kuŗu slavu nekas vairs nevar apēnot. Tāds jau kopš Rīgas laikiem ir violončellists, profesors Atis Teichmanis, kam 15. jūnijā piepildījās 70.

Dzimis viņš liepājnieks, bet jau kopš trimdas sākuma gadiem mīt gleznajā Freiburgā pie Šveices robežas, ik vasaru tikai dodoties ciemos pie vijolnieka J. Bāča uz Zviedriju un Mēloru zivju bagātību. Kuplās ģimenes lielākie bērni no lizdas jau izlidojuši un kopš 1968 g., kad profesors atstāja darbu Freiburgas mūzikas augstskolā, viņš dod stundas tikai izvēlētiem čellistiem Vācijā un Šveicē.

Latvijas konservātoriju Techmanis beidzis 1930. gadā, jau no 1932.g. kļūdams par Latvijas radiofona pirmo violončellistu. No 1940. līdz 1944. g. viņš ir docents konservātorijā un prof. J. Vītola trio dalībnieks. Daudzi atcerēsies arī lieliskos Latviešu stīgu kvarteta koncertus trimdas sākuma gados, kas ātri vien pacēlās pāri bēgļu nometņu līmenim, gūstot internacionālu atzinību. Kvartetā bez A. Teichmana spēlēja A. Norītis, E. Vīnerts un V. Rušēvics, un tas deva labāko, ko latviešu stīdzinieki kamermūzikā devuši. Zīmīgi, ka arī prof. V. Rušēvicam šogad — 25. augustā, paliks 70!

Ar izcilām sekmēm kā solists un kamermūziķis Teichmanis uzstājies Helsinkos, Tallinā, Varšavā, Prāgā, Budapeštā, Stokholmā, Londonā, Bāzelē, Vācijas pilsētās un aizjūrā.

Violončellam ir skaits tembrs — lai lociņš meistara rokā neaizmirst savu latviešu publiku!

F.

Baņuta Rubesa ieguvusi B.A. (hon.) grādu ar pirmās šķiras diplomu vēsturē Qeen's universitātē Kingstonā, Ont. Universitātes kanclers bij. Kanadas ģenerālgubernātors Rolands Mičeners viņai pasniedza zelta medaļu par vislabākajām sekmēm vēsturē. Baņutas Rubesas sastādīto un vadīto teātŗa uzvedumu Emigrācijas apskaidrošana uzveda 1976. g. dziesmu svētkos Toronto.

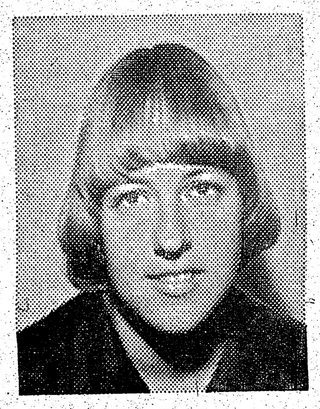

Ingrīda Šķetere no Sarnijas, Ont., beigusi Toronto universitāti ar B. Sc. gradu farmacijā. Viņa turpinās studijas Minesotas universitātē farmacijas doktora grada iegūšanai. Ingrīda ir studenšu korporācijas Spīdola locekle.

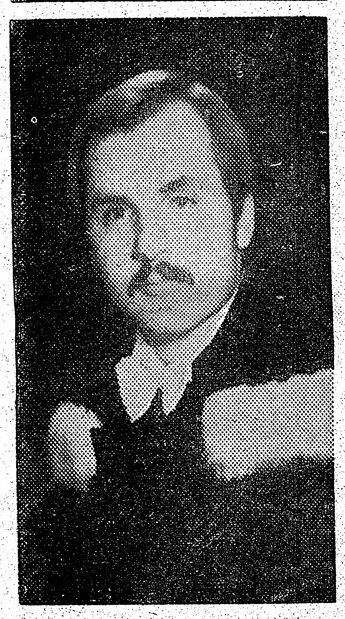

Gunārs Gaiķis ar uzslavu beidzis Toronto universitātes farmacijas fakultāti, iegūstot B. Sc. Pharm. gradu. Viņš prakses gadu strādās Women's College slimnīcā Toronto.

IEGĀDĀJIETIES JAUNO ILGSPĒLĒJOŠO (41 min.)

SESTO

LATVIEŠU KARAVIRU DZIESMU

SKAŅU PLATI

Cena $7.50, iesk. pasta izdevumus. Tālākpārdevējiem 20% atlaide. Plate pasūtināma pie DV vīru koŗa dalībnieka:

Mr. I. Helguts,
10 Muirhead Rd., Apt. 2302,
Willowdale, Ont. M2J 4P9, Canada.

Lūdzu piesūtīt sesto latviešu karavīru dziesmu skaņu plati ..... eks.

Vārds Uzvārds .....

Adrese .....

.....

Pievienoju čeku, M/o, skaidrā naudā .....

Paraksts .....

Mūsu jaunais Čikagas redaktors

Latvija Amerikā Čikagas redakcijas vadību tagad uzņēmies Velentīns Jaunkalnietis, kas ar rakstiem un foto attēliem kuplinājis mūsu laikraksta saturu jau kopš 1974. gada. V. Jaunkalnietis nāk no mūsu Latvijas neatkarības laika paaudzes, dzimis 1917. g. 21. augustā Alūksnē, kur strādājis pasta iestādē, vēlāk tādā pašā darbā Rīgā, studējis Latvijas universitātē tautsaimniecību. 1939. gadā iestājies arī Latvijas kaŗa skolā, bet virsnieka karjēru pēc gada pārtraukusi Latvijas okupācija. Piedalījies Otrā pasaules kaŗā. ASV ieceļojis 1949. gadā, vispirms strādājot uz laukiem Viskonsinas ziemeļos, vēlāk pārceļoties Rasīnē, Mičiganas ezera krastā, starp Čikagu un Milvoķiem. Vairāk nekā 20. g pārstāvējis latviešus Apspiesto tautu sarīkojumos Rasīnē un Kenošā. Apbalvots ar DV ASV zemes valdes un DV Centrālās valdes atzinības rakstiem

REDAKCIJA

Valentīns Jaunkalnietis

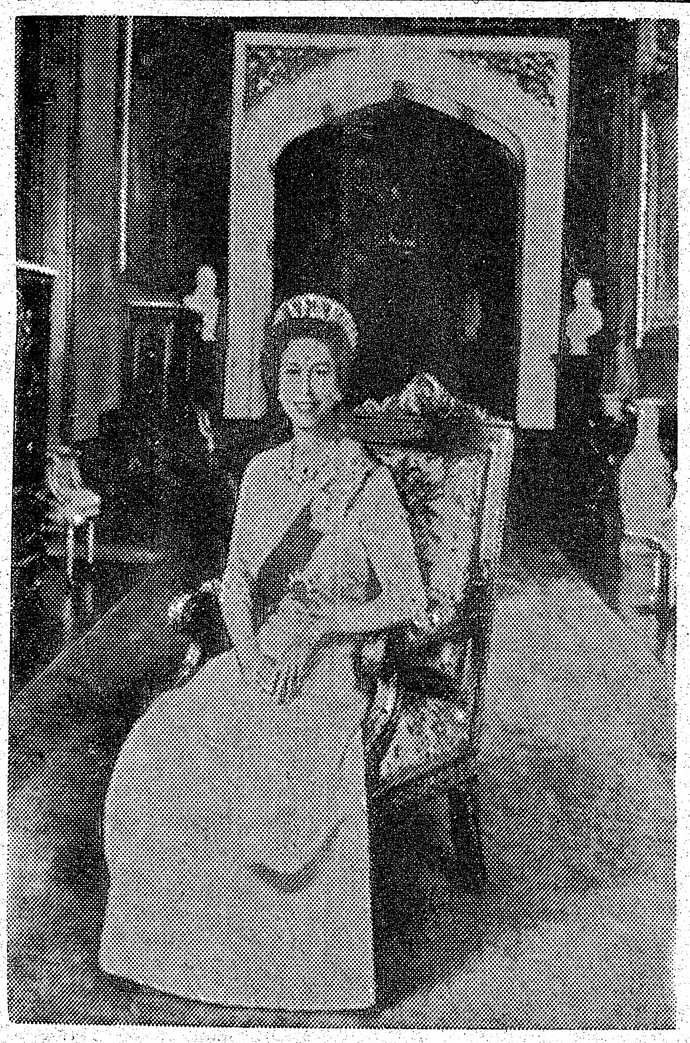

Anglijas karaliene Elizabete II

Latviešu saimes sveiciens karalienei

Britu tauta un lojālās kopvalstis šai vasarā godina Vindzoras karaļnamu un karalieni Elizabeti II viņas valdīšanas 25 gadu aprisē. Plašajās svinībās, kas pulcina miljonus citu zemju tūristu, piedalās šai zemē dzīvojošie latvieši. 4. Eiropas latviešu dziesmu svētki ir uzņemti sudraba jubilejas programmā, un Karaliskā Alberta aulā festivālā 10. jūnijā piedalās latviešu vienība.

Britanija bija pirmā rietumu zeme, kas pēc Vācijas nometnēm piedāvāja latviešiem tālākā patvēruma iespējas. Priekš 30 gadiem toreizējās strādnieku valdības izplānotajās akcijās šai zemē ieceļoja ap 18.00 latviešu. Kaŗā izpostītajā Britanijā neierastos apstākļos viņi dažkārt jutās kā pamātes aizbildnībā, taču viņi augsti novērtēja brīvību, drošību un demokratisko dzīves veidu, ko šī zeme dāvāja. Kad toreizējai princesei Elizabetei bija kāzas ar princi Filipu, latvieši, lietuvieši un igauņi Baltijas padomes ierosmē dāvāja jaunlaulātajiem sudraba paplāksni. Latvijas ģerbonis kopā ar mūsu kaimiņvalstu ģerboņiem ir iegravēts šajā paplāksnē, un tā bijusi izstādīta kāzu dāvanu klāstā. Tāpat Bekinghamas pils ar sirsnību ir pieminējusi Rīgas Kaļķu ielas rūpnieka Eglīša princesei dāvātāstās paša darinātās kurpes ar zelta rotājumiem.

Kad 1952. gadā Elizabete II nāca uz troņa, latviešu saime šai zemē pārdzīvoja krizi, jo bija sākusies plaša izceļošana uz aizjūru. Taču palika ap 10.000 latviešu, kas šajos 25 gados ir ieguvuši daudzus sabiedriskus īpašumus, aprūpējuši savus vecos ļaudis, gādājuši par jauno audzi un nostabilizējuši savu dzīvi. Bez politiskās un saimnieciskās brīvības, kas gadsimtos nostiprināta šai zemē, tas nebūtu bijis iespējams. Britu konstitūcionālais karaļnams ir šo demokratisko brīvību uzticams sargs. Tāpēc Apvienotās karaļvalsts latviešu saime sirsnīgi sveicina karalieni Elizabeti II viņas sudraba jubilejā, novēl viņai ilgus valdīšanas gadus un latviskā tradīciju garā — laimi viņas ģimenei.

Latviešu ierašanās Anglijā no Vācijas sākās 1947. gada pavasarī. Britu darba ministrijas organizētā Westward Ho akcija vervēja darba spēku ogļraktuvēm, lauksaimniecībai un tekstilfabrikām. Pirmo latviešu grupa Anglijā ieradās 1947. gada 23.aprīlī. Pēc britu valdības un IRO datiem ar šo akciju Anglijā iebraukuši 13.700 latvieši. Bet tā kā iestādes daļu Latvijas pilsoņu ieskaitīja bezpavalstniekos, tad faktiskais šai akcijā Anglijā iebraukušo latviešu skaits varēja būt ap 17.000.

Jau 1946. gada rudenī darba ministrija iesāka Balt Cygnet akciju, aicinot neprecētās baltiešu slievietes darbiem slimnīcās un sanatorijās. Šajā akcijā Anglijā ieradās ap 2000 latvietes. Tā kā darba apstākļi bija smagi, izpelņa zema un kaŗā noplicinātās Anglijas vide nemīlīga, tad 3-4 gadu darba līgumiem izbeidzoties, vairāk par trešdaļu latviešu atgriezās Vācijā vai izceļoja tālāk uz āzjūras zemēm.

Belgrada nevarēs klusēt

KANADA CELS GAISMĀ CILVĒKA TIESĪBU PĀRKĀPUMUS UN IESTĀSIES PAR HUMĀNITĀRO TIESĪBU ATJAUNOŠANU BALTIJAS VALSTĪS UN CITĀS APSPIESTAJĀS ZEMĒS

14. JŪNIJA ATCERES DIEVKALPOJUMS UN KONCERTS TORONTO

Vairāk nekā 2000 baltiešu šogad pulcējās 14. jūnija atceres aktā un sēru dievkalpojumā, kas tajā pašā dienā notika Sv. Miķeļa katedrālē Toronto, piedaloties redzamākajiem trimdas politiskajiem darbiniekiem un garīdzniekiem — archibīskapam A. Lūsim, igauņu bīskapam K. Raudsepam un lietuviešu monsiņoram J. Balkunam. Vislielāko ievērību izpelnījās Kanadas parlamenta locekļa Roberta Stanberija 15 minūšu ilgā runa, tāpat Baltijas sieviešu padomes Kanadā sagatavotais lūgums Kanadas valdībai pielaist baltiešu pārstāvjus Belgradas konferencē.

Baltijas sieviešu padomes prezidija priekšsēde H. Aruja akta laikā nolasīja iesniegumu ministru prezidentam Trudo, lūdzot viņa personisku atbalstu, lai saziņā ar sava kabineta ministriem pieprasītu baltiešu pārstāvju pielaišanu Belgradas konferencē un lai Kanadas delegāti atgādinātu Pad. savienībai cilvēka tiesību respektēšanu pašā Pad. savienībā un tās satelītzemēs, kā tas paredzēts Helsinku konferences nolīgumā, kuŗu parakstījusi arī pati Pad. savienība. Iesniegumu ministru prezidentam bija parakstījušas redzamākās trimdas organizācijas — Baltijas tautu federācija Kanadā, LNAK, Lietuviešu un igauņu centrālās organizācijas un Baltijas sieviešu padome Kanadā.

Kanadas parlamenta loceklis R. Stanberijs, ar kuŗu iepazīstināja Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšsēdis Lās Leivāts, plašāk pieskārās tai Helsinku konferences nolīguma daļai, kas runā par cilvēka tiesību ievērošanu un ar lielu pārliecību pavēstīja, ka viņš personiski griezīsies pie Kanadas valdības ar pieprasījumu, lai humāno tiesību jautājumā Belgradas konference veltītu vislielāko uzmanību, atgādinot Pad. savienībai, ka tā joprojām ignorē visus domu brīvības principus. „Patlaban Pad. savienība izvairās no humāno tiesību diskutēšanas," izteicās Stanberijs, „bet par šo jautājumu Belgradā būs jārunā un tas jāatrisina." Runātājs minēja, ka daudzi parlamenta locekļi Otavā nobažījušies par nebrīvību, kāda patlaban pastāv Austrumeiropas zemēs. „Šī iemesla dēļ mani kollēgas jau organizā īpašu humānitāro tiesību aizstāvju grupu (skaitā 36 loc.), kas iestāsies par baltiešu un citu apspiesto tautu humāno tiesību atjaunošanu," teica Otavas viesis un turpināja: „Mēs ceram šajā darbā pieaicināt arī citas politiski noskaņotas organizācijas, lai kopīgiem spēkiem panāktu vārda un domu brīvības atgūšanu Pad. savienības pārvaldītajās zemēs." Stanberijs vēl pieminēja, ka Kanadas valdības tā saucamais šķirto ģimeņu apvienošanas plāns vēl nav guvis sevišķus panākumus. Pērngad Pad. savienība piešķirusi tikai 200 izceļošanas vīzas, ievērojot tikai vistuvāko radniecību.

Sēru dienas dievkalpojums iesākās ar svinīgu karogu ienešanu un aizlūgumu. Plašāk pie Baltijas tautu likteņa labā angļu valodā pakavējās lietuviešu garīdznieks J. Balkunas. Viņš vēlreiz atgādināja padomju tiranniju un faktu, ka brīvības centieni visās trīs Baltijas valstīs vēl tagad nav salauzti. Tie izpaužas pasīvās demonstrācijās pret padomju iekārtu un labi organizētā pagrīdes darbībā. Latvijā vien sastopamas ap 20 šādas grupas, konstatēja lietuviešu monsiņors. Runas beigās J. Balkunas izteicās: „Pad. savienība kaŗo ne tikai pret cilvēka tiesībām, bet arī pret Dievu! šo faktu nedrīkstam aizmirst."

Par mūzikālo programmu 14. jūnija aktā rūpējās igauņu jauktais koris un ragu orķestris Uno Kooka vadībā, lietuviešu tenors R. Strimaitis un latviešu vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā.

Igauņu koris iespaidīgi atskaņoja J. Āvika garīgo dziesmu Hoia Jumal Eesti un A. Topmana Rekviēmu, bet vispatriotiskāko iespaidu koris atstāja ar M. Harma kompoziciju Veel kaitse kange kalev oma lapsi. Tenors Strimaitis iejutīgi nodziedāja lūgšanu Mūsu Tēvs, kuŗai sekoja draudzes dziesma Dievs ir mūsu cerība, dziedāta vienlaicīgi četrās valodās. Arī otra kopdziesma, Teici to Kungu, izskanēja latviešu, lietuviešu, igauņu un angļu valodā, neradot nekādas mūzikālas problēmas.

Kā labi saliedēts ansamblis latviešus šajā sēru sarīkojumā pārstāvēja vīru koris Viesturs ar V. Baštika dziesmu Mana tauta. Koris bija novietojies dievnama aizmugures balkonā, tā ļaujot skaņām brīvi plūst līdz pirmajām klausītāju rindām.

Telegrammu šim sarīkojumam bija atsūtījis Kanadas konservātīvo partijas vadītājs Do Klarks, izsakot līdzjūtību Baltijas tautu liktenim. A. K.

Izīrējams

2 guļamistabu nemēbelēts dzīvoklis tripleksā, Swansee rajonā.

Zvanīt 767-9066.

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZIRE TELPAS

sarīkojumiem - viesībām

klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

Garīdznieki iesoļo Sv. Miķeļa katedrālē svinīgajā 14. jūnija atceres dievkalpojumā Toronto.
Foto: Aleksandrs Kalniņš

Glābiet Baltijas valstis no iznīcības

IGAUNIJAS PĒDĒJĀ VALSTS PREZIDENTA K. PETSA TRĪS DOKUMENTI

Nesen rietumos nonākuši trīs dokumenti, kuŗu autors ir Igaunijas pēdējais valsts prezidents Konstantīns Petss. Tie ir bez datuma, bet no teksta noprotams, ka tie rakstīti izsūtījumā, laikā no 1942. — 1954. g. Pēc Padomju enciklopēdijas ziņām Petss, ko deportēja 1940. g. 30. jūnijā, miris 1956. g. 18. janvārī. Š.g. 10. jūnijā vēstules nonākušas pie Ernsta Jāksona, Igaunijas ģenerālkonsula un sūtniecības vadītāja ASV, kas pēc rokraksta un citu viņa rīcībā esošo ziņu pārbaudīšanas atzinis tās par autentiskām. Visi trīs dokumenti bez paraksta apstiprināti ar pirksta nospiedumu. Pirmais dokuments uzrunā igauņus ar šādiem vārdiem:

„Tautieši! Sveicinu jūs, kas esat mūsu cīņās ierautajā dzimtenē, tāpat jūs, kas esat krievu cietumos, izsūtījumā vai svešumā! Novēlu jums izturīgu garu un spēku jūsu taisnīgajā cīņā! Drīz mēs visi būsim brīvi. Sūtu sveicienus arī latviešu un lietuviešu varonīgajiem savas tautas aizstāvjiem un visiem bēgļiem. Esmu lepns ar jums, mana nesaliecamā tauta! Esiet drošsirdīgi un ceriet; mēģiniet sasniegt mūsu lielo mērķi, ka mūsu mājas paliktu brīvas mūsu brīvajā dzimtenē! K. Petss."

Otrs dokuments tuvāk apraksta Igaunijas pēdējā prezidenta dzīvi un apstākļus izsūtījumā. Tur teikts:

Konstantīns Petss

„Kopš 1940. gada esmu turēts apcietinājumā Krievijā bez tiesas sprieduma kādā slimnīcā, kas domāta žīdu tautības nabadzīgiem cilvēkiem. Tur es, Igaunijas republikas likumīgais prezidents, ik dienas esmu pakļauts visāda veida noniecinājumiem, un arī mana dzīvība ir apdraudēta. Diezgan lielā vecuma un neaprakstāmi grūto apstākļu dēļ mana veselība ļoti pasliktinājusies. Tiešām grūti aprakstīt to, cik cietsirdīgi ar mani te apietas. Visas manas mantas, kas man bija līdz, ir atņemtas. Man pat nav atļauts lietot manu paša vārdu. Šeit es esmu tikai Nr. 12. Es pat nedrīkstu sarakstīties ar savu ģimeni un saņemt jebkāda veida palīdzību no tās. Pārtika šeit ir slikta, esmu kļuvis vārgs; tāpat pasliktinājusies mana redze un dzirde. Manus protestus, ka šeit tieku aizturēts bez likumīga pamata, atstāj bez ievērības. Man pat nav tikdaudz aizsardzības kā citās sabiedrībās paredzēts dzīvniekiem. Drīz būšu sasniedzis 80 g. vecumu, man atlikušas vairs tikai dažas dienas ko dzīvot. Piedzimis brīvs, es labprāt brīvs arī nomirtu. Neesmu ne par ko tiesāts, esmu dzīvojis kā brīvs cilvēks un vēlos savas dzīves dienas brīvībā nobeigt. Es vēl esmu likumīgais Igaunijas republikas prezidents, un man ir tiesības (2 nesalasāmi vārdi) sagaidīt attiecīgu apiešanos, jo mana dzimtene ir brīva un neatkarīga valsts. Ceru, ka taisnīgas sabiedriskās domas aizsardzība ietvers arī manas cilvēka tiesības un ietekmēs manu atlaišanu no šīs briesmīgās apcietinājuma vietas, kur valda brutāla vara un neaprobežota netaisnība. Atrodos šeit kā Igaunijas republikas prezidents. K. Petss."

Petsa vairākkārtējā atsaukšanās uz viņa amatu izskaidrojama ar komūnistu izplatītajām baumām, ka viņš no amata labprātīgi atteicies.

Trešais dokuments adresēts Apvienoto Nāciju organizācijai, kaut gan prezidents Petss dzīvojis tādā nošķirtībā, ka pat nav zinājis oficiālo jaunās organizācijas nosaukumu. Tur rakstīts:

„Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram. Griežos pie Apv. Nāciju organizācijas un visas civilizētās pasaules ar lūgumu palīdzēt igauņu, latviešu un lietuviešu tautām, pret kuŗām krievu okupanti vēršas ar nežēlīgu varu un kas tāpēc nolemtas iznīcībai. Pasludinu 1940. g. notikušo Baltijas valstu aneksiju par starptautiskā likuma brutālu pārkāpumu un aneksēto tautu patiesās gribas rupju falsifikāciju. Paglābiet šīs tautas no pilnīgas iznīcināšanas un atļaujiet tām brīvi izvēlēties savu likteni! Nidibiniet Baltijas valstīs Apv. Nāciju pārstāvniecību, lai šo valstu pilsoņi (2 nesalasāmi vārdi) tās pārraudzībā varētu ar vēlēšanu palīdzību izteikt savu patieso gribu. Lai Igaunija, Latvija un Lietuva būtu brīvas un neatkarīgas valstis!

K. Petss
D.V.

Meklē mēbelētu vienas

ISTABAS DZĪVOKLI

ar virtuvi vai tās lietošanu, ar garāžu vai vietu auto novietošanai. Zvanīt 282-4131 Toronto

Kas būtu ar mieru pāris nedēļas pavadīt Katskiļu kalnos Rotā? Brauciens ar privātu mašīnu no jūnija beigām līdz jūlija sākumam. Lūdzu zvanīt 461-4766.

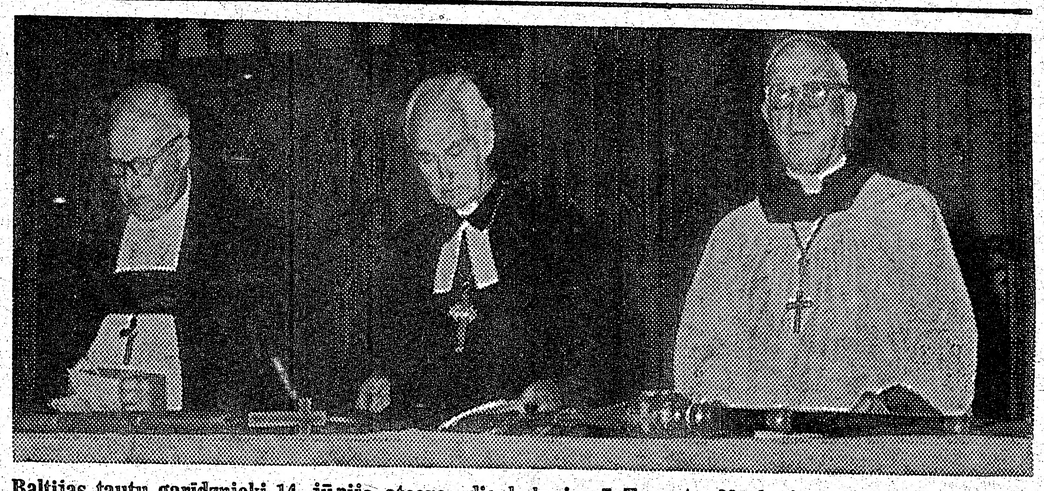

Baltijas tautu garīdznieki 14. jūnija atceres dievkalpojumā Toronto. No kreisās: lietuviešu garīdznieks J. Balkūnas, archibīskaps A. Lūsis un igauņu garīdznieks K. Raudseps.
Foto: Aleksandrs Kalniņš

„Mēs runāsim par Baltijas valstīm"

EUKUMĒNISKS PIEMIŅAS DIEVKALPOJUMS UN KONCERTS OTAVĀ

Baltiešu organizācijas un ukraiņu, baltkrievu, čechu, poļu un ungāru lokālās apvienības 15. jūnijā Otavā bija rīkojušas kopēju dievkalpojumu „Baltijas tautu un ukraiņu ciešanu piemiņai", kā šis dievkalpojums, kas notika Sv.. Mateja baznīcā, bija nosaukts. Dievkalpojumā, kas ietvēra arī itin plašu koncerta programmu, piedalījās 10 garīdznieki: archibīskaps A. Lūsis, igauņu ev. lut. baznīcas Amerikā un Kanadā nesen ievēlētais bīskaps K. Raudzeps, lietuviešu monsiņors J. Balkunas (ASV), ukraiņu bīskapi T. Boreckis, ukraiņu pareizticīgo baznīcas bīskaps Kanadā Nikolajs un vairāki šo tautību mācītāji, Otavas latviešus pārstāvot māc. E. Langem. Dievkalpojumā piedalījās arī Otavas anglikāņu baznīcas bīskaps Robinsons, kas vadīja kopējo lūgšanu, un divi Sv. Mateja anglikāņu baznīcas priesteŗi.

Svinīgajam piemiņas brīdim sākoties, dievnamā ienesa Baltijas valstu un Ukrainas karogus. Altāŗa priekšā bija no dzeloņstieplēm darināts vainags, pie kuŗa ziedus nolika Lauma Cenne, Dace Pārupa un lietuviešu meitene. Kad Anita Rundāne bija atskaņojusi visu četru tautību himnas, četri bīskapi, sākot ar archibīskapu A. Lūsi, teica uzrunas angļu valodā. Mūsu archibīskaps norādīja, ka ir notikumi, ko mēs nedrīkstam aizmirst. Mums jāatceras mērķtiecīgi plānotā ukraiņu iznīcināšana 1932. gadā, kad bada nāvē nomira ap 6 mil: ukraiņu; tāpat jāatceras 1941. gada jūnija deportācijas Baltijas valstīs, kas turpinājušās arī pēckaŗa gados. Daudzi no šiem nelaimīgajiem cilvēkiem miruši vergu darba nometnēs un apglabāti seklos kapos, bez krustiem, teica archibīskaps un uzrunas turpinājumā norādīja, ka par šīm necilvēcīgajām izrīcībām rietumvalstis un baznīcas parasti nerunā, tagad visu uzmanību pievēršot tikai Afrikai un visādi atbalstot turienes iedzimto organizācijas, kas prasa pašnoteikšanās tiesības. Tajā pašā laikā neviens neliekas zinis par sarkano koloniālismu, ko Pad. savienība izdara Baltijas valstīs. „Baltijas tautas cīnījušās par savu brīvību jau tad, kad neviens ieceļotājs vēl nebija ieradies Kanadā vai Amerikā", teica archibīskaps. „Šīs tautas pārcietušas apspiestības un nebrīvības gadu simteņus, un arī šo pārbaudījuma laiku izturēs un dzīvos. Mēs brīvajā pasaulē tagad esam to balss, kas paši spiesti klusēt. Ikvienam no mums jāprasa, ko es esmu darījis un ko es varētu darīt, lai saviem apspiestajiem brāļiem un māsām palīdzētu. Mums jānožēlo, ka bieži vien esam iestiguši vienaldzības grēkā, ka esam palikuši izvairīgi un paštaisni, neizjūtot vairs sāpes, kas nodarītas mūsu mazajām tautām."

Piemiņas brīdim turpinoties, visu tautību mācītāji savas tautas valodā lasīja Svētos rakstus. Māc. E. Lange savam lasījumam bija izvēlējies pravieša Jeremijas vēstījumu par Dieva apsolījumu dot jaunu sirdi tiem, kas pēc pārbaudījumiem atgriezīsies pie Viņa ticībā.

Svētrunu teica igauņu bīskaps K. Raudzeps, norādot, ka ne sociālās reformas, ne varas lietošana nevarēs novērst bezdievīgu sistēmu radītās netaisnības un ciešanas. Cilvēkam pašam ir jāpārtop un jāiesakņojas Kristus mācībā, tad arī pasaule, kuŗā viņš dzīvo, kļūs labāka.

Koncerta programmā piedalījās Anita Rundāne (ērģeles), igauņu vijolniece Nora Mall-Karsona, soprāns Gina Capkas un ukraiņu pareizticīgu draudzes koris diriģenta J. Tokarika vadībā.

Pirms dievkalpojuma garīdzniekus un rīcības komitejas locekļus parlamenta namā pusdienās bija ielūdzis baltiešiem draudzīgais senātors P. Juziks. Savā uzrunā viņš norādīja, ka ministru prezidents Trudo pagaidām domājot, ka Belgradas konferencē varētu iztikt tikai ar valdības sūtītiem pārstāvjiem un ministriju ierēdņiem, bet parlamentāriešu delegācijas piedalīšanās nebūtu vajadzīga. Tomēr parlamentā pastāvot uzskats, ka Belgradas konferencē būtu jāpiedalās vēlētiem parlamenta locekļiem.

Atstājot parlamenta ēku, archibīskapam A. Lūsim un monsiņoram Balkunas, kā arī pāris rīcības komitejas locekļiem iznāca sastapties ar Kanadas ārlietu ministru Džeimisonu. Ministrs pastāstīja, ka 21. jūnijā viņš izlidošot uz Belgradu, lai piedalītos Helsinku lēmumu izvērtēšanā. „Mēs vēlamies, lai konferencē paceltu arī Baltijas tautu jautājumu," teica monsiņors Balkunas. Ministrs atbildēja: „Mēs to arī darīsim."

Šis kupli apmeklētais sarīkojums, kuŗa izkārtošanā daudz pūļu bija veltījis LNAK pārstāvis Otavā agronoms E. Pārups, bija izraisījis interesi arī mums draudzīgos parlamentāriešos, kuŗu vidū redzēja senātorus Juziku, Karteru, kā arī parlamenta locekļus Haidašu, Robinsonu, Dinsdalu, Okonellu un citus.

— al —

Rīgas jūrmala vasarā

Laikraksta The Montreal Star reportieris Roberts C. Tots speciālā rakstā no Rīgas, ko ievietojis arī The Los Angeles Times, tēlo Rīgas jūrmalas dzīvi vasarā. Protams, to tagad izbauda galvenokārt krievi, it sevišķi viņu jaunā aristokratu šķira, kam netrūkst naudas un laika, lai pēc krietnas izsauļošanās baltajās smiltīs, tīkamas vakara un nakts stundas pavadītu dažādās Jūrmalas pilsētas izpriecu vietās.

— Doties uz Rietumiem krieviem nozīmē gaŗāku atvaļinājumu vai nedēļas nogales izbraukumu uz Baltijas jūrmalu, — iesāk savu rakstu kanadiešu un amerikāņu laikraksta korespondents. — Braucēju skaits vēl vienmēm pieaug, jo Latvijā un kaimiņvalstī Igaunijā dzīves standarts ir augstāks nekā Pad. savienībā: augstākas algas un lielāks gaļas un alkohola patēriņš, un par pārsteigumu — arī lielākais šķirto laulību skaits. Šāda statistika pievelk izpriecu un saules meklētājus, lai izklaidētos kafejnīcās, vīna pagrabiņos un konditorejās, kas nepazīstamas Krievijā. Viņi nāk šeit tīkamā vasaras klimata dēļ, un rāmā jūŗa izmet dzintara graudus seklajā pludmalē. Citiem atbraucējiem patīk klejot pa Rīgas un Tallinas romantiskajām, vecajām iekšpilsētām, kuŗu bruģētajās ielās kādreiz atbalsojās Hanzas pilsoņu un Livonijas kaŗa kalpu soļi. Tomēr galvenais pievilšanas spēks ir rietumnieciskas dzīves veids.

Kāda jauna krieviete no Maskavas sacīja: „Visumā arī Ļvova Ukrainā atrodas rietumos, bet kas gan brauks tur izpriecāties."

Izprieca vasarā nozīmē būt Rīgas jūrmalā, strauji augošā un lielākā atvaļinājumu pavadīšanas vietā visā Pad. savienībā. Rīgas jūrmala ir 20 jūdžu gaŗš apgabals ar baltu smilšu plūdmali Rīgas līcī. Sešu joslu asfaltētais lielceļš ar milzīgām

(Turpinājums 17. lp.)

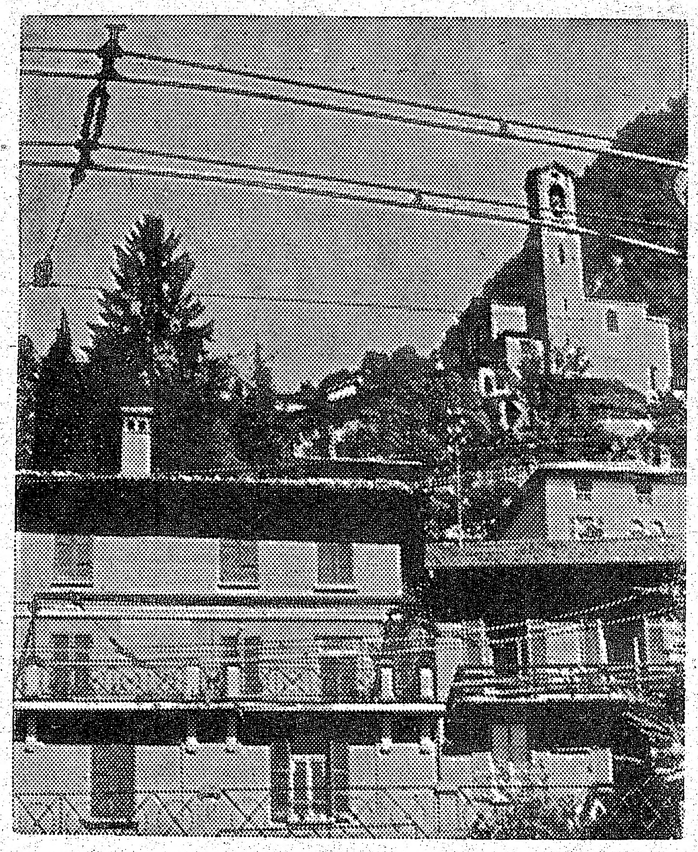

Skats uz kādreizējo Raiņa mītni un baznīciņu.

Māc. J. Šmits ieradies Kanadā

Mācītājs Jānis Šmits, kas pirms viena gada ieradās ar savu ģimeni no Latvijas Rietumvācijā, maija beigās izceļoja uz Kanadu. Viņi apmetušies savā pastāvīgajā dzīves vietā, dažas jūdzes attālu no Vankuveras, Britu Kolumbijā. Konfesionālās organizācijas iesaistījušas mācītāju Šmitu baptistu draudzes darbā. Līdztekus tam viņam uzdots noorganizēt reliģiskus raidījumus krievu valodā uz Pad. savienību. Radioraidījumi notiks no Klusā okeana puses. Tā kā māc. Šmits pazīst protestantiskās baznīcas stāvokli visā Pad. savienībā, jo viņš sludinājis dievvārdus ne vien Latvijā, bet arī attālos Krievijas apgabalos, tad šiem radījumiem nodrošināta nepieciešamā aktuālitāte. Mācitājs Šmits pats no savas pieredzes pazīst arī vajāto ticības brāļu mentālitāti. Kā dedzīgs Dieva vārda kalps viņš apņēmies darbam nodoties ar vislielāko dedzību. Amerikāņu un kanadiešu baznīcas vadītāji jau agrākajās sarunās ar mācitāju Šmitu pārliecinājušies, ka viņi nevar nospraustajam darbības plānam atrast labāku un lietpratīgāku darbinieku par viņu. Viņam un viņa prāvajai ģimenei nodrošināta pilnīga dzīves eksistence Kanadā.

Jau ieceļošanas brīdī mācītāja Šmita dzīvesbiedre Rūta Šmite bija aizkustināta par dziļo izpratni un viesmīlību, ko viņai un viņas ģimenei parādīja Kanadas baznīcu organizācijas. Viņu rīcībā nodota divstāvu māja ar visām ērtībām. Kad viņi ieradās jaunajā dzīvesvietā, gultas bija jau klātas, kādēļ viņas 12 bērni un vecāmāte varēja tūlīt atpūsties no ceļa grūtībām. Ikdienas rūpes jau no pirmā brīža bija mazinātas. Jau uzturēšanās laikā Vācijā Šmitu laulātais pāris un lielākie bērni bija sākuši cītīgi mācīties angļu valodu, kādēļ gluži bezpalīdzīgi viņi nebūs arī valodas ziņā. Šmits pats domā, ka viņš jau tagad varēs labu daļu viņam uzticēto draudzes gana pienākumu veikt jau sākumā. Bērni beidzot tiks arī skolā, jo uzturoties Vācijā, likās, ka izceļošanu varēs uzsākt daudz agrāk, kādēļ ar skolu viņi nespēja saistīties.

Vankuverā atrodas arī paprāvs pulciņš latviešu, kādēļ Šmitu ģimene nebūs atšķirta arī no kopdarbības ar latviešiem, kas grib uzņemt PBLA Tautas balvas saņēmēju Rūtu Šmitu un visu viņas ģimeni savā vidū.

Si—Do

Raiņa piemiņas vietā

Kluss un ērts Šveices vilciens atvizina pārjūras latviešus pāri kalniem un lejām no Cīriches uz Luganu, Šveices pierobežas pilsētu. Jau stipri jūtams Italijas iespaids. Stacija ir kalnā, skatāmies no augšas uz pilsētu, kas uzbūvēta nogāzē un izbeidzas pie Luganas ezera.

Mēģinām iedomāties, kā jutās divi Latvijas trimdinieki, atbraucot te 1905. gadā. Esam lasījuši dažas Raiņa un Aspazijas atmiņas par šīm vietām. Stacijas tuvumā atrodas viesnīca Adler, kur viņi pavadīja pirmo nakti. Pilsētā aleja un parks ezera malā. Abās pusēs augsti kalni; uzbraucam gan Mt. Bre, gan Mt. Salvatore, abos dzejnieku pāris ir bijis, Rainis bija liels kalnu mīļotājs.

Ejam no Luganas pa Via Castagnola, gar ezeru, pa kastaņu aleju, tāpat kā Rainis un Aspazija bija staigājuši. Ezera mala ir tā pati, varbūt vairāk apbūvēta. Zinām, ka gājiens apmēram 20 minūtes. Priekšā klints rags, aiz tā vajadzētu būt Kastaņolai. Paskatāmies uz augšu: baznīciņa kalna galā, viss kā Raiņa atmiņās. Mazas, šauras ieliņas, vai varēsim atrast Raiņa mūzeju un piemineklī? Pēkšņi skats atduras pret balto plāksnīti — „Museo di Rainis e Aspazija". Kaut kas silts un tuvs šai plāksnītē; pasaule vairs neliekas tik liela un sveša.

Pilsētas darbinieks uztic atslēgu, un mēs varam pavadīt Raiņa un Aspazijas piemiņai veltītā istabiņā, cik ilgi mums patīk. Gādīgas rokas savākušas abu dzejnieku grāmatas, fotogrāfijas, Strunkes un Prandes zīmējumus. Liels Latvijas karogs un abu dzejnieku attēli pie sienas, maza koklīte uz palodzes.

Ar rokas mājienu mums norāda uz tuvāko ieliņu un ēku, kur Rainis un Aspazija mitinājušies 15 gadu. Ir pusdienas miers. Kaķis žāvājas uz kāpnītēm. Ēkas logi aizslēgoti: tur grib iekārtot Raiņa un Aspazijas mūzeju. Pa kreisi no celiņa pa pāris pakāpieniem sasniedzam glīti kopto laukumiņu. Liela palma, ziedoši krūmi un vidū piemineklis ar Raiņa un Aspazijas attēliem vienā pusē un Zelta zirgu otrā. Soliņš, kur atsēsties. Viss liekas uzkopts, ir sajūta, ka latvieši nav piemineklī aizmirsuši; mūzejā viesu grāmatā ieraksts ar iepriekšējās dienas datumu.

Uzkāpjam līdz baznīciņai, līdz kastaņu mežiņam un vecai kapsētai, ko vairākkārt savās atmiņās piemin Rainis. Skats uz tumši zilo ezeru, uz apkārtējiem kalniem un ciemiem, kas pieķērušies pie klintīm. Saule silta un spoža. Te, šinī gaisotnē, tapa tik daudz lielo, nemirstīgo darbu! Te izsāpētas arī trimdinieka sāpes . . .

O. Akerberga

Ja kultūras sakari, tad abpusēji

Ziemeļkalifornijas Apskata 4. numurā ievietots raksts „Vai beidzot kultūrsakaru laikraksts arī mums?" Pārspiežam šo rakstu arī mūsu lasītāju informēšanai.

Jau ilgus gadus, citreiz ar sašutumu, citreiz ar jautrību, trimdas latviešu sabiedrība ir šķirstījusi Rīgas kultūrsakaru šiverētāju avīzi Dzimtenes Balsi un tās pielikumus. Tikai retam ir ienācis prātā, ka „kultūrsakariem" arī šajā nozarē būtu jāiet abos virzienos, kā to Helsinku nolīgumā svinīgi parakstīja rietumu valstis, PSRS un satelītvalstis.

Beidzot ir radies projekts pretsitienam — laikraksts, ar kuŗu mēs okupētās Latvijas latviešiem vēstītu par savu dzīvi, saviem uzskatiem un visu to, kas Helsinkos nolemtajā brīvas domas izmaiņas garā būtu pastāstāms mūsu vāji informētajai tautai dzimtenē.

Kaut redakcijas un izdevniecības formēšanas priekšdarbi ir tik tikko iesākušies, un šī darba iniciātori un plānotāji savus vārdus, vismaz pagaidām, vēlas paturēt neizpaustus, pats pasākums ir zināms arī Baltā nama ļaudīm. Ierēdnis speciālos uzdevumos cilvēku tiesību un brīvības jautājumos, Antons Olraits (Anthony Alwright), ir devis nepārprotamu mājienu, ka no jaunā ASV prezidenta šāda veida pasākumam ir sagaidāms vairāk kā tikai morāls atbalsts.

Par šo ideju ir iepriecināti arī mūsu draugi ASV kongresā, kur iespējamas pat runas un rezolūcijas brīvas domas izplatīšanas atbalstam aiz dzelzs aizkara.

Šī avīze, pretēji Latvietis Latvietim un Zviedrijā sacerētajam LNF izdevumam, nav domāta kā slepeni ievedams izdevums, bet gan kā mūsu atklāts informācijas izdevums latviešu tautai Latvijā, stāstot tai par tautas brāļiem brīvajā pasaulē.

Paliek jautājums, kas gan piespiedīs pad. okupācijas varu šādu izdevumu Latvijā ievest. Šī jautājuma atrisināšana tomēr neizskatas tik bezcerīga kā sākumā tas šķiet. Izrādas, ka tai ir spēcīgs atbalsts Rietumu brīvā pasaulē un, pārsteidzošā kārtā, par to pozitīvi izteikušies arī vairāki individuāli augstāki latviešu funkcionāri Rīgā, gan piesardzīgi aprādot, ka laikraksts nedrīkstētu aģitēt par padomju varas gāšanu un ka tajā nevarētu piedalīties tās latviešu aprindas Rietumos, kas aktīvi sadarbojušās ar vācu okupantiem. Tas, protams, attiecas tikai uz vecāko paaudzi un neizslēdz šo rindu pēcnācēju līdzdalību avīzē.

Kāds Rīgas funkcionārs ar smīniņu izmetis vienam šīs idejas iniciātoram: „Lielākās raizes jau jums sagādās jūsu pašu labais spārns, nevis mēs Rīgā." Un patiesi, arī laikraksta plānotāji baidās, ka konservātīvās trimdas aprindas šo pasākumu varētu uzskatīt kā kompromisu ar mūsu tautas apspiedējiem un nevis gadīgu mēģinājumu pavērt jaunu spraugu dzelzs aizkarā starp mums un tautu Latvijā, kā to iecerējuši anominie iniciātori.

Kas financēs šo pasākumu, kuŗa gadskārtējie izdevumi varētu sasniegt ceturtdaļmiljona dolaru? Šo jautājumu iniciātori atrisinājuši bez latviešu sabiedrības palīdzības. To segs kāds pagaidām vārdā neminēts amerikāņu fonds, kas informācijas brīvības un cilvēku tiesību cīņā izdod desmitiem miljonu dolaru gadā. Līdzekļus piešķirs, protams, tikai tādā gadījumā, ja laikraksta projektu varēs realizēt.

Iniciātoru vidū esot apmēram ducis visu paaudžu latviešu sabiedriski kultūrālo darbinieku no trim kontinentiem. Kaut pati ideja izklausās kontraversa, darbinieku vidū neesot tādu cilvēku, kuŗi plašākā latviešu sabiedrībā izraisītu protestus.

A.A.

Vēl kāda smaga apsūdziba

„Brežņev, jūs neļāvāt man, Belzenes cietumniekam, vēlreiz redzēt manu mirstošo māti" — liecina kāds plakāts, ko nu jau vairākas nedēļas Londonā pie Pad. savienības vēstniecības tur Jūlians Ivaškievičs. Uz otra plakāta lasāms — „Padomju savienība! Pēc 33 gadiem atļauj man tagad satikt manu vienīgo brāli!"

Ivaškievičs, tērpies Belzenes cietumnieka svītrotajā tērpā, apņēmies stāvēt pie vēstniecības vārtiem, kamēr viņa brālim dos atļauju viņu šeit Anglijā apmeklēt. Jūlians Ivaškievics pirms kaŗa dzīvojis Viļņā, kaŗa laikā nacisti to ievietojuši Dachavas, tad Belzenes nometnē. Kaŗam beidzoties, viņš ar poļu armijas daļām cauri Italijai sasniedzis Angliju, kur tagad nodarbojas ar tirdzniecību. Viņa brālis Jozefs palicis Lietuvā un darbojies pret nacistu okupācijas varu pagrīdē.

Vispirms padomju vēstniecības darbinieki centušies pierunāt Ivaškieviču „sardzi" pārtraukt, bet kad tas nav izdevies, sestā dienā aicinājuši „uz pārrunām". Tur viņam pateikts: „Jūs savu brāli nekad vairs neredzēsit!" Kāds cits vēstniecības darbinieks piemetinājis, ka Ivaškievičs ar savu rīcību apdraudot savu brāli Pad. savienībā. 54 g. v. demonstrants atbildējis, ka viņš saprotot labi, ka ar savu rīcību sagādājot padomju varai nepatikšanas tieši pirms Belgradas konferences, bet viņš stāvēšot tik ilgi, kamēr viņa brālim došot atļauju apciemojumam. Pēc trim nedēļām plakāti un vientuļais demonstrants vēl aizvien atgādina pasaulei par padomju varas pārkāpumiem pret cilvēka tiesībām.

GRAND RAPIDI

Pensionāru biedrības 30. maija sanetu Latviešu biedrības namā atklāja un vadīja biedrības sab. kultūrālās nozares vadītājs E. Brūna. Par garīgo un fizisko spēku vingrināšanu vecumā stāstīja J. Brūns, citējot gan latviešu, gan cittautu rakstnieku un zinātnieku atzinumus. Stāstījumu papildināja M. Grants un A. Uglenieks. Pēdējais aicināja ikvienu pensionāru iestāties par biedru Latviešu biedrībā, kas ar telpām atbalsta ikvienu latviešu sarīkojumu. Godināja kuplo maija mēneša jubilāru pulku, no kuŗiem pensionāra gadus bija sasniedzis Jānis Šoks. Galda lūgšanu pirms kopējām pusdienām teica M. Lesniece. A. Pastars un M. Grants iepriecināja ar mūziku. Biedrības priekšnieks J. Sulainis pastāstīja par turpmākiem nodomiem biedrības dzīvē.

ŅUJORKA

Ņujorkas latviešu ev.lut. draudzes Salas baznīca 12.jūnijā atzīmēja 10 gadu pastāvēšanu ar dievkalpojumu un sarīkojumiem. Šis draudzes īpašums atrodas Longailendā, kalpojot novada vajadzībām. Tur ir baznīca, skola un vidusskola, telpas skautiem, gaidām un jaunatnei, kā arī kreditsabiedrībai. Tas ir 7 akru liels īpašums, kuŗa vērtība tagad 350.000 dolaru. Īpašumu uztur un uzkopj galvenokārt talku veidā. Katrs novada locekļis aicināts ziedot gadā 20 dol. vai nostrādāt 8 darba stundas. Baznīcu uzcēla ar savāktiem ziedojumiem; pēdējā laikā ienākuši arī testamenta novēlējumi. Salā darbojas arī savs koris ar 40 dziedātājiem diriģenta R. Baloža vadībā.

Vk

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5
T. L. Kred. sab.

HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont. L8R 2T8
T. L. Kred. sab.

LONDONAS NODAĻA
R. Bērziņa mājā

M A K S Ā

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot procentus katru mēnesi.

B) 8% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00.

8% par 3 gadu termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.00.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% sodu par izņemto naudas daļu.

9% par 3 gadu termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00 (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8,5% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.00.

8,5% par 3 gadu termiņa noguld. ne mazāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

I Z S N I E D Z

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000,00, māju obligācijas līdz $75.000.

Toronto birojs atvērts no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak.

TĀLRUNIS 529-7939

Londonas birojs atvērts trešd. no pl. 7 vak. — 9 vak.

Laikraksta

LATVIJA AMERIKA

atsevišķus numurs var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē

(3. turpinājums)

Šo zināšanu, kā arī atjautīgās, „gaišās" galvas dēļ J. Valters bija pilnīgi neaizstājams un viņu „raustīja" uz visām pusēm, kaut arī vēlākos gados tas bija padevies šņabošanas vājībai un turpat kūrmājā vai labākos restorānos cēlieniem sēdēja kopā ar draugu, pazīstamo pastmarku tirgotāju un žurnālistu Georgu Haraldu Jēgeru, trimdas bibliografa tēvu. Tā viņš bija atlāvies pat nepiedodamu grēku — nokavējis klientiem terminus! Studiju gados viņš bija sociālrevolūcionārs, brālīs bija precējies ar Stučkas māsīcu. Juri 1919. gadā Rīgā iecēla par „tautas tiesnesi".

Reiz skatos — nāk no rīta Vērmanes dārzā viens piedzēries — tas tautas tiesnesis Valters! sūdzējās kāds lasītājs „Cīņā". Labi atceros to gabaliņu pamanījis vēl toreiz Madonas vidusskolā.

„No tās reizes man nekad dzeramā netrūka!" vīpsnāja tēvocis, kad viņam vēlāk vaicāju par šo lietu.

Lai nokļūtu mierīgākos „ūdeņos" un veselīgākā gaisā, Juris nopirka lauku mājas un pārgāja uz turieni.

Krustmāte Berta, lai gan bija žīdu aptiekāra meita un trausla auguma, veikla zīmētāja, darīja visus smagos lauku un saimnieces darbus, tāpat kā latviešu sievietes. Vācu laikā viņa piedzīvoja drausmīgu traģēdiju — lai kā Juris pūlējās un cik labi tam bija sakari — vācieši nošāva mazo latviešu žīdenīti, pēc kam mans ļoti apdāvinātais rads drīz nomira žēlabās.

Bargos laikos esam dzīvojuši. Ģimenes vēstures lappuses pārcilājot, gandrīz katram bija pie pirkstiem asinis. Toreiz, agrajā jaunībā, pie vaigiem skārās citas lapas — mīkstas un gludas, maigo līdzaudzēju Grietiņu caur silu pavadot. Viņā bija kaut kas no manas mātes — arī Grietas, bet vairāk no tantes Līzas, kuŗas vaigā iešķiebtais mutes kaktiņš — gluži kā Dūškupu saimniecei — man tik jocīgi izskatījās.

Pirms galīgi nometu skolēna mugursomu — lai atļauts atcerēties dažus tā laika notikumus mākslas dzīvē, kas satrauca plašāku sabiedrību, reizē apliecinot, ka jaunajā valstī talanti meklēja spēcīgi izteikties, bet bija vēl ļoti „zaļi", jauneklīgi vai pat puiciski. Troksnis bija lielāks nekā pamats — tāpēc nav jābrīnās, ka nākamos gadu desmitos šo notikumu piemirsa un, ja atcerējās, tad vairs nesaprata.

Mūsu zīmēšanas skolotājs Pētersons, „Svaru" Pēterdēls — Uztuptēva piedzīvojumu serijas autors, reiz klasei noslēpumaini smaidīdams stāstīja, ka vajadzēšot aiziet apskatīt kādu neparastu izstādi. Tad arī aizsoļojām uz kādu namu, ja pareizi atceros, Kalpaka bulvārī, netālu no Brīvības bulvāŗa stūŗa. Gaisā pāri ielām bija pārvilktas audekla sloksnes ar uzrakstu lieliem burtiem: Kārlis Kasparsons (adrese tur un tur). Izstāde mums sevišķi nepatika, visi darbi bija ieturēti modernā garā, radniecīgi tagadējam abstrakcismam. Mēs jau kaut ko zinājām par ģeometrisko figūru un plankumu gleznieciību, kas bija lietota, dekorējot mākslinieka Sutas mātes kafejnīcu un vēlāko ēdienu namu Merķeļa ielā „Sukubs".

Vēlāk izrādījās, ka aiz Kasparsona vārda slēpās vecās paaudzes ievērojamie mākslinieki Tillbergs un Zariņš, varbūt arī Purvītis un Pētersons.

Lai sakautu savus pretiniekus un pierādītu jauno meklējumu nenozīmīgumu un absurdu, viņi gaidīja tagad, ka modernistu kritiķi un teorētiķi — Suta, Viktors Eglītis, Visvaldis Peņģerots, varbūt arī Jūlijs Madernieks — apsveiks un cildinās Kasparsonu. Bet tas nenotika, viens otrs izteicās, ka uz viņu nevarētu raudzīties ar sevišķu nopietnību. Tad pēc kādas nedēļas vecie sarīkoja Latviešu biedrībā priekšlasījumu, kur atklāja, ka viņi esot izstādīto darbu autori, un skate sarīkota zināmā mērā provokātivos nolūkos, lai pierādītu, ka ar absurditāti un paviršību var viegli tikt pie „vārda".

Jaunie par to ļoti apskaitās, un vēl ilgi pārmeta tā sauktajiem akadēmiķiem „kasparsoniādi". Pēc laika tomēr izlīga, arī Tone, Ubāns kļuva par mācībspēkiem akadēmijā, bet Reinholds Kasparsons, savā paša gaumē viduvējus darbus ražodams, kļuva par cienītu „Atpūtas" illustrātoru.

Jā, toreiz ļaudīm bija vairāk uzņēmības neparastā veidā.

Tagad pastāstīšu, kā vēlāk prof. Tillberga vārds drīz vien atkal skaļi noskanēja sabiedrībā, šoreiz sadursmē ar redaktoru un rakstnieku Aleksandru Plensneru.

KAD REDAKTORI KĻUVA DARBĪGI

Plensnera un Tillberga konflikts norisinājās apmēram 1922. gadā, toreiz vēl biju pārāk jauns, lai par sabiedrībā populārajām personām ko tuvāk zinātu. Varu atstāstīt tikai to, kas pēc laikrakstu reportāžām tēlojās manā atmiņā.

Jānis Roberts Tillbergs, Latvijas mākslas akadēmijā ar profesora titulu apbalvots, bija gleznotājs un zīmētājs, sevišķi iecienīts portretists un šaržists. Jau Blaumanis dzejoja: „Te mākslinieka zīmulis rāda jums Rūdolfa Blaumaņa ģīmi, Kam mūza redzamā kārtā uzspiedusi savu dievišķo zīmi: Augsta piere, dedzīgas acis, dižens zods, Bet sevišķi ģīmja vidus ir izgreznots Ar degunu, kuŗa forma tik klasiski skaista."

J. Raiņa ģīmetne Rīgas pilsētas Mākslas mūzejā ir viens no viņa ievērojamākiem darbiem. — Te „Gala un sākuma" dzejnieks interpretēts filozofiski kā vientulis kosmā. Populāritāti guvis ar Pēterpils krāsaino satiras žurnālu „Svari" ap 1906. gadu, Tillbergs kopā ar prof. Zarriņu cieši darbojās un varbūt arī izdeva Rīgā atjaunotos „Svarus" melnbaltā litografijas technikā, kas ilgus gadus bija viens no iecienītākiem brīvās Latvijas žurnāliem, tos parakstīja tas pats Pēterpils atbildīgais redaktors Alfrēds Purics, vēlākais Mākslas akadēmijas bibliotēkārs.

Arī prof. Tillberga partam pulkv.-ltn. Aleksandram Plensneram bija savi nopelni, bet, kā jau jaunākam, vairāk tā saucamajā Latvijas laikā: jūŗskolas un Augstāko militāro kursu izglītība, virsnieka stāžs strēlniekos, ilgas redaktora gaitas „Latvijas Kareivī", vēlākajā posmā militārā atašeja diplomātiskais dienests Berlīnē.

Kaut kādas „berzes" dēļ „Svari" bija nonākuši konfliktā ar „Kareivi". Ja pareizi atceros, „Svaros" sakarā ar to parādījās „bilde" pēc pazīstamā motīva par riešanu uz mēnesi. Tad „Svari" iespieda šādu dialogu ar virsrakstu: „Iz Ollendorfa latviešu gramatikas": „Kas ir „Latvijas Kareivis?" — Atbilde: „Tas nav kareivis, bet valsts uzņēmums". „Kam šis uzņēmums vajadzīgs?" — „Redaktoram un pieciem lasītājiem". — „Kā sauc redaktoru?" — „Redaktoru sauc par Plensneru". — „Kas ir Plensners?" — „Plensners ir Meierovica radinieks.' (patiesībā svainis. O. L.). Rakstiņš bija parakstīts ar Tillberga šifru Spa. Tai laikā mākslinieks piedalījās žurnālā arī ar nelieliem sacerējumiem prozā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Aizvesto piemiņas dievkalpojumā 12. jūnijā Sv. Jāņa baznīcā pirmoreiz atskaņoja komponista Jāņa Baruša jauno skaņdarbu ar tekstu no Mateja evaņģelija, piedaloties solistiem Jānim Barušam (tenors) un Albertam Vītolam (baritons) un Vizmas Maksiņas vadītajam vokālam ansamblim: soprāni — V. Maksiņa, R. Caune, L. Tanne, R. Jansone; alti — A. Maksiņa, A. Auziņa, M. Rāviņa; tenori — J. Baruš, I. Gaide; baritoni — A. Vītols, Atis Freimanis un P. Gaibišels, pie ērģelēm Maija Baruša. Dievkalpojumu vadīja māc. I. Gaide un tajā piedalījās 147 dievlūdzēju.

● Toronto Latviešu biedrības valdes sēdē, piedaloties arī TLB sestdienas skolas pārzinim J. Ozolam, nolēma Latviešu biedrību inkorporēt, jo Kanadas valdības pabalstus varēs saņemt vienīgi tādas etnisko grupu skolas, kuŗu organizācijas ir inkorporētas. Inkorporāciju lietu kārtošanai nodibināta īpaša komiteja, kuŗas sastāvā ir TLB valdes loceklis Vilnis Pētersons, revīzijas komisijas priekšsēdis Imants Alksnis un biedrības pārstāvis V. Pakalns. Bez tam biedrības valde nolēma sakopot un izdot māc. Ā. Čopa referātu krājumu, kam materiālus uzņēmies sakārtot valdes priekšsēdis J. Briedis. TLB dāmu komiteja piešķīrusi biedrības deju kopai Diždancis 300 dol. pabalstu dejotāju ceļa izdevumu segšanai uz 7. Rietumkrasta latviešu dziesmu svētkiem Losandželosā.

● Jāņus šogad vispirms ielīgoja dievturi, pulcējoties 18. jūnijā Edvarda Pērkona saimniecībā, 20 jūdzes dienvidos no Berijas, Ont. Spēcīgās lietus gāzes no rīta bija sabaidījušas līgotājus, bet vēlāk laiks noskaidrojās un Jāņu vakars izvērtās jauks, pulcējot ap 40 jāņubērnu, starp tiem daudz jauniešu. Dega ugunskurs, darvas muca un skanēja ap 200 līgo dziesmu. Līgotājus pacienāja ar pašdarinātu medus alu un jāņusieru, bet dāmas bija klājušas galdu. Nākošais, Māras dienas saiets, paredzēts 13. augustā J. Paliepa īpašumā Tervete pie Montrealas, kad notiks dievturu vedības — Ināras Paliepas un Ulža Gaiļa kāzu

Ligitu Prieduli un Geriju Velšu Sv. Jāņa baznīcā salaulāja māc. I. Gaide. Abi jaunlaulātie beiguši Toronto universitāti un strādā savā profesijā — līgava ir fizioterapiste universitātes slimnīcā, bet līgavainis Toronto pilsētas būvinženieris Skarboro rajonā. Kāzu ceļojumu viņi pavadīja Spānijā.

Foto: J. Liģers

svinības, kas pēc latviešu paražām ilgs 3 dienas: 1. jūlijā — pūra taka, 2. jūlijā — vedības un 3. jūlijā — panāksnieki.

● Māc. A. Briedis kristīja Sindiju Ilzi Hanzenu, Kjelda un Ilzes, dzim. Henga, meitu.

● Māc. I. Gaide, asistējot ukraiņu pareizticīgo priesterim Sorotinskim, salaulājis St. Nicolas baznīcā Andri Leimani ar Danu Tupi. Līgavainis ir skautu vadītāja Staņislava Leimaņa dēls.

● Māc. J. Cālītis kristījis Māru Porieti, Anša un Dagnijas meitu, salaulājis Ingrīdu Bērziņu ar Bradliju Džonu Ramseju. Līgava ir aktrises un dziedones Mirjāmas un dziedoņa Artūra Bērziņa meita.

● Sadarbībā ar Latviešu kreditsabiedrību Toronto, G. Kārkliņš organizē lidojumu uz Austrālijas latviešu kultūras dienām Melburnā no 19. decembŗa līdz 9. janvārim. Sākot ar 15. jūniju lidmašīnu sabiedrība paaugstinājusi lidojuma maksu: no Toronto uz Sidneju 1119 dol. plūs nodokļi, bet jauniešiem līdz 12 gadiem 595,50 dol. plūs nodokļi. Grupas lielums vismaz 15 dalībnieku, kam jābūt kreditsabiedrības biedriem. Pieteikšanās lidojumam līdz 15. septembrim ar 250 dol. iemaksu. Ja nepieciešamais dalībnieku skaits nepieteiksies, lidojums notiks neatkarīgi no dalībnieku skaita. Tādā gadījumā braucējiem nav obligāti jābūt kreditsabiedrības biedriem. Pilna lidojuma samaksa abos gadījumos izdarāma līdz 12. oktobrim. Tuvāka informācija piprasāma G. Kārkliņam, tālr. 625-0500, vakaros.

● Mākslinieka Jāņa Zuntaka gleznu izstādi Sidrabenē 25. jūnijā pl. 3.30 pēcp. bērnu nometnes ēdamzālē atklās māc. J. Cālītis. Turpat blakus draudzes atpūtas nama zālē būs izstādītas Kultūras mantu loterijas 23 mākslinieku dāvātās 24 gleznas, dažādu daiļamatnieku dāvātie keramikas u.c. izstrādājumi, Kalupes īpašnieces Aldonas Ķivlenieces-Kormas dāvātie 8 pulksteņi u.c. loterijai ziedotās mantas. Loterijas lozes maksā 2 dol., tās būs iegūstamas Sidrabenē. Izloze 24. jūlijā Sidrabenē, bērnu svētku dienā.

● Nelaika tēlnieka Augusta Kopmaņa dzīvesbiedre Alma Kopmane uzņemta par goda biedri Ontario mākslinieku biedrībā (O.S.E.), kuŗas goda biedrs kopš 1963. gada bijis arī nelaikis tēlnieks, kas miŗa pag. gadā Italijas apceļojumā. Tajā laikā viņš bija arī O.S.E. valdes loceklis.

● Toronto igauņi rīko bolševiku upuŗu atceres dievkalpojumu 26. jūnijā pl. 2 pēcp. Mt. Pleasant kapsētā, kur apglabāti arī daudz šeit mirušo igauņu, pieminot arī viņus. Komūnistu upuŗus, kas apglabāti nezināmos kapos bez krustiem, piemin nēs ar vainaga nolikšanu. Piemiņas dievkalpojumu vadīs Sv. Pēteŗa igauņu ev. lut. draudzes mācītājs — Oskars Pums. Pavadījumus korāļiem spēlēs šīs draudzes jauniešu orķestris Ingas Korjus vadībā.

● Sidrabenes bērnu nometne meklē saimnieces palīdzi un vadītāju bērnu dārzam, vecāku par 17 gadiem. Zvanīt I. Veinbergai, tālr. 261-5254.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšniece M. Dumpe lūdz aizrādīt, ka nodaļas Maija karalienes vēlēšanās ievēlēta Margrieta Sama, ne Smana, kā minēts O. K. ziņojumā un nepareizi iespiests. Pirmā galma dāma bijusi Gunta Krūmiņa, bet otra Laila Bērziņa, kas ar māsu Lindu kupliņāja sarīkojumu ar akordeona mūziku.

100 gadu latviešu daiļamatniecībai kopā veļķuši vienas ģimenes trīs locekļi. Tie ir Otīlija Mežule (vidū), kas savā 35 gadu ilgajā daiļamatnieces darbā daudzos gadījumos citu tautību sarīkojumos reprezentējusi latviešu tautas tērpus, un piedalījusies daiļamatniecības izstādēs gan Kanadā, ASV un Eiropā; darina arī tautiskās lelles, baltos un krāsainos darbus. Viņas māte Jūlija Langenfelde rokdarbiem veltījusi 60 gadus, bet Dzintars Mežulis pēdējos piecos gados izveidojies par savdabisku jaunās paaudzes keramiķi un rotkali. Paspējis jau piedalīties vairākās jauniešu izstādēs.

Foto: J. Liģers

Jaunatnes un sporta svētki Sidrabenē

Jaunatnes un sporta dienas Sidrabenē 11. un 12. jūnijā ievadīja vasaras sporta sezonu. Jau gadiem šo tradicionālo sarīkojumu kopīgi organizē Latviešu sporta apvienība Kanadā un DV. Nupat aizvadītās Jaunatnes un sporta dienas bija plašākās, kādas līdz šim notikušas. Labo izdošanos sekmēja arī jaukie laika apstākļi.

Agrā rīta stundā Sidrabenē bija ieradies LSAK valdes priekšsēdis A. Tīcmanis un citi lielā sarīkojuma vadītāji. Programmu ievadīja ar jaukto vienību sacensībām volejbolā, piedaloties 7 vienībām — Toronto latviešu YMCA ar 3 vienībām, Hamiltonas Spartai ar 2 vienībām, DV un Saulaines vienībai.

Pēc volejbola sacīkstēm DV bija organizējuši ugunskura programmu, kas ilga vairāk nekā 2 stundas Andŗa Lejas vadībā. Tā ritēja raiti un saistīja apmeklētāju interesi no sākuma līdz beigām. Varbūt liela nozīme bija izdevīgi izraudzītajai vietai, dodot iespēju DV tautisko deju ansamblim Daugavaiņai izmantot dejām tenisa laukumu. Rīkotāji bija rūpējušies arī par skaņu aparātu sistēmu, tā ka ikviens priekšnesums bija arī labi dzirdams.

Ugunskura programmu ievadīja Daugaviņas deju grupa ar divām dejām 30 dejotāju sastāvā, bet vokālā ansamblī, kas dziedāja ģitaru pavadījumā, dzirdējam soprānu A. Liepiņu, mecosoprānu M.Bērziņu un baritonu V. Brantu, kas savu devumu iesāka ar — Ziedi, ziedi rudzu vārpa, Kur tu jāsi ciema puisi un draisko Tur augšā uz bēniņiem. Trio, dueti, solo dziedājumi, piedaloties arī Namejam Batrakam, kas savā programmas daļā bija uzņēmis arī lietuviešu un portugaļu dziesmas oriģinālvalodā, mainījās ar Daugaviņas dejām, Maijas Ķuzes humoristiskām deklamācijām un akordeonistes Laimas Bērziņas priekšnesumiem. Lieliski izdevusies programma! Paldies Vilim Ķuzem, kas bija turējis rūpi par programmas noorganizēšanu. Pēc ugunskura dažus vārdus teica arī DV sporta nozares vadītājs Jānis Treijs un LSAK valdes priekšsēdis Arnolds Tīcmanis.

Kam bija interese par novusa spēli, bija iespēja izmēģināt veiksmi novusa stendā, kuŗu vadīja Modris Baumeisters un Arnolds Grīnbergs, bet pie golfa stenda darbojās mūsu golfa speciālisti Dzilnu pāris.

Nometnes ēdamzālē valdīja liels klusums, skatītāji sarunājās čukstus, jo notika šacha sacīkstes. Šacha spēļu organizētājs bija N. Brasliņš, kuŗš šo pienākumu veic jau gadiem. Lai gan svētdienas rītā debess bija apmākusies, tomēr solītais lietus aizgāja secen, tā ka sacīkstes notika ideālos laika apstākļos. Atzīmējot 14. jūniju, stadionā pusmastā plīvoja Latvijas un Kanadas karogi. Pirms sacīkstēm Sidrabenes brīvdabas baznīcā mācītāja Ādolfa Čopa vadībā notika dievkalpojums, pieminot 14. jūnija mocekļus.

Pēc dievkalpojuma stadionā sākās vieglatlētikas sacīkstes; pēc tam laukumā devās „vecie" un „jaunie" futbolisti, lai tiktos tradicionālā gadskārtējā spēlē.

Volejbola spēlēs uzvarēja Sparta un ieguva pirmo vietu, atstājot otrā vietā YMCA 1 vienību, trešā vietā palika Sparta 2.

Vienību sastāvi — Sparta 1: A. Richters, L. Eichvalds, M. Žulps, J. Ozols, J. Dzelme, L. Morusa un A. Zute. YMCA 1. — J. Vilmanis, V. Skujiņš, I. Ķivlis, I. Koškins, A. Maksiņa un V. Maksiņa. Sparta 2. — A. Ansons, I. Kopštāls, H. Amoliņš, G. Robežgruntnieks, M. Leja un S. Ingersoll. YMCA 2. — A. Rāva, A. Ciemgalis, E. Kārkliņš, M. Ulmanis, A. Maksiņa, K. Simsone. YMCA 3. — E. Skujiņš, A. Lapiņš, A. Miķelsons, A. Dzintars, A. Tilupe, D. Egle. DV — J. Bramanis, J. Ziemanis, R. Ozols, J. Ozols, D. Sisak, A. Sisak, S. Anšmits, A. Anšmits. Saulaine — A. Puķītis, I. Grīna, B. Grīna, I. Stārasts, I. Krastiņš, J. Korbs, A. Lauris, A. Lakstīgala.

Ž. Zentiņš

Golfa spēles

Toronto un apkārtnes latviešu golfa kluba sezonas atklāšanas turnīrā 12. jūnijā Golf and Country Club laukumā Džordžtaunā piedalījās 27 spēlētāji — 22 vīrieši un 5 sievietes. Labākos rezultātus vīriešu klasē guva Mārtiņš Grimba jr. un Ivars Melnbārdis (ar 81 sitienu), A. Antmanis (83), Marks Grundmanis (86), Māris Martinsons (87) un A. Dzilna (87). Sievietēm — Vija Grimba (94). Speciālo balvu — nūju (putter) par tuvāko sitienu pie karodziņa uz piektā zālāja ieguva Marks Grundmanis. Balvas turnīram bija dāvinājis Pauls Svānbergs.

Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes notika 16. un 17. julijā Grand Rapidos un Kanadas atklātās meistarsacīkstes 6. un 7. augustā Glen Cedar laukumā. Tuvāka informācija iegūstama no Austras Dzilnas, 4101 Sheppard Ave. E. Apt. 703, Scarborough, Ont. M1S 3H3, tel. (416) 293-7482.

A. Dzilna

Vasarnīca izdodama

pie Simko ezera, 50 jūdzes no Toronto.

Zvanīt vakaros 762-9530

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

uzņem

visās klasēs

JAUNUS SKOLĒNUS

1977./78. mācību gadam,

kas sākas 22. augustā.

Lūgums pieteikties laikus, atsūtot arī pēdējās liecības kopiju skolas direktoram E. Silkalnam,

LETTISCHES GYMNASIUM,

Wienburgstr. 52-54,

4400 Münster/Westf. - Germany.

Gaidāma jauna Gorkija ielas „invāzija"

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDE PĀRRUNĀ LATVIEŠU CENTRA TORONTO JAUTĀJUMU

LNAK gandrīz lielāko daļu no savas 18. jūnija sēdes veltīja jautājumam par iecerēto Latviešu centru Toronto. Tas tika pārrunāts arī iepriekšējā sēdē, tieši pirms viena mēneša, kad bija ieradies arī centra izveidošanas komitejas priekšsēdis V. Liepiņš, kas paskaidroja, ka centra pārvaldē izraudzītās personas darbojas individuāli, nepārstāvot organizācijas. LNAK bija vēlējusies savu pastāvīgu pārstāvi centra valdē. Ņemot vērā V. Liepiņa norādījumu, LNAK savā iepriekšējā sēdē centra viedokli pieņēma zināšanai un savu lūgumu par līdzdalību centra valdē vairs neuzturēja.

Pēc šī lēmuma centra komitejas priekšs. V. Liepiņš savā 13. jūnija vēstulē bija ziņojis LNAK valdei, ka centra izveidošanas komiteja savā 31. maija sēdē nolēmusi palielināt locekļu skaitu no 10 uz 11, dodot vienu vietu LNAK izraudzītai personai, kas „būtu pārvēlama LTC pirmajā sapulcē".

J. Grodnis norādīja, ka LNAK lūgusi pastāvīgu vietu centra pārvaldē, bet V. Liepiņš savā vēstulē piedāvā tikai vienu pagaidu vietu LNAK izraudzītai personai, kas nepārstāv LNAK. Arī J. Mežaks domāja, ka piedāvājumam nav nekādas nozīmes. „Kāda nozīme sūtīt centra valdē personu tikai līdz pirmajai biedru sapulcei?" Ar to centra izveidošanas komitejas nostājā būtībā nekas nav mainījies, konstatēja J. Mežaks.

Jau iepriekš LNAK valdes sēdes pārrunās izvirzījās atziņa, ka pašreizējā centra izveidošanas komiteja izvairās no LNAK līdzdalības centra pārvaldē, kas uzskatāms par mūsu centrālās organizācijas ignorēšanu, lai gan LNAK bijusi pirmā, kas projektu atbalstījusi arī materiāli ar 3000 dol. iemaksu. Pakavējoties pie šī jautājuma, V. Upeslācis minēja centra komitejas locekles Birutas Rubesas atklāto vēstuli LNAK kultūras nozares vadītājai Intai Purvai, kuŗas noraksti piesūtīti arī latviešu laikrakstiem (iespiesta LA 22. janv. n-ra Lasītāju vēstulēs), kuŗā B. Rubesa vērsusies pret LNAK vadības personām, sevišķi minot prezidija priekšsēdi V. Upeslāci, paziņojot, ka nevēlas, „ka mans vārds būtu jebkādā veidā saistīts ar LNAK pasākumiem, un ar šo rakstu atsakos no šī gada Rīgas paviljona vadības mētro Toronto internacionālajā Karavānā". V. Upeslācis domāja, ka jautājums būtu „paceļams" publiskā līmenī, ja no Latviešu centra izveidošanas komitejas locekļiem viena persona tik negātīvi nostājas pret LNAK, ko atzina arī J. Grodnis, minot, ka arī Toronto Latviešu nams un kŗeditsabiedrība izveidojusies ar LNAK atbalstu. „Es vienmēr esmu stāvējis par jaunā Latviešu centra izveidošanu Toronto un to atbalstīšu, bet man nav saprotama tagadējās centra vadības nostāja pret mūsu centrālo organizāciju," izteicās J. Grodnis.

Pēc vispusīgām pārrunām LNAK valde pieņēma šādu rezolūciju:

„LNAK valde šg. 18. jūnija sēdē pārrunāja LCT priekšsēža V. Liepiņa 13. jūnija vēstuli, kuŗā viņš LCT komitejas uzdevumā piedāvā LNAK vienu valdes locekļa vietu līdz pirmajai gada sapulcei. Valde atzīst, ka priekšlikumā nav nekā jauna, ko LNAK kā LCT biedrs nebūtu varējusi izlietāt arī bez šī piedāvājuma, tāpat kā citas organizācijas, t.i. konkurēt valdes vēlēšanās ar individuāliem kandidātiem. Stskaņā ar savas iepriekšējās sēdes viedokli, valde tādēļ nolemj šo V. Liepiņa rakstu pieņemt zināšanai.

Pārrunājot tālāk šī lielā pasākuma problēmu, valde atzīst, ka dziļākā būtībā viss projekts pēdējā laikā ir ieslīdējis vispārējas popularitātes un uzticības samazināšanās stadijā. Šinī sakarībā LNAK valde kā viena no pirmajām idejiskajām un pirmā sabiedriskā atbalstītāja atzīst:

a) tā kā sekmīgai LCT īstenošanai nepieciešams pirmkārt visu latviešu uzticības atbalsts, kam tad var sekot materiālais, un

b) tā kā LNAK atbalstītāji Toronto un tuvākā apkārtnē sastāda apm. ¾ no aktīvo latviešu skaita Kanadā, tad

c) valde pašreizējā LCT situācijā atzīst LNAK permanentu (kaut ļoti minimālu) līdzdalību LCT valdē par nepieciešamu un tādēļ ieteic „pacelt" LCT jautājumu publisku pārrunu līmenī visplašākā apmērā LCT komitejas un projekta idejiskās pieejas izvērtēšanai un iespējami plašākai latviešu atbalsta nodrošināšanai."

Par savu darbību sēžu starplaikā plašāk ziņoja LNAK politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss. Viņš piedalījies 7 nāciju komitejas sēdē Toronto Royal York viesnīcā 8. jūnijā, kuŗā piedalījušies 5 Kanadas ārlietu ministrijas pārstāvji sakarā ar Belgradas konferenci, kuŗai ārlietu ministrija sagaida materiālus par cilvēka tiesību pārkāpumiem. Līdzīga informātīva rakstura sēde vēl paredzēta septembrī. 7 nāciju komitejā ir divi pārstāvji no katras etniskās grupas. Bez latviešiem, igauņiem un lietuviešiem tajā pārstāvēti vēl ungāri, čechoslovaki, poļi un ukraiņi — šo nāciju centrālo organizāciju vadītāji un ārlietu nozaŗu darbinieki. No latviešiem komitejā vēl darbojas T. Kronbergs. Dr. L. Lukss piedalījies arī 14. jūn. atceres aktā 11. jūn. Kalamazū. Viņa runa pieprasīta arī latviešu radio raidījumam Čikagā. L. Lukss minēja arī, ka 14. jūnija atceres sarīkojums Toronto izdevies ļoti labi.

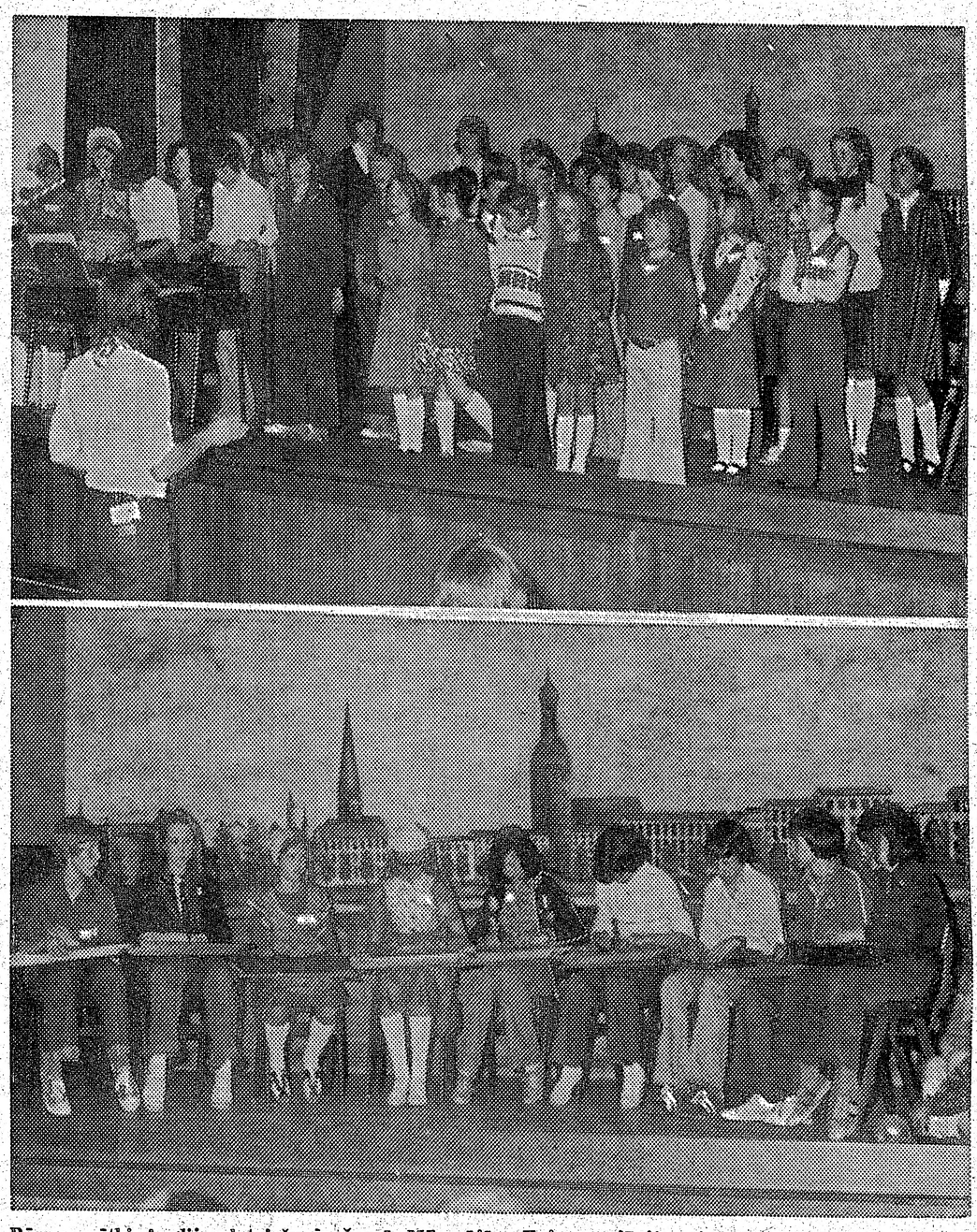

Bērnu svētki Anglijas latviešu īpašumā Mūsmājās. Tajos 5. jūnijā piedalījās mūsu jaunā audze no Birminghamas, Bradfordas, Korbijas, Lesteres un Līdsas. Attēla augšā jaunatne Andra Grīnberga vadībā (no Bradfordas) mācās dziesmas Jaunatnes rītam 4. Eiropas latviešu dziesmu svētkos Londonā. Apakšā Līdsas koklētāji, no kreisās: Andrejs Burvards, Dzintra Šulca, Biruta un Ārija Jefimovas, Aina Jonesa, Aina Lēruma, Ivars Galdiņš, Ians Joness, Andris Šmits un Indra Jefimova (trideksnis). Foto: H. Blezūrs

LNAK valdes sēdē vēlāk ieradās arī archibīskaps A. Lūsis, kas plašāk ziņoja par 14. jūnija atceri Otavā. Šis sarīkojums atreferēts mūsu laikraksta šīsdienas numurā citā vietā. J. Mežaks ziņoja, ka Rīgas sakaru komiteja rudenī plāno plašu „invāziju" — ASV septembrī un Kanadā okobrī. V. Upeslācis domāja, ka arī starp šejienes latviešiem radisies pakalpiņi, kas iespiedīs ieejas biletes, rūpēsies par telpām un gādās par uzņemšanu savās mājās.

Uz šo invāziju jau laikus gatavojies kultūras sakaru komitejas paplašināts valdes plēnums, par ko rakstīts arī Dzimtenes Balsī, ko Rīgas kultursakarnieki piesūta latviešiem „klaidā". Sakaru komitejas priekšnieks Alberts Liepa plēnumā īpaši uzsvēris „cīņu pret starptautiskās reakcijas spēkiem un pretpadomju organizācijām ārzemēs. Kultūras sakari neesot mērķis, bet līdzeklis, lai atbalstītu padomju valdības cīņu pret 'starptautiskās reakcijas spēkiem'." Plašu rezonanci ārzemju tautiešu sabiedrībā esot izraisījusi komitejas aktīvistu J. Anerauda, J. Petera, Ž. Zakenfelda un citu braucieni uz Austrāliju un ASV.

A. Liepa pavēstījis, ka septembrī uz ASV un Kanadu dosies grupa mākslinieku un komitejas aktīvistu ar priekšlasījumiem un koncertiem, iepazīstinot ar okupētās Latvijas kultūras dzīvi. „Klaidas latviešus" vēl „aplaimos" arī organizācijas Roģina (Dzimtene) speciāli sagatavota „tūristu grupa" ar sakaru komitejas aktīvistiem.

Turpmāko pārrunu gaitā V. Upeslācis varēja konstatēt, ka LNAK savus uzdevumus, kas bija iecerēti Latviešu dienās Toronto, veikusi. Tagad jāgaida PBLA praktiskais darbs. Šinī LNAK sēdē bija izraugāmi PB LA valdes locekļi no Kanadas turpmākajam pilnvaru laikam. Valde apstiprināja līdzšinējos — V. Upeslāci un T. Kronbergu.

Valdes sēde šoreiz notika valdes locekļa K. Taņņa vasaras mājā Saulainē un tajā bez revīzijas komisijas priekšsēža J. Grodņa piedalījās arī revīzijas kom. loceklis Ž. Bukovskis, kā arī mūsu jaunās paaudzes valdes locekle Ināra Leimane. Pēc sēdes tās dalībnieki bija mājastēva K. Taņņa viesi.

—ls—

Vissliktākais stāvoklis Latvijā

Latvija Amerikā jau bija ziņots par trešo Baltijas literātūru konferenci Viskonsīnas universitātē Madisonā. Konferences pēdējā dienā par tagadējo dzīvi un apstākļiem Baltijas valstīs, īpaši Lietuvā, stāstīja nesen ASV ieradies lietuviešu dzejnieks un Viļņas universitātes rietumu literātūras profesors kopš 1966. gada — Tomass Venclovs. Lai gan dzimis iespaidīga komūnistu partijas darbinieka ģimenē, viņš ir viens no Lietuvā nodibinātās Helsinku grupas pārstāvjiem, kas uzņēmušies pārraudzīt Helsinku nolīguma pārkāpumus Lietuvā. Atļauju izbraukšanai no Lietuvas uz ASV pieprasījis jau 1975. gadā, bet tādu saņēmis tikai š. gada februārī.

Savā stāstījumā par Baltijas valstīm Venclovs pieminēja, ka „pašreizējā situācijā vissliktākais stāvoklis ir Latvijā", minot par iemeslu vairākus apstākļus. No militārā viedokļa krievi Baltijas apgabalā par vissvarīgāko rajonu uzskatot Latvijas territoriju, tās gaŗās jūras robežas un ļoti labo Rīgas, Liepājas un Ventspils ostu dēļ. Viņš domā, ka tas ir arī iemesls lielajam krievu iebraucēju skaitam Latvijā, kur tas ir daudz lielāks nekā Lietuvā un Igaunijā. Pašreiz Latvijā krievu esot tikpat daudz kā latviešu, pilsētās jau vairākumā. Latvijā arī latviešu dzimstība daudz zemāka nekā Lietuvā, kas ir katoļticīgo zeme un bija pazīstama ar lielām ģimenēm jau agrāk. Ģimenes dzīves nodibināšanu stipri traucē arī dzīvokļu trūkums. Latviešu tauta, vērojot lielo krievu pieplūdumu, instinktīvi sajūtot briesmas, drīz varot iestāties psīchisks lūzums, bet grūti pateikt, kā tauta to pārdzīvošot.

Runātājs arī minēja, ka lietuviešiem esot daudz sirsnīgākas attieksmes ar igauņiem nekā ar latviešiem, lai gan daudz latviešu rakstnieku darbu tulkoti lietuviski un otrādi.

Konferences apmeklētājs

Kremlim mēs visi esam noziedznieki

DR. L. LUKSS 14. JŪNIJA ATCERĒ KALAMAZŪ

14. jūnija atceres sarīkojums Kalamazū ar Latviešu nacionālās apvienības Kanadā vicepriekšsēža un politiskās informācijas nozares vadītāja Dr. L. Luksa runu, svētbrīdi un priekšnesumiem Latviešu biedrības namā bija pulcinājis neparasti kuplu apmeklētāju skaitu. Liela daļa apmeklētāju pēc sarīkojuma aizkustināti pateicās gan runātājam, gan programmas dalībniekiem un rīkotājiem, kas citos gadījumos reti kad bija piedzīvots.

Lai 14. jūnijs mums atkal atgādina pienākuma apziņu pret savu dzimteni un apspiesto tautu. Lai apzināmies, ka mēs nedrīkstam zaudēt savu dzīvo spēku, ko var atļauties ļielās tautas, bet mums ir nozīmīgs un neaizstājams katrs latvietis," teica Dr. L. Lukss, runājot par latviešu tautas sēru dienu. Viņš minēja, kā 14. jūniju tagad uzskata skeptiķi, kādi gadās arī mūsu sabiedrībā, minēja beigās skaitļus par 1941. gada 14. jūnija deportācijām, kad pēc čekas pavēles Nr. 001223, kas lielā slepenībā bija izdota jau 1939. gada oktobrī, vienā pašā naktī vergu darbos aizsūtīja 14.693 latviešus, no kuriem jau pirmajos gados daudzi mira no slimībām un grūtajiem darba apstākļiem. Maz būs vairs dzīvo, kas 14. jūnijā sāka savu moku ceļu.

Mūsu tautas iznīcināšana turpinājusies visus okupācijas gadus. Kremļa garā roka taustās pret latviešiem arī brīvajā pasaulē. Taču mūsu vidū rodas arī tādi, kas gatavi „pagriezt otru vaigu". Tiem būtu laiks noņem „rozā brilles" un skatīt patiesību īstā gaismā, jo Kremlim visi esam vienādi — „noziedznieki", teica Dr. L. Lukss un turpināja: „Ir labi būt modernam un meklēt jaunus ceļus, jaunas pieejas, bet vispirms ikvienam jaunā ceļa meklētājam jāpiepazīstas ar pamatproblēmām, ar Maskavas plāniem, kas nav grūti saprast. Ir pārāk skaidrs, ko Maskava ar saviem Rīgas un šejienes pakalpiņiem vēlas panākt ar saviem „kultūras sakariem".

Mums jādara iespējamais, lai vērstu pasaules uzmanību uz mūsu mazās tautas likteni. Negaidīsim tikai uz citiem vien, vai kādiem mums labvēlīgiem brīnumiem, bet meklēsim paši veidus un ceļus, kā savai tautai pakalpot. Lai 14. jūnijs mums atgādina, ka ikkatrs esam savas tautas sūtnis brīvajā pasaulē, kas ar dziļu pārliecību meklē savai tautais nolaupītās tiesības un brīvību.

Pirms Dr. L. Luksa runas sēru dienas sarīkojumu ievadīja stud. theol. H. Lapiņa svētbrīdis, Dainas Jumiķes solo dziesmas Frančeskas Andersones klavieru pavadījumā un režisores Helēnas Sildegas deklamācijas. Deklamēja režisors Elmārs Upermanis. Pēc mācītāja lūgšanas vārdiem visi kopīgi nodziedāja Dievs, svētī Latviju!

Vairāki sarīkojuma dalībnieki nodeva ziedojumus nacionālo mērķu sekmēšanai. Abās Kalamazū latviešu baznīcās 14. jūnija vakarā notika šai dienai veltīti dievkalpojumi.

V. Bokis

Trīs Baltijas tautu meitas 14. jūnija aizvesto piemiņas dievkalpojumā Sv. Miķeļa katedrālē Toronto, no kreisās: igauniete Marianna Tombeka, latviete Anita Lase no Sarnijas, Ont. un lietuviete Rebeka Rautha. Foto: J. Liģers

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

25. jūnijā Saulainē Līgo svētki — Čikagas Piecīši ar „Es ar savu papardes ziedu". Līgošana un uguņošana. Jāņu balle. Biļetes iepriekšpārd. (skat. sludinājumu).

25. jūnijā Sidrabenē tradicionālais Līgo svētku sarīkojums ar Almas Skudras-Kārkliņas aranžēto uzvedumu „Papardes zieds Sidrabenē".

20. — 28. augustam Saulainē Latviešu draudžu dienas 77.

22. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa divas viesizrādes, R. Blaumaņa Trīnes grēki, Bickford Park vidusskolā.

5. nov. pl. 7.30 vak. Latviešu namā Preses balle, rakstu un mākslu jampamps. Informācija, ieejas un galda kartes tel. 766-0806.

27. novembrī Dainas koŗa tautasdziesmu koncerta atkārtojums.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

25. oktobrī pl. 8 vak. Town Hall bass-baritons Kārlis Bauers-Zemgalis, no Šveices.

13. novembrī pl. 2 Sv. Andreja baznīcā Bruno Skultes Daugava. 120 izpildītāju. Apvienots Ņujorkas latviešu un Rotas koris Konektikatā, solisti, teicēji, ērģeles. Diriģents — Andrejs Jansons.

26. janvārī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, čelliste Linda Aļļe no Filadelfijas, ASV

20. aprīlī pl. 8 vak. Town Hall vijolnieks Georgs Lapensons no ASV.

1978. GADĀ

14. janvārī komp. Imanta Saksa JUBILEJAS KONCERTS.

4. februārī — Kabarē — Dzenis un kompānija, Runči Toronto.

SV. KATRINAS (St. Catharines)

16. jūlijā pl. 9 no rīta Bērzainē DV Toronto nodaļas internās meistarsacīkstes šaušanā. Vakarā zaļumballe. Deja.

Brežņevs norūpējies par detanti

Pad. savienības jaunais prezidents Brežņevs savā Francijas apmeklējumā aicinājis Franciju aktīvi piedalīties atbruņošanās sarunās, jo tā līdz šim atteikusies parakstīt atomizmēģinājumu aizlieguma līgumu. Brežņevs deklarējis, ka tā esot vienīgā praktiskā pieeja tagadējā atomraķešu laikmetā, lai novērstu konfrontāciju. Brežņevam dara rūpes arī sašķobījusies detante. Padomju preses šefs Leonīds Zamjatins jau agrāk norādījis, ka detante nostiprināma un padziļināma. Jūtot, ka Pad. savienības un ASV attieksmes nopietni saspīlētas un austrumu un rietumu detante sāk grīļoties, Brežņevs tagad atsteidzies uz Franciju, lai glābtu, kas vēl glābjams, un apgalvojis Francijas prezidentam, ka padomju militāro politiku diktējot tikai tīrie aizsardzības apsvērumi, un tai neesot nekādu agresīvu nolūku.

teikusies piedalīties šādās starptautiskās sarunās Ženēvā un bruņoto spēku samazināšanas sarunās Vīnē, kā arī atteikusies parakstīt atomizmēģinājumu aizlieguma līgumu. Brežņevs deklarējis, ka tā esot vienīgā praktiskā pieeja tagadējā atomraķešu laikmetā, lai novērstu konfrontāciju. Brežņevam dara rūpes arī sašķobījusies detante. Padomju preses šefs Leonīds Zamjatins jau agrāk norādījis, ka detante nostiprināma un padziļināma. Jūtot, ka Pad. savienības un ASV attieksmes nopietni saspīlētas un austrumu un rietumu detante sāk grīļoties, Brežņevs tagad atsteidzies uz Franciju, lai glābtu, kas vēl glābjams, un apgalvojis Francijas prezidentam, ka padomju militāro politiku diktējot tikai tīrie aizsardzības apsvērumi, un tai neesot nekādu agresīvu nolūku.

Plašs sarīkojums Toronto saliņās

Internacionālais izbraukums uz Toronto saliņām, ko rīko CHIN radio raidītājs sadarbībā ar Molsona alus darinātavu, arī šogad izvērtīsies par visai ievērojamu sarīkojumu ar etnisku raksturu. Tas notiks 1., 2. un 3. jūlijā ar plašu un iespaidīgu programmu, kā arī ar dežāda veida sacensībām ar etnisko grupu piedalīšanos. Labākās deju grupas saņems Molsona godalgas no 400 līdz 2.000 dol. apmērā.

Toronto preses darbinieki un rīkotāji pulcējās īpašā pieņemšanā, kuŗā piedalījās pagājušā gada „Miss Bikini" un pavisam neparedzēta atrakcija — „Smokey the Bear", lācis, kas piedalīsies laušanās sacensībās. No etniskām tautas deju grupām līdz šim savus ansambļus bija pieteikuši ungāri, lietuvieši, švābi, maķedonieši, arabi, grieķi un austrieši. Īpašā Molsona firmas izdevumā izdevumā teikts, ka piedalīsies arī latviešu dejotāju vienība un dejos „Vecmeitu polku. Dejās sacentīsies vismaz 20 dažādas etniskās grupas, cerot iegūt Molsona Folkloras kausu un naudas balvas. No jauna atkal izraudzīs meiteni ar visskaistāko „bikini" tērpu un izskatīgāko figūru — Miss Bikini '77. Paredz, ka lielsarīkojumā ieradīsies ap 20.000 apmeklētāju, jo tas notiek trīs dienas no vietas.

A. K.

Jauni gaidu un skautu vadītāji

Zemgales 3. skautu un Dzintares 2. gaidu novadam beidzās vadītāju sagatavošanas kursi Gaŗezerā. Kursos mācījās un tos beidza mazskautu darbības pakāpē vadītājs Hermanis Andersons un vad. vietniece Ruta Neimane no Detroitas Tērvetes 34. skautu vienības, guntiņu pakāpē vadītājas vietnieces Ilze Šmidchena un Ruta Dimante no Kalamazū Gaujas 31. gaidu vienības, Edīte Evere no Detroitas Abavas 30. gaidu vienības un Viviana Vanuška no Grand Rapidu Skrundas 17. gaidu vienības. Roveru darbības pakāpē — rovers Dāvids Grendze no Klīvlandes Daugavas 51. skautu vienības.

V. B.

★ Amerikāņu žurnālistu 48 g. v. Robertu Totu Los Angeles Times Maskavas korespondentu čeka apsūdzējusi par slepenu valsts dokumentu saņemšanu. Viņš aizturēts, kad kāds padomju parapsīcholoģijas eksperts viņam devis dokumentu uz ielas. Pad. savienība izdara pētījumus par parapsīcholoģiju — domu kontroli, kā telepātiju, pārvietošanos bez fiziskas enerģijas un gaišredzību, lai tās izlietotu par kaŗa ieročiem armijā un policijas darbā. Čeka Totu pratinājusi 13 stundas: pirmo dienu — 3 stundas, otru — 4 un trešo 6 stundas, kas bijis ļoti nogurdinoši. Viņam licies, ka viņu nekad neatbrīvos. Tots jūtoties atvieglots, kad pēc 3 gadu pavadīšanas Padomijā varējis atstāt Maskavu.

Pēkšņi no mums šķīries

Voldemārs Janītens

dzimis 1908. gada 13. jūlijā Vidrižos, Latvijā,
miris 1977. gada 8. jūnijā Rīgā

Mans tēva nams,
Nu mājās nāku,
Jo tu man mūžam
neaizmirstams.

Dziļās sērās

sieva Judīte,
Imanta un Gunāra ģimenes Kanadā

Mācītāju K. Kampi atceroties

Bostonas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzei notika dievkalpojums un padomes sēde, kuŗā kritizēja draudzes mācītāja Kārļa Kampes darbība. Dziļi satraukts mācītājs atgriezies savā dzīvoklī un izteicies, ka jūtoties ļoti slikti. Kad pēc kāda laika viņam atkārtoti piezvanīts pa tālruni, lai apjautātos par veselību, tālrunis klusējis. Ieinteresētie draudzes locekļi gājuši lūkot, kas ar mācītāju notiicis. Viņš atrasts miris viens savā dzīvoklī, jo dzīvesbiedre atradusies Vankuverā. Bēres izkārtojis Trimdas draudzes mācītājs I. Kalniņš 27. maijā. Aizgājējs guldīts Getzamenes kapos, sēru dievkalpojumā piedalījies prāv. Birznieks no Filadelfijas, māc. I. Kalniņš un Fr. Ruperts, bet Misijas draudzes māc. Nik. Ozols nav varējis ierasties, jo atradies slimnīcā. Pie kapa vienīgos atvadvārdus teica Trimdas draudzes priekšnieks J. Ansbergs.

Krize Trīsvienības draudzē sākusies jau kopš pērngada Lieldienām, kad bandīti Lieldienu dievkalpojumā iebruka Highland St. baznīcā, piekāva un aplaupīja vairākus draudzes locekļus. Draudze piederēja pie Misuri sinodes. Tā savu dievnamu pārdeva, jo ļaudis atteicās melno rajonā uz dievkalpojumu nākt. Draudzei ir uzkrāti līdzekļi, kas dalīti padomes sēdē, kuŗā pēdējo reizi piedalījies mācītājs Kampe.

Nelaikis bija dzimis Rīgā, pirmo izglītību ieguvis Valmierā, turpinājis juridiskās, teoloģiskās un filozofiskās, kā arī paidagoģiskās studijas Latvijas universitātē, kuŗu beidzis 1931. g. Nākošos 2 gadus strādājis par tiesneša palīgu, pēc tam līdz 1944. g. par tiesnesi. 1944. g. ieradies kā bēglis Zviedrijā un darbojies par krievu valodas lektoru Falunā. 1949. g. izceļojis uz Kanadu, pēc tam darbojies Toronto. Vēlāk iestājies teoloģiskā seminārā Sanpaulā, Minn. un 1960. g. ordinēts par mācītāju Čikagas latv. lut. draudzē. No 1962. līdz 1966. g. darbojies par latviešu mācītāju Vankuverā, kā arī par lektoru Britu Kolumbijas universitātē. Kopš 1966. g. viņš apkopa Bostonas Trīsvienības draudzi, kā arī Vilimantikas draudzi Konektikatā.

O. A.

Četras tautu meitas Toronto Karavānas Rīgas paviljonā, no kreisās: Rota Šilinska, Aija Fogele, Velta Šilinska un Rita Lāma. Šo Aleksandra Kalniņa uzņēmumu bija ievietojis arī laikraksts The Toronto Sun.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKAGA

● DV Čikagas apvienības Kurzemes cietoksnim veltītais sarīkojums Latviešu namā sakrita ar 26. ALA kongresu. To atklāja sarīkojumu daļas vadītājs Uldis Vītols. Svētbrīdi vadīja māc. Arnolds Rautenšilds, pieminot Kurzemes cīnītājus. Daumants Hāzners plašākā runā pakavējās pie toreizējiem notikumiem. Priekšnesumu daļā deklamēja Elmārs Upermanis. Dziedāja Čikagas vanadžu dubultkvartets diriģenta Teodora Ozoliņa vadībā. Par viesu pacienāšanu rūpējās vanadzes un saimniecības daļas vad. Aleksandrs Eizis. Sarīkojuma dalībniekiem pateicās apvienības priekšnieks Arvīds Bārda.

● Astrīda Nīkure 1973. gadā beidza ar uzslavu Sv. Lūka luterāņu pamatskolu, saņemot draudzes padomes veltī — ādas vākos iesietu bībeli ar ierakstu, kā arī atzinības balvas par dziedāšanu un mūzicēšanu skolā. Dziedāšanu viņa turpinājusi arī Mather vidusskolas lielajā korī, arī meiteņu korī kā soliste. Starp 418 vidusskolu beigušajiem Astrīda izvirzījusies pirmajā vietā. Viņa uzņemta North Western universitātē. Aktīvi darbojas latviešu sabiedrībā, beigusi Čikagas latviešu Kr. Barona pamatskolu un vidusskolu, darbojas Sv. Jāņa draudzes jaunatnes pulciņā un spēlē kokļu ansamblī. Ir Gaujas 6. gaidu vienības dalībniece.

A. Zaube

Latviešu skolas Hamiltonā absolventi. Augšējā attēlā ģimnazijas kursa 12. izlaidums, no kreisās: audzinātājs M. Reinbergs, Daina Bitmane, Rita Avena un Uldis Dāboliņš. Apakšā — pamatskolas kursa 22. izlaidums, no kreisās: Debija Meca, Kristīne Ruņģe, audzinātāja L. Bražus, Linda Leja un Arnis Dzelme.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu Latviešu biedrība sadarbībā ar pārējām organizācijām Līgo svētkus 25. jūnijā rīkoja V. Pogas saimniecībā pie Loveles. Sevišķu centību un labas sekmes bija guvuši latviešu zēni, kas mācās centrālā vidusskolā: Jānis Bole, Ēriks Puriņš, Miķelis Birze un Andris Zušmanis. Tie visi, skolu absolvējot, ierindojušies labāko skolēnu skaitā. Lai veicinātu dievkalpojumu apmeklēšanu un nokļūšanu uz baznīcu, Grand Rapidu un apkārtnes ev. lut. draudzes valde informējusi, ka izpalīdzēs ikvienam kam nav savas mašīnas. Par jautājuma izkārtošanu rūpēsies valdes locekļi. Tāpat gādās arī par nokļūšanu uz Mežvidiem, kur notiek svētbrīži un dažāda veida sarīkojumi.

V. Z.

Latviešu skolas Hamiltona izlaidums

Šī gada izlaidumu un 29. mācību gada nobeiguma aktu 3. jūnijā ar ziediem rotātā telpā ievadīja māc. K. Kuškēvics. Sekoja vecāku pārstāvja Sīļa apsveikums absolventiem. Audzēkņus uzrunāja skolas pārzine E. Gulbe. No LNAK izglītības nozares vadītāja J. Mežaka sveica dzejniece Biruta Senkēviča. Beigušie saņēma skolas grāmatu balvas. B. Senkēvičas naudas balvu par labām latviešu valodas zināšanām saņēma Kristīne Ruņģe un Rita Avena. Latviešu Preses biedrības Kanadas kopas balvu — Uldis Dāboliņš, DV Hamiltonas nodaļas balvas — Andris Dzelme, Linda Leja un Daina Bitmane; Hamiltonas Latviešu biedrības balvas — Debija Meca, Kristīne Ruņģe un Rita Avena; Hamiltonas latv. jaunatnes pulciņa Rota balvu — Daina Bitmane un korporācijas Vendia balvu — Uldis Dāboliņš. Kristus draudzes un tāpat DV Kanadas valdes grāmatu veltes pasniedza visiem skolu beigušajiem. Pamatskolas absolventu vārdā no skolas atvadījās Linda Leja. Ģimnazijas absolvente Rita Avena pateicās skolotājiem un vecākiem, kas palīdzējuši augt par latviešiem. Absolventi pasniedza veltes skolas pārzinei un absolventu klašu audzinātājiem, kā arī ziedus visiem skolotājiem. Grāmatu balvas pasniedza arī citu klašu skolēniem par labām sekmēm mācībās. Tās saņēma pamatskolā: Lolanda Birziņa 4. kl., Katrīna Cakula 7. kl., Toms Cakuls 5. kl., Ingrīda Golta 5. kl., Leons Jēgeris 4. kl., Ernests Magrics 4. kl., Daina Saksa 6. kl., Rita Šteinberga 6. kl., un ģimnazijā — Maija Dāle 3. kl, Pēteris Dāle 2. kl., Anda Ruņģe 3. kl. un Guntis Ruņģis 2. kl.

Apsveica skolotājus Bražus un Lūķi. Bražus nostrādājusi skolā jau 25 gadus un Lūķis 15 g. Pārceļoties uz dzīvi citur, no skolas aiziet skolotāja Majoriņa, kas skolā mācījusi 19 gadus. No skolas padomes pēc 12 darba gadiem aiziet Bitmanis. Skolas padome viņiem pasniedza grāmatu veltes. Aktam sekoja skolēnu priekšnesumi.

E. M.

Maskavai cilvēka tiesības neinteresē

Krievu baleta solists Rūdolfs Nurējevs, kas priekš 16 gadiem pārbēga uz rietumiem, uzsācis presē kampaņu par savas ģimenes apvienošanu. 38. g. v. Nurējevs, atrodoties viesizrāžu ceļojumā ar Kirova baletu, 1961. g. maijā Parīzē pieprasīja politiskā bēgļa patvēruma tiesības. Viņš laikrakstā The Times raksta: „Mana 73 g. v. māte, mana māsa Roza un viņas meita Gisela atkārtoti pieprasījušas vīzas izbraukšanai, bet nesekmīgi. Pat pēc Helsinku nolīguma par lielāku ceļošanas brīvību manu piederīgo lūgumi noraidīti." Nurējevs nav savu ģimeni saticis kopš pārbēgšanas uz rietumiem, bet gan regulāri ar to sarunājies pa tālruni no Londonas, kur viņš dzīvo.

Rigas Paviljonam liela piekrišana

Visu nedēļu Toronto pilsētā notiek t. s. Karavāna (Caravan '77), kas deviņu gadu pastāvēšanas laikā kļuvusi par etnisku iestādījumu visas Kanadas mērogā. Metro Karavāna ir visu Toronto etnisko grupu dziesmu un deju parāde, savienota ar bagātīgām etniskām tradicijām — rokdarbiem, daiļamatniecības skatēm, sporta uzvedumiem, kultūrālo mākslu un daudzām citām izdarībām.

Karavānu pirms deviņiem gadiem uzsāka Leons Kosārs ar savu, toreiz plaši pazīstamo Tautas mākslas padomi. Arī pagājušās nedēļas nogalē, agrā sestdienas rītā, kad Toronto pilsētā lija „kā pa Jāņiem", Leons Kosārs bija ieradies Toronto pilsētas nama priekšā uz „Caravan '77" oficiālo atklāšanu. Klāt bija arī Toronto pilsētas galva Dēvids Krombijs, kas uzrunāja klātesošos. Krombijs novēlēja visiem pavadīt Karavānā tikamu laiku un pēc tam pazuda Toronto lietū.

Latviešiem šis ir jau septītais Karavānas gads, kad tie piedalās ar savu Rīgas paviljonu. Rīgas „pilsētas galva" šoreiz ir Andris Kaļiņš. Rīgas paviljonā Latviešu namā katru dienu redzama arī „Miss Rīga", 21 gadu vecā Aija Fogele savā krāšņajā tautas tērpā. Aija ir dzejnieces Ingrīdas Vīksnas meita, un viņas foto attēls ar trim citām latviešu tautu meitām jau nākošajā dienā parādījās laikrakstā The Toronto Sun svētdienas izdevumā kopā ar cittautu paviljonu uzņēmumiem.

Publikai paviljoni bija pieejami jau piektdienas vakarā, Rīgas paviljonam pulcinot ap 1,500 apmeklētāju. Šis skaits jūtami pieauga sestdien un svētdien, kad paviljona durvis bija atvērtas no plkst. trijiem pēcpusdienā. Apmeklētāju skaits tad bija jau vairāki tūkstoši.

Pirmos trīs vakarus Rīgas paviljonā sekmīgi uzstājās DV Toronto nodaļas deju kopas Daugaviņa dejotāji Edvīna Kalviņa vadībā. Vislielākā atsaucību publikā izpelnījās Vecmeitas deja, kurā piedalījās Hezera Kalviņa, Maija Sukse, Anda Kukse, Edvīns Kalviņš un Andris Grants. Tīkamu noskaņu tautiskajai programmai piedeva arī meiteņu kvinteta Ausma piedalīšanās ar vairākām tautas dziesmām Pēteŗa Zariņa vadībā.

Pirmdienas vakarā priekšnesumus sniedza TLB tautas deku kopa Diždancis Z. Miezīša vadībā, gūstot lielu publikas atsaucību. Tautasdziesmas kokles pavadījumā dziedāja Atis Freimanis. Bija arī demonstrējumi par kokļu spēles pamatprincipiem kokļu ansambļa Vaidelotis vadītāja V. Freimaņa sniegumā. Rīgas paviljona programmā saistīts arī vīru dubultkvartets Kalvis J. Dzeguzes vadībā, tāpat arī koklētāju vienība Auseklītis K. Staško vadībā. Piedalās arī koklētāju grupa no Hamiltonas Dindzāna vadībā.

Bez daudzajiem priekšnesumiem Rīgas paviljonā ar lielu gandarījumu jāmin labi noorganizētā daiļamatniecības mākslas izstāde nama otrā stāvē. Inta Gugāne, kas atbildīga par šīs izstādes tapšanu, LA līdzstrādniekam paskaidroja, ka šajā skatē ap 200 dažādu tautisku izstrādājumu, turpat 30.000 dolaru kopvērtībā. Inta paskaidro, ka izstāde katru vakaru pulcina lielu apmeklētāju skaitu, kas interesējas par latviešu rokdarbiem un to tapšanu. Latviskās aušanas stendā savu mākslu demonstrē 81 gadu vecā Jūlija Langenfelda ar savu meitu Otīliju Mežuli. Abas audējas vienmēr skatītāju ielenktas. Ar latvisku smaidu viņas izskaidro apmeklētājiem mūsu gara kultūras vērtības.

Metro Karavānā šogad iekārtoti 50 paviljoni. Lai tos apmeklētu, nepieciešama „pase", kas pērkama par pieciem dolāriem. Ar šo pasi var apciemot ikvienu Karavānas paviljonu.

A. K.

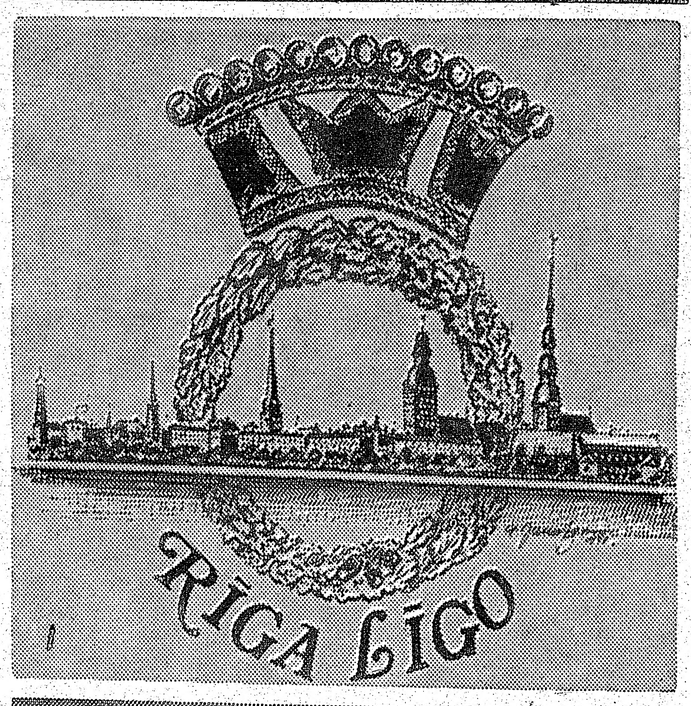

Sienu dekorējumi Rīgas paviljonā Latviešu namā Karavānas laikā. Augšā — Rīga līgo. Alfreda Jaunzemja lielais sienas zīmējums. Apakšā — Ilzes Garjānes sienas zīmējums.

J. Liģera uzņēmumi

Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skola pateicas saviem labvēļiem par ziedojumiem 1976./77. m. g.

(Saņemšanas kārtībā)

Vīru koris Viesturs 150 dol., Ābola 10, TLB 600, Fraternitas Lataviensis 250, M. Vinters 20, L. Gaide 61,25, S. Miezīte 50, Ezergaiļa ģim. 20, Andris, Inese un Zinta Brieži, 15, A. Vilks 50, Mārtiņš un Paulīne Vāgneri 20, Toronto korporāciju kopa 25, Sv. Jāņa draudze Toronto 150, Toronto latviešu katoļu draudze 150, 1975./76. g. absolventi 94,12, E. Zaķe 5, M. Blūma 10, R. Bērziņš 20, Selonijas apvienotais konvents 100, A. Inusa 5, S. Birkhāna 5, Korporācijas Daugaviete Toronto grupa 100, Studenšu korporāciju kopa Toronto 100, Ingrīda Bērziņa 10, V. Brieža ģim. 10, Brenču ģim. 20, M. Čulītis 20, N. Pētersons 25, Latviešu nama dāmu komiteja 100, TLB dāmu komiteja 300, Ziemaņa ģim. 50, Sv. Andreja draudze Toronto 180, M. Matīsa 20, P. Zaretoks 20, J. Krūmiņš (Lettgallia) 50, LNAK izglītības nozare 300, M. Viškere 5, DV Toronto vanadžu kopa 75, Dr. V. Gulēns 125, Toronto latviešu kreditsabiedrība 2.000, Korp. Tālavijas loc. 90, Rubule 20, M. Pētersone 3, L. Zvaigznīte 3, H. Urķis 20, Latviešu kara invalidu apvienība Kanadā 15, Gribusta fonds (TLB) 10, Austrumu draudzes dāmu komiteja 100, V. Bebris 15, archibīskaps A. Lūsis 30, A. Augule 20, A. Zutis 10, Saimniecisko darbinieku apvien. 50., V. Muižarāja 26, Daugavas Vanagu Kanadas valde 100, Daugavas Vanagu Toronto nodaļa 150, Latviešu katoļu apvienība 25, Ziedu nauda nel. Voldemāra Rasas piemiņai 660.

Grāmatas ziedojuši: V. Ziedipš, M. Blūms, Sv. Andreja draudzes svētdienas skola, J. Tērauds, Toronto Latviešu Biedrība, B. Rasa, G. Liepiņš, J. Androviča ģim., Daugavas Vanagu Kanadas valde.

Gleznas loterijai ziedojuši: Otto Grebže, Gunta Upīte-Sebre, Ēriks Dzenis, Agris Anšmits.

Toronto draudžu vasaras nometnes: Saulaine — 3 brīvas nedēļas, Sidrabene — 2 brīvas nedēļas.

Paldies sakot par atbalstu, bez kura skola nespētu darboties, reizē arī jācer, ka tas neapsiks nākamajā mācības gadā. Skolas adrese: TLB Sestdienas skola, 83 Clendenan Ave., Toronto, Ontario, M6P 2W7.

Jānis Ozols,
skolas pārzinis

LNAK aicinājums

Sakarā ar Helsinku lēmumu izvērtēšanas konferenci Belgradā, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss aicina latviešus iesaistīties vēstuļu akcijā Kanadas ārlietu ministram. Vēstuļu paraugi izsūtīti visu mūsu organizāciju vadītājiem un izdalīti 14. jūnija sarīkojumā Toronto. Ar DV Kanadas valdes gādību tie izsūtīti arī DV nodaļām.

Vēstuļu paraugi izmantojami, tos pārrakstot uz sava vēstuļu papīra, mainot saturu pēc saviem ieskatiem, to papildinot vai saīsinot. Fotokopija nosūtāma sava vēlēšanu iecirkņa parlamenta loceklim, bet oriģināls ārlietu ministram Otavā.. LNAK aicina paraugvēstules pavairot un izdalīt saviem organizāciju locekļiem. Vēstuļu akcija būs nozīmīga tikai tad, ja iesūtīto vēstuļu skaits sniegsies tūkstošos.

Paraugvēstuļu paraugi papildus pieprasāmi LNAK birojam, P.O. Box 285, Postal Station A, Toronto, Ont. M5W 1B2.

TORONTO PILSĒTAS 1977. GADA NEKUSTAMU ĪPAŠUMU NODOKĻI

Saskaņā ar pašvaldību un novērtēšanas likumu un ar Lieltoronto rīkojumiem 301 - 77 un 300 - 77 noteikts 1977. gada pašvaldību nodoklis. Ieskaitot jau starplaikā samaksātos nodokļus, atlikums maksājams šādos termiņos:

VISOS IECIRKŅOS

ceturtais	piektais	sestais
daļas maksājums	daļas maksājums	daļas maksājums
29 jūnijā	**31. augustā**	**19. oktobrī**

Nekustamu īpašumu nodokļu listes visiem iecirkņiem tiks izsūtītas 15. jūnijā vai agrāk.

Nodokļu maksātāji, kas nebūtu saņēmuši savas nodokļu listes iepriekš minētajā datumā vai īsi pēc tā, tās nekavējoties jāpieprasa Pilsētas valdē pie nodokļu informācijas galda, 1. stāvā, personiski, pa tālruni, zvanot 367-7115 vai ar vēstuli, adresētu Tax Collector, City Hall, Toronto.

Nodokļu maksājumi: katrs nodokļu daļas maksājums jāmaksā pilnā apmērā katrās Lieltoronto pilntiesīgas bankas nodaļā pirms vai tieši maksājumu dienā (bankas par šo pakalpojumu ņem nelielu atlīdzību).

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi uz City Treasurer vārda un nosūtāmi uz Pilsētas valdi. (City Hall).

Darba stundas no pl. 8.30 — 4.30 katru dienu, izņemot sestdienas un svētdienas.

W. A. WILFORD
City Treasurer

Ērikadeļu zupa

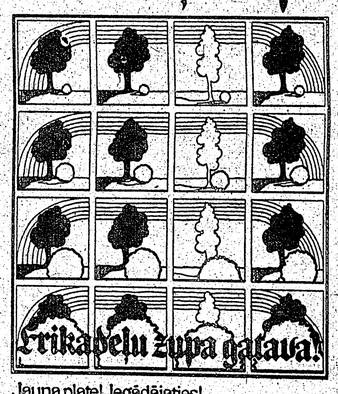

Jauna plate! Iegādājaties!
Maksā—$7.00 plus 50 pasta izdevumiem.
Sūtiet čeku vai naudas pārvedumu:
Raimonds Ramanis
1721 Country Club Drive
Cherry Hill, New Jersey 08003

Vai aug jauni sabiedriski darbinieki?

KO DOMĀ DARĪT MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS ABITŪRIENTI

Redakcijai piesūtīta no Minsteres aptauja ar Minsteres ģimnazijas 13 audzēkņiem, kas šogad beidz šo pilna mācības laika latviešu skolu. Gandrīz visi nodomājuši turpināt izglītību universitātē. Savādi, ka neviens no iztaujātiem nav izteicies par interesēm darboties latviešu sabiedriskajā dzīvē, izņemot vienu audzēkni no Stokholmas, kas vēlētos kļūt par DV priekšnieci. Varbūt šī atbilde arī nav nemaz nopietni domāta. Lai gan Minsteri uzskatām par „latviešu valodas cietoksni", neviens pēc ģimnazijas beigšanas nav izteicis vēlēšanos strādāt pie latviešu trimdas laikrakstiem, kas ar bažām raugās, ka drīz mums var pietrūkt spējīgu žurnālistu. Iespējams arī, ka par to neviens viņiem nav jautājis. Lūk, viņu vaļsirdīgās atbildes.

Rita Baltgalve no Etlingenas: „MLĢ biju četrus gadus. Nodarbojos ar naudas pelnīšanu latviešu zobārstes M. Strantes kabinetā. Es domāju studēt medicīnu, bet drusku vēlāk."

Biruta Berklāva no Ingolštates: „Latviešu skolā biju sešus gadus, daudz nodarbojos šeit ar rokdarbiem. Esmu nodomājusi vispirms braukt uz Kanadu mazliet paslinkot un paslēpot."

Olafs Bērziņš no Menchengladbachas": Skolā mācījos turpat divus gadus. Es noteikti studēšu, bet neesmu vēl izšķīries kādā fakultātē.

Sabīne Beca no Frankfurtes: „Esmu pavadījusi MLĢ sešus gadus. Nodarbojos ar fotografēšanu un botāniku — puķu apkopšanu. Es studēšu mākslu un mākslas vēsturi, varbūt arī ģermānistiku."

Šarlotte Cērpa no Stokholmas: „Gribu studēt medicīnu un kļūt par DV priekšnieci. Es, diemžēl, nevaru studēt veterinārārstniecību, jo esmu alerģiska pret govīm."

Edgars Grava no Sietlas, ASV,: „Pavadīju šeit vienu gadu. Daudz sportoju, pētīju sabiedrību. Studēšu, rudenī sākšu, bet drīz būs jāizgudro — ko?

Andris Kancāns no Minesotas, ASV: „Nodzīvoju Minsterē divus gadus. Nodarbojos ar sportu un daiļliterātūru. Amerikā apmeklēšu pavāru skolu."

Raiko Milanovičs no Minsteres: „Studēšu medicīnu vai aeronautiku. Septiņos MLĢ gados mani visvairāk interesēja bioloģija.

Ruta Platā no Montrealas: „Nākotnes plāni? Studēšu mākslu, varbūt franču valodu. Tagad gribu studēt Francijā tēlniecību, skulptūru un pantomīnas mākslu. MLĢ sabiju četrus gadus."

Māris Racibarskas no Sietlas, ASV: „Pēc atgriešanās ASV studēšu tur mākslu un dzīvi. Šeit biju vienu gadu, galvenokārt nodarbojos ar sabiedrības novērošanu."

Kora Siljakova no Manheimas: „Biju šeit deviņus gadus. Nodarbojos ar muļķībām šeit iemācījos gulēt un ēst šokolādi— un neesmu vēl beigusi! Studēšu tieslietas."

Gundega Tracuma no Helmštetes: „MLĢ sabiju trīs gadus. Daudz nodarbojos ar rakstura mainīšanu. Jā, es studēšu būvju iekšējo architektūru."

Jānis Zeidaks no Vankūveras, Kanadā: „Pavadīju Minsterē trīs gadus. Kanadā studēšu inženierzinātnes, bet starplaikā strādāšu būvdarbos, lai sapelnītu naudu un varētu atmaksāt brālim parādu."

—lb—

Pie DV Bostonas apvienības jau vairākus gadus darbojas aušanas kursi daiļamatnieces Lilijas Kluces vadībā, kas raugās, lai kursantes lietotu pareizās krāsas un latvisko rakstu elementus. Pašreiz audēju grupā ir 17 dalībnieces, no tām 10 kursantēm ir pašām savi aužamie stāvi. Audējas čakli gatavojas 6. Vispārējo dziesmu svētku daiļamatniecības izstādei nākošgad Bostonā. Augšējā attēlā audēju grupa. 1. rindā (sēž), no kreisās: I. Gaile, M. Dūma un M. Saulesleja; 2. r. — A. Landmane, vadītāja L. Kluce, M. Šumska un L. Buka; aizmugurē stāv: Dz. Rumba, B. Krastiņa, A. Amoliņa, L. Dūma, K. Liepiņa, I. Rudzroga un I. Priede.
Foto: I. Ansbergs

Pie mums Austrālijā

Latviešu tautas sēru dienu Austrālijas latvieši atzīmēja kopā ar igauņiem un lietuviešiem ar aktiem visos latviešu centros. Adelaides latviešu namā bija akts un koncerts, ko rīkoja Dienvidaustrālijas baltiešu padome. Pirms akta pie kritušo karavīru piemin. notika aizvesto piemiņas svētbrīdis un akts bija rīkots 11. jūnijā DV Brisbanes nodaļas izkārtojumā. Melburnas latviešu namā kopēju baltiešu aktu bija rīkojusi Viktorijas baltiešu komiteja. Sidnejā baltiešu sēru dienas aktu 12. jūnijā bija rīkojusi Apvienotā baltiešu komiteja. Galveno runu teica Jaundienvidvelsas parlamenta loceklis P. Kolmens. Koncerta daļā dziedāja Sidnejas latv. vīru koris, igauņu un lietuviešu jauktie koŗi, spēlēja Sidnejas latviešu meiteņu kokļu ansamblis.

Austrālijas latviešu teātŗu festivāls, nu jau 17 pēc kārtas, šogad notika Adelaidē no 10. līdz 12. jūnijam. Piedalījās 3 teātŗu ansambļi. Adelaides teātŗa ansamblis izrādīja Anšlava Eglīša Galma gleznotājs (režisors M. Bumbieris) ; Austrālijas latviešu teātŗa ansamblis (Melburnā) bija sagatavojis E. Aistara Goda diena (G. Klauss) un Sidnejas latviešu teātris izrādīja N. Kauarda Kritušie eņģeļi (I. Sveilis).

Sidnejas latviešu teātŗa aktrise Lita Zemgale pirms šī festivāla rakstīja: „Latviešu teātris trimdā dzīvo arī pēc 33 svešuma gadiem. Teātŗu festivāls Austrālijā gaitu sāka pirms 16 gadiem Sidnejā, ar katru gadu kļūdams apzinīgāks, drošāks un labāks. 1977. gada festivālu varētu dēvēt par 'priecīgo', jo izrādīs tikai komēdijas."

Kā nu to apzinīgumu un labumu lai ņem? Varbūt kvalitātīvi, bet kvantitātīvi gan nē, jo ir bijuši teātŗu festivāli, kuŗos piedalījušies 5 ansambļi, bet šogad tikai trīs. Sidnejas latv. teātŗa vadītājs I. Sveilis pirms došanās uz Adelaidi izteicās, ka festivāli izmaksājot arvien vairāk, un liela daļa ceļa izdevumu jāsedzot aktieŗiem no savas kabatas. Viņš jautāja, cik ilgi tas tā varēs iet? Cerēsim, ka tik ilgi, cik ilgi aktieŗiem un skatītājiem festivāli būs vajadzīgi.

Interesanti atzīmēt Dzintras Vēsmiņas (pseudonims) rakstu vietējā latviešu laikrakstā Nedēļas piezīmēs: „Rakstniecība un teātŗa māksla atspoguļojot sava laikmeta sabiedrību, atsevišķus cilvēkus un to likteņus. Tā tas bija Blaumaņa laikā un tā tas būtu šodien, ja — latviešiem pasaules brīvībā dzīvojot, būtu kāds Blaumanis. Bet Blaumaņa nav, un 30 svešuma gados neviena laikmetīga un sabiedriski nozīmīga, plaša vēriena luga nav uzrakstīta. Ar ko tad latviešu teātris atšķiŗas no citiem līdzīgiem teātŗiem un teātrīšiem? Laikam gan tikai ar to, ka runāšana uz skatuves notiek latviešu vaalodā un risinātas tiek sen pagājušu laiku Latvijas lauku sabiedrības vēsturiski sen izbijušas patiesības. Reizēm jābrīnās, ka latviešiem, teātri mīļotājiem latviešiem, ir tik maz lugu rakstnieku. Vai tiešām mēs nevēlētos redzēt neko jaunu, laikmetīgu? Vai pagātnes atmiņu mentālitātē esam tā iesaluši, ka nespējam atkust un iesildīties jauna laikmeta vēsmām? Par to, kādi mēs bijām, ir jāraksta kādam, kamēr vēl esam dzīvi un varam piedalīties pirmizrādē, redzot paši savām acīm, ka viss ir pareizi uzrakstīts un nospēlēts. Tad luga varēs palikt mākamām paaudzēm par mācību un biedinājumu tam , kas notiek ar latvieti, ja tam 30 gadus ilgi jādzīvo ārpus savas zemes robežām."

Kur jūs esat, latviešu šekspīri, šovi, čechovi, momi un citi? Atsaucieties!

Ed Šmugājs.

Mūžīgā mierā aizgājuši:

Austra Andersons,
dzim. Kļaviņš
dzimusi 1899. g. 16. septembrī Mālupē,
mirusi 1976. g. 26. decembrī Ķelnē, Vācijā.

Adm. kaprālis, med. feldšers
Eduards Buka
dzimis 1905. g. 1. aprīlī Misas pagastā,
miris 1977. g. 1. februārī Toronto, Kanadā.

Dižkareivis - sakarnieks
Francis Garkalns
dzimis 1912. g. 25. martā Rīgā,
miris 1977. g. 25. martā Bradfordā, Anglijā.

Kapteinis
Artūrs Ūdris - Saltais
dzimis 1906. g. 25. jūlijā Švītenes pagastā,
miris 1977. g. 2. maijā Toronto, Kanadā.

Seržants
Rūdolfs Gerhards
dzimis 1894. g. 2. janvārī Rūjienā,
miris 1977. g. 8. maijā West Senekā, N.Y., ASV.

Sēro

SIGULDAS PULKA PIEMIŅAS FONDS

DV Druvas nodaļas vanadze

Milda Purmals

mirusi 1977. gada 24. aprīlī Toronto.

DV Kanadā bēŗu fonds

(35. turpinājums)

Nepatīkami bija arī katru dienu skatīties baložu atstātajās baltajās izsaucēja zīmēs uz loga rūts, kuŗas bija grūti nodzēst. Šejienes vecajās pilsētas mājās uz augšu bīdāmie logi bija īstie nervu bendētāji. Kad apakšējo daļu uzrāva uz augšu un nostiprināja robā, pa atvērto caurumu, ja labi izliecās, augšējo rūti kaut kā ar lupatu varēja noraust, bet apakšējās rūts „apgleznojumi" nu palika loga augšdaļā starp abiem stikliem kā neaizkaŗami mūzeja dārgumi, kas baudāmi tikai ar acīm. Kalums bieži brīnījās par nepraktiskajiem šejienes strādniekiem, kas smagi pūzdami slēja pie namiem gaŗas kāpnes un stiepa augšā ūdens spaini, lai notīrītu augšstāva logus. Ja nams bija daudzos stāvos, logu tīrītāji šūpojās uz virvēs iekārtā augstā dēļa kā Lieldienās. Tā bija vesela logu tīrītāju armija, kuŗu veidoja šīs īpašās profesijas cilvēki.

Pūlēdamies ap Pastalnieka mājas logu, Kalums beidzot atzina, ka citādi nemaz nevarēja. Reiz viņam pat uzkrita uz kakla loga rāmis kā giļotīna un piespieda izbāzto galvu tik cieši pie palodzes, ka tikai ar mokām varēja atrāpties atpakaļ. Vēlāk Kalums iemanījās nostiprināt uzrautā loga apakšējo daļu, lai tā neuzkrīstu uz kakla. Tā viņš varēja bez bailēm izbāzt galvu un aplūkot pasauli kā strazds no sava būrīša. Pretējās mājas sētas pusē tāds būrītis bija pacelts gaŗas kārts galā. Kalums gan nekad šeit nedzirdēja strazdus svilpojam. Bet bija jau par vēlu klausīties viņu svilpēs, kad laiks iegājis krietni vasaras pusē. Kāds putns kaimiņsētas būrītī tomēr dzīvoja, bet tas nebija Latvijas melnais strazds, kuŗu Kalums zēna gados redzēja līksmojam sētas liepā, — vectēva taisītā būrīša priekšā. Apkampis abām kājām tieši zem ielidošanas cauruma iestiprināto irbuli, strazds sīki drebināja spārnus un svilpoja kā kaŗu uzvarējis.

Abas kaimiņu mājas saskārās ar savām sētām kā visas iekšpilsētas vecās mājas, parādot ielai tikai savu labo pusi. Patiesībā sētas puse Kalumam gluži labi patika. No viņa loga varēja pārredzēt namu sētas arī pa labi un kreisi. Reizi nedēļā, parasti pirmdienās, tur augstu gaisā plivinājās krāsaini veļas gabali. Jumta stāva iemītnieki tos pa savu sētas logu izkāra uz stieples un pagrieza ripu turpat uz sienā iestiprināta āķa. Ripai iekaucoties, veļas gabals paslīdēja tālāk un pēc nākošā atkal tālāk, līdz veļas virkne pārstiepās pāri visai sētai, kuŗas otrā malā uz gaŗa staba vai kokā bija tāda pati ripa, ap kuŗu vijās stieple.

Pie pretējās ēkas otrā stāvā bija izbūvēts mazs sētas balkons. Tur veļas mazgātājai nebija jāizkaŗas pa logu, bet ripu varēja pagriezt stāvot uz balkona. Rīkojās pajauna sieviete, laikam vientuļniece, kas bija spriežams no izkārtās veļas. Tā varēja būt tikai viņas pašas. Kalumam patika vērot viņas nodarbošanos, kad tā locījās ap pilno veļas grozu un atkal pacēlās uz pirkstgaliem, lai piestiprinātu ar spilīti pie virves savu mantību. Nevīžīgi atstāt kādu veļas gabalu svešām acīm savā dzīvoklī būtu bijis lielais negods, bet uzkārt tos rindā uz virves gaišā dienas laikā visu acu priekšā — tas nebija nekas!

Dzīvē daudzreiz atgadās visādas ērmības. Sievietes pie ūdeņiem staigā gandrīz kailas, nometušas vīriešiem pie kājām visas drānas, bet pašas savā dzīvoklī svešu acu priekšā uztraucas par katru savu vaļējo pogu. Arī Kalums nebija labāks. Reiz tramvajā kāda dāma viņam saudzīgi aizrādīja uz nieka bikšu rāvējslēdzi, kuŗa zobi nebija saķērušies cieši kopā, nosarkdama līz ausu galiem, it kā pati būtu pie šīs lielās nelaimes vainīga, bet Kalums uztraukumā gribēja pieraut tramvaja zvana siksnu, lai jau nākošā piestatnē mestos laukā. Izģērbties publiskā peldvietā visu sieviešu priekšā un atraut vaļā visus ātrslēdžus, lai tikai īsajās peldbiksītēs mestos ūdenī vai turpat pavārtītos smiltīs, bija tīrais nieks! Te nu viņam bija jālec ārā gandrīz no ejoša tramvaja, lai varbūt nolauztu kaklu...

Arī viņa kaimiņiene uz sētas balkona brīvi jutās savos plānajos svārciņos pie veļas groza un nekautrējās savus baltos, zilos un rozā drānu gabalus aizvilkt pa virvi gandrīz līdz Kaluma istabas logam. Vējš sita viņas vieglo mājas apģērbu gar kailajiem lieliem, brīžiem savilams un cieši piekļaudams visam augumam, tā ka brīžiem izcēlās gan apaļie gurni, gan kuplās krūtis. Jo Kalums ilgāk vēroja šo nerātno vēja rotaļu, jo veļas izkārēja viņam vairāk atgādināja Stefāniju, kuŗu bija pīlējies aizmirst jau tūliņ pēc Pastalnieka vasarnīcā pavadītām laimīgajām dienām. Jo laiks vairāk no tām attālinājās, jo Žirbinska kundze ciešāk iegūlās prātā. Likās, ka Stefānija tagad bija iekāpusi viņa daudz rūdītajā sirdī ar visām savām mazajām kurpītēm. Šādu „Stefāniju" viņš redzēja ne tikai uz pretējās mājas balkona, bet visa pasaule tagad likās pilna ar Stefānijām. Brīžiem Kalums šaustīja sevi ar aizdomām, vai viņa psichē nav notikušas kādas slimīgas pārmaiņas, ka būtu derīgi griezties pie psichiatra...

Kalums novērsās no loga. Uz galda gulēja aprakstītās un baltās papīra loksnes. Tur gaidīja darbs. Viņš kaut kur bija lasījis, ka sportisti pēc krietna treniņa un spraigām sacīkstēm kļūstot rāmi kā nevaĩnīgi jēriņi. Arī stingrs fizisks darbs palīdzot. Varbūt arī garīgs darbs būs ne mazāk derīgs un daudzās Stefānijas no viņa slimajām smadzenēm būs izslaucītas kā ar slotu. Kalums cītīgi pārcilāja savas piezīmes, sanumurēja vērotos un pārdzīvotos notikumus laika secībā, pierakstīja pēc atmiņas vēl kaut ko klāt un turpināja rakstīšanu. Vielas bija daudz. To nu visu vajadzēja apstrādāt, ko jau bija nopietni sācis Pastalnieks vasarnīcā, tur cerēdams darbu krietnu gabalu paveikt. Viņš to varbūt būtu arī izdarījis, ja nebūtu atbraukusi Stefānija ar savu problēmu. Kalums solījumu bija turējis, dienas aizskrēja, ja gribētu lietot vecumveco klišeju — putnu spārniem. Nu bija jāatgūst nokavētais Pastalnieka mājā, ko nespēja veikt viņa vasarnīcā. Pēc iegūtā materiālu daudzuma lasītājs bija jāizvadā kā caur biezu mežu, tikai jāsargās, lai tajā nenomaldītos arī pats.

(Turpinājums sekos)

Alma Richtere

JĀŅUVAKARS SVEŠUMĀ

Nav šeit zaļas ziedu pļavas
Kur plūkt ziedus vainagiem,
Nav šeit pakalnītes tādas
Kur celt Jāņu ugunsmucas.
„Visas labas Jāņa zāles
Ko plūc Jāņa vakarā."
Līgo!...

Vīsim košus vanadziņus
No ceļmanles smildziņām,
Svešas zemes ziediņiem.
Jāņabērni jāņugunis
Pacels jūŗas liedagā.
Lai kā bāka ceļu rāda
Tautai dzīvē bangotā.
Senču garu atjaunosim
Visas ķildas aizmirsīsim!
Visi vienas tautas bērni,
Visi mīļam tēvu zemi!
Līgo!...

Valdis Mežezers

LĪGO DZIESMA

Pāri brienu ziedu pļavu,
Jāņu sapni sapņodams,
Steigdamies uz sētu Tavu
Senu dziesmu līgodams.

Ai — tās visas Jāņu zāles,
Kā tās šonakt saldi tvan!
Un kā tuviene un tāles,
Kalni, lejas dziesmās skan!

Pasniedz savas mīļās rokas,
Viņpus ziedu pļavai kļūt,
Lai man sapnī aiziet sokas
Zelta ziedu šonakt gūt.

Zenta Krone

ATGRIEŠANĀS JŪNIJĀ

Kad nogurstu darba un bēdu,
Ozolu ēnā es sēdu.
Pasmaidu domās par glaimiem,
Reizēm skumstu par zaimiem.
Apsveicu saules staru,
Pašķirot ēnainu zaru.
Pasniedzu vēsu malku
Ziedam — dzēst slāpju alku —
Veŗas tas manam priekam,
Tuvi viens otram mēs tiekam.
Svešums kad kļuvis par saltu,
Ar mākoņu kumeļu baltu,
Vai iztēles zeltaino spārī
Paceļos visam es pārī.
Atgriežos sendienās savās,
Atpūšos madaru pļavās.
No tundras sniegiem dziļiem
No Laudonas cīņu siliem
Nāk mani zudušie brāļi —
Kā nestu tos miglas vāli. —
No Bērzaunes kapu kalna
Zem liepiņas, neskaŗ kur salna,
Nāk vecāki, māsas un radi —
Kā nebijuši zūd gadi —
Zem pagalma platajām kļavām
Mēs turamies atkal kopā
Kaut tikai ar dvēselēm savām
Mēs turamies atkal kopā
It visi, kas sētu šo kopām —
Ir mīlestība tik dzīva,
Ka kļūstu no svešuma brīva!
Un zinu— viss šeitan tā notiek,
Kā Dieva roka to noliek —
Ir upuŗi Viņa ziņā,
Viņš mocekļus paaugstina...
Kad atgriežos ikdienā savā,
Es jūtu — tik grūti vairs nava,
Jo nedzeļ tā ļaunums un zaimi,
Ne aizkaŗ vairs tukši glaimi.
Es ticu, ka prieku un mokas
Mums dala te Dieva rokas —
Ja vairāk vai mazāk to tiek,
Ir gana, jo mēru Viņš liek.

RELIĢISKĀ DZĪVE

MĀC. IVARS GAIDE

Tu seko man

1. Jāņa v. 2:5-6

Bet kas Viņa vārdus tur, tanī patiesi Dieva mīlestība ir kļuvusi pilnīga. No tā mēs noprotam, ka esam Viņā. Kas teicas paliekam Viņā, tam pienākas arī pašam tā dzīvot, kā Viņš ir dzīvojis.

Kāds jauns cilvēks, būdams tālu no mājām, nonācis grūtā stāvoklī telegrafējis savam tēvam: „Esmu bez naudas un bez draugiem — ko lai es daru?"

Uz jautājumu tēvs steidzīgi nosūtīja atbildes telegrammu ar šādu saturu: „Lai ko dari, bet iegūsti sev kādu draugu!"

Mīļie kristīgie draugi! Tuvību ar citiem cilvēkiem drīkstam sajust, ja zinām, ka mums ar šiem cilvēkiem ir kopējas piederības saites, kopējas intereses, tie paši mērķi. Tā daudz kopēja ir dots tiem, kuŗi pieder vienai ticībai un vienai tautība. Tādēļ kristīgiem latviešiem, kur vien tie būtu, vajadzētu justies ļoti tuviem, viena Gara saliedētiem. Jau pirmo reizi tiekoties, vajadzētu justiem kā tuviniekiem; pirmo reizi kopēju darbu darot — kā darba biedriem.

Un ja nu vienībā ir spēks, tad kaut skaitliski nedaudziem, *mums vajadzētu liecināt par lielu garīgu stiprumu*, kam drošs nākotnes skatījums.

Un tomēr — ne vienmēr tas tā ir. Pārāk bieži skatāmies viens otram gaŗām, otru nesadzirdam. Vairāk domājam un runājam par savus nespēku un nevarēšanu kā par spēku un iespējām. Bieži nesaskatām to, kas mūs vieno, bet gan to, kas mūs šķeļ. Tad nejūtamies kā draugi.

Ir tā, ka dažreiz slimnieks nemaz nevēlas savu slimības cēloni uzzināt, vai nevēlas ārsta parakstītās zāles. Dažkārt, būdams izslāpis vai badā, cilvēks tomēr nebauda no spirdzinoša ūdens avota,—nesniedzas pēc maizes rieciena, kas turpat vai ar roku sasniedzams.

Vai viņš negrib — vai mēs negribam? Neesam jau slimi, un tomēr: trūkst mums īstā drauga.

Ir tā, ka lai gan skaitāmies meklētāji (īpaši jaunībā), mēs meklējam tikai zināmā virzienā, saredzēdami, ko vēlamies saredzēt — reti atvērdami logu Dieva atklāsmei.

Bernhards Šovs teicis, ka ļaunais katram cilvēkam dod vāju kristietības iešļircinājumu, lai tā mēs paliktu imūni pret stiprākiem uzbrukumiem.

Arī tas ir taisnība.

Nav jau grūti par Dievu un Viņa valstību domāt, rakstīt, runāt vai paklausīties. Tas no manis neprasa vairāk kā prāta rotaļas, brīža ziedošanu kādai īpašai izklaidai, bet kā ar patiesām attiecībām, ar Viņa draudzību?

Uzstādīsim sev kādu svarīgu, bet grūti pildāmu prasību — būsim atklāti. Paši ar sevi. Viens ar otru. Un ar Dievu. Pazemīgi Dieva priekšā. Viņa priekšā jo īpaši drīkstam būt atklāti, tādi kādi esam. Un no tā izriet mūsu atklātība, — patiesīgums pret mums pašiem un pret citiem. No tā stāvokļa, no tā brīža, Dievs Kristū mani veidos—tādi, kādam man jābūt. Un līdz ar to Viņš palīdzēs veidot kristīgu draudzi, sabiedrību un tautu. Dievs dos tuviniekus, dos darba biedrus.

Piederības saites, kopējas intereses, līdzīgi mērķi savu nemainīgu pamatojumu iegūst Kristū, mūsu pestītājā. Citu pamatu neviens nevar likt, kā to, kas jau likts, proti, Jēzus Kristus (1.v.kor. 3:11). Ja tā, tad nevajadzētu to vispār mēģināt darīt — citu pamatu likt — jo runa ir par mūža derību, draudzību, kam jāveidojas jo pilnīgākai.

„Bet kas Viņa vārdus tur, tanī patiesi Dieva mīlestība ir kļuvusi pilnīga. No tā mēs noprotam, ka esam Viņā."

Runa ir par dzīvi — dzīvu un dinamisku, kuŗā nekā mums netrūkst (jo vērtību skāla nav līdzšinējā). Ja esam atklāti pret sevi, pret otru un pret Dievu, tad mūsu dzīves pārveidojamas šo attiecību gaismā, vienalga, ko tas no mums prasa.

Sajūsmas brīdī (piem. lielas draudzes vidū) daudz ko apsolām, bet tad soli pa solim no tā atkāpjamies, atgriežamies pie tā dzīves veida, kas pierasts un mums liekas drošs un ērts. Ne vienmēr tas ir tas, ko mums Dievs ir sagatavojis. Kristīgas dzīves zemūdens straumes arvien bangojas, jo Dievs runā ar spēku un tas, ko Viņš saka, ne vienmēr ir tas, ko esam izdomājuši un izplānojuši.

Īstie panākumi dzīvē nāk tad, kad ir saskaņa starp Dieva nodomiem un cilvēku centieniem. Viss top jauns.

Kāds vienkāršs vīrs . . . ieraudzīja veikala skatlogā skaistu vāzi un tūdaļ tā viņam ļoti iepatikās. Viņš šo vāzi nopirka un to novietoja savā istabā. Bet nu tā kļuva par šīs apkārtnes pārveidotāju. Vīram bija istaba jātīra, jo vāze bija par skaistu, lai tā atrastos netīrā istabā. Logu aizkari likās pārāk pelēcīgi, vecais novalkātais krēsls arī vairs neiederējās. Sienu tapetas un krāsa prasījās pēc atsvaidzināšanas. Un tā drīz šī vīra istaba tika pārvērsta. Viņš pats to vēlējās darīt — vienas vāzes dēļ.

Ko gan nedarām kādreiz kāda cilvēka dēļ . . . vai kāda īpaša notikuma dēļ . . . Sevišķi, ja šis cilvēks ir mūsu draugs un notikums ir ilgi gaidīts.

Bet ko mēs darām Kristus dēļ un pestīšanas dēļ? Ko darām šīs īpašās draudzības dēļ ar savām dzīvēm?

„Kas teicas paliekam Viņā, tam pienākas arī pašam tā dzīvot, kā Viņš ir dzīvojis."

Tā ir īsta dzīve, kuŗai nododamies . . . Turot Viņa vārdus un savus solījumus. Tā ir dzīve pēc Kristus parauga un Viņa Gara. Kā krustā sistā, upurējošā mīlestība nepazīst robežu, tā arī kristieši, Kristum sekotāji, ar laiku var kļūt par tādiem devējiem un cēlējiem, kas nepazīst vairs atrunāšanos vai nespēku. Varam kļūt par tādiem lūdzējiem, kas saņem visu.

Mēs spēsim teikt „Tavs prāts lai notiek" tai ceļā, kas viegls un patīkams (īpaši jaunībā) kā arī tai ceļā, kas ved uz Golgatu.

Dieva prāts ir tas, ka mūsu labākais draugs ir Viņš, kurš caur Golgatu mūs ved pretim augšamcelšanai.

Tā ir atbilde tam, kuŗš dzīves grūtā situācijā, vai labākā brīdī, prasa Tēvam padomu. Turēsim viņa vārdus! Tad iesim no spēka uz spēku!

EJ GAŖĀM

Ej, kārdinātāj, gaŗām ej,
Pie manām durvīm neapstājies!
Ļauj mieru manai dvēselei, —
Pie Jēzus viņai labi klājas.

Ej, kārdinātāj, gaŗām ej!
Man tava zelta nevajaga;
Ne to, kas pieder pasaulei, —
Man viņas ceļš un prieks par smagu.

Tavs zelts kā akmens sirdi spiež
Un tava manta sabirst trūdos.
Kas viņas dēļ še spēku šķiež,
Tam dvēsele grimst grēku plūdos.

Tavs prieks peld citu asarās
Un tava slava citus gremdē,
Visdziļās sāpēs, ciešanās
Tavs gods pēc grēka grēku gremdē.

Tu laimi soli, nāvi dod,
Tavs mantojums ir — melī, maldi,
Pār to, kas Dievu neatrod,
Tu vergu važās smagās valdi.

Ej, kārdinātāj, gaŗām ej,
Pie manām durvīm neapstājies!
Ļauj mieru manai dvēselei, —
Pie Jēzus viņai labi klājas.

— *Antra Marsa*

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Sv. Jāņa draudzes māc. I. Gaide vasaras mēnešos sastopams baznīcā pirms un pēc dievkalpojumiem, vai citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās. Mācītāja mājas tālrunis 766-5525, Saulanē — 1(705) 424-1118. No 23.jūnija līdz 16. jūlijam mācītājs būs atvaļinājumā, kad vajadzības gadījumā jāsazinās ar draudzes priekšnieku J. Konci, tālr. 741-3378 vai draudzes kanceleju, kur darbiniece A. Konce sastopama otrdienās un ceturtdienās no pl. 12. — 8 vak., izņemot laiku no 20. jūl. līdz 19. augustam, kad kanceleja būs slēgta. Māc. I. Gaidi atvaļinājuma laikā aizstās archibīskaps A. Lūsis — 26. jūlija dievkalpojumā un māc J. Cālītis 10. jūlija dievkalpojumā.

26. jūnijā pl. 10 no rīta dievkalpojums, vada archibīskaps A. Lūsis.

3. jūlijā pl. 3 pēcp. Saulaines nometnes atklāšana un dievkalpojums, vada māc. J. Cālītis

10. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievnamā. Māc. J. Cālītis. Pl. 10.30 no rīta dievkalpojums Saulainē.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5743.

Māc. J. Cālītis vasaras mēnešos būs sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās. Mācītāja mājas tālr. 482-5743 vai Sidrabenē, tālr. 1-335-2030.

26. jūnijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Sidrabenē, māc. Ā. Čops.

3. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievamā.

10. jūlijā pl. 5 pēcp. Sidrabenes nometnes atklāšana ar dievkalpojumu.

17. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievnamā.

24. jūlijā pl. 11 no rīta Sidrabenes nometnes bērnu svētku dievkalpojums.

31. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievnamā. Māc. Ā. Čops.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

3. jūlijā pl.11 norīta dievkalpojums Tālavā.

17. jūlijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Tālavā.

31. jūlijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Tālavā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Lūgšanas trešdienas vakaros jūnijā, jūlijā un augustā nenotiks. Atsāks atkal septembrī.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 213 East 15th Street, Hamilton, Ont. L9A 4G1; tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

26. jūnijā pl. 4 pēcp. dievkalpojums.

3. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums.

10. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums.

Jūlijā un augustā dievkalpojumi būs vienu stundu agrāk nekā parasts — pl. 10 no rīta. Dievkalpojumi baznīcā nebūs 17., 24. un 31. jūlijā, kā arī 7. augustā pārbūves darbu un mācītāja atvaļinājuma dēļ. Šinī laikā vajadzības gadījumā sazināties ar dr. priekšnieku V. Dāboliņu, tel. 383-8138.

MONTREALA

Prāv. A. Veitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

26. jūnijā pl. 7 vak. dievkalpojums.

10. jūlijā pl. 11 no rīta vasaras nometnes atklāšanas dievkalpojums Tērvetē. Dz. lapiņas.

10. jūlijā pl. 7 vak. dievkalpojums.

17. jūlijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Tērvetē.

17. jūlijā pl. 7 vak. dievkalpojums.

31. jūlijā pl. 7 vak. dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3966, Otavas latv. ev.-lut Miera draudzes Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

26. jūnijā dievkalpojums Otavā nebūs.

3. jūlijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Sprīdīšos, lietainā laikā ēkā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRITIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 22. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont. Tālrunis 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

107.7 un TV 29. staciju

pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija,

700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

DAUDZ LAIMES
dzimšanas dienā, Kanada!

Kanada .... 110 gadus stipra

Kanada .... zeme ar nākotni

Kanada .... liela zeme mazā pasaulē

Kanada, mūsu zeme, mēs stāvam sardzē par Tevi.

DAUDZKULTŪRA

VIENIBA DAŽĀDIBĀ

Hon. Joseph P. Guay
Minister of State
Multiculturalism

L'hon. Joseph P. Guay
Ministre d'État
Multiculturalisme

Rigas jūrmala . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

āboliņlapu veidīgām nobrauktuvēm nozīmē 17 minūtes pacejot pa Ameriku, izteicies kāds no vietējiem iedzīvotājiem, kas zina kaut ko par ASV lielceļiem un satiksmes ātrumu.

Rīgas Jūrmalas pilsētā iedzīvotāju skaits tagad ir 50.000, bet vasarā tas palielinās uz 300.000 līdz 600.000, ieskaitot izbraucējus — pašus rīdziniekus. (Protams, arī tie ir galvenokārt krievi vai augstākie režīma kalpi. — Ref.) Apmešanās ir privātās mājās uz „gultas vietu", lielajās arodsavienības viesnīcās vai sanatorijās ar dūņu un sēra vannām un stingri ieturētām atpūtas stundām. Pludmalē ir noteiktas joslas saulotājiem, volejbumbu spēlētājiem, vingrotājiem — visai trokšņaina zona. Aiz augstajiem žogiem atrodas luksa „dačas" galvenajiem „Latvijas republikas" politiskajiem vadītājiem vai „tautas kalpiem", kā tos nosauc krievu ieceļotāji.

Tā saucamā zvejnieku restorānā, kura būvei izmantotas nolietotās laivas „vig-vamu" veidā, pasniedz šašlikus ar ungāru vīnu. Galvenā „zvaigzne" ir naktsklubs Jūras pērle (korespondents to rakstījis latviski. Ref.), kur priekšnesumi pēc pusnakts liek savilkt uzacis. Par pieciem rubļiem var noskatīties, kā četras meitenes melnās zeķēs dejo „kan-kanu", vai platmalēs un spieķīšiem rokās dejo amerikāņu 1940. gada grāvējus. Ieejas maksā ieskaitīti ēdieni un dzērieni: 2 gabali salāmi, 1 šķēle laša, divi pīrāgi, laba deva konjaka, auksta melnā kafija un 4 gabaliņi šokolādes. Par dažiem rubļiem var pirkt kokteili „Ziemeļu gaisma", kas ir konjaka un šampanieši sajaukums. To iedzerot, cilvēks jūtas kā bez kājām.

Tallinā priekšnesumu izvēle vēl pārdrošāka un izsmalcinātāka. Vērojot kādu erotisku deju, blakus sēdošais krievs pačukstējis: „Brīnos, ka partija to pieļāvusi"... Arī ieejas maksa ir dārgāka: 9 dolari „cietā valūtā" vai 6 rubļi, ja visu dienu gaida rindā pēc ieejas zīmes. Sacensība pēc sēdvietām ir sīva, kopš vasaras sezonā ierodas ārzemju tūristi. It īpaši pārsvarā ir somi. Tie kā siļķu bari peld pāri 50 jūdžu platajam Somijas līcim no Helsinkiem, lai pavadītu lētu nedēļas nogali.

„Mums viņi apnikuši, vienmēr piedzeras un taisa skandalu," žēlojās igauņu tūrisma ierēdnis. Bet tā ir familjāra žēlošanās: somiem un igauņiem ir radnieciska somu-ugru valoda un vienāda gaume uz stiprajiem dzērieniem. „Trīs glāzes un somi sāk runāt igauniski un igauņi somiski," izteicās kāds tallinietis.

Šī valodas radniecība palīdz Igaunijai palikt rietumnieciskai. Igaunijā viegli var uztvert Helsinku televīzijas raidījumus, ziņas un citus ziņojumus, līdz ar to igauņiem kļūstot neatkarīgiem no cenzētiem vietējiem raidījumiem un laikrakstu ziņām. Tallinas raidītājs ir arī liberālāks no visām trim Baltijas valstīm.

— Igauņiem ir arī sociālas problēmas — jaunieši nevēlas turpināt iegūt augstāko izglītību, kā to darījusi vecākā paaudze. Tie iestājas universitātē tikai, lai izpatiktu vecākiem, bet ne, lai vēlāk iegūtu labāku materiālu stāvokli. Pad. savienībā autobusa vadītājs saņemot to pašu kā zinātņu doktors — ap 325 dol. mēnesī, bet ambulances auto vadītājs divreiz lielāku algu nekā ārsts. Taksametra vadītājs nopelnot mēnesī 250 dol., neskaitot „dzeramnaudas", — nobeidz savu rakstu rietumu korespondents.

Ceļojošais kauss Česterfīldai

DVF rīkotās šaušanas sacensības komandām notika Česterfīldā. Piedalījās četras komandas, pārstāvot Bradfordas, Česterfīldas, Mansfīldas un Donkasteras nodaļas. Jaunu rekordu sasniedza un samērā viegli uzvarēja Česterfīldas vienība, tā iegūstot kausu uz vienu gadu. Uzvarētāju komandā bija: K. Kļaviņš (153 p.), E. Krauze (151), P. Vītiņš (144) un E. Vītiņš (126), kopā 574 punkti, otrā vietā Donkastera ar 429 p. un trešajā Bradforda ar 381 punktu.

Labāko individuālo dienas rezultātu sasniedza A. Freimanis (Donkastera) — 158 punktus.

Sacensības notika trijos starptautiskos stāvokļos, šaujot 50 jardos guļus, ceļos un stāvus.. Česterfīldas nodaļa, kurai ir tikko pāri par 20 biedriem, izveidojusies par labāko vienību DVF šaušanas sportā Anglijā. Šeit lieli nopelni Ernestam Krauzem, kas pēdējos gados piesaistījis vairākus jaunus šāvējus.

DVF 16. sporta svētkos Mansfīldā piedalījās pāri par 50 dalībnieku. Sacensības notika galda tenisā un novusā individuāli, bet šautriņu mešanā komadām. Par jaunajiem meistariem kļuva I. Lilienfelds (novusā), P. Zivtiņš (galda tenisā) un Lesteras 1. komanda šautriņu mešanā.

Atsevišķas sacensības notika novusā jauniešiem līdz 18 gadiem. Tur pirmajā vietā ierindojās A. Plūme (Mansfīlda), 2. v. I. Šulcs (Līdsa) un 3. v. R. Dāle (Līdsa).

Vispārējā klasē novusā jaunais meisars kļuva I. Lilienfelds (Notinghama), 2. v. M. Irbītis (Lestera) un 3. v. F. Laudobelis (Lestera).

Galda tenisā pirmo vietu un mansfīldiešu dāvāto ceļojošo kausu uz gadu ieguva P. Zivtiņš, 2. v. M. Pūlis (Līdsa) un 3. v. A. Plūme (Mansfīlda).

Šautriņu mešanā lesterieši bija veiksmīgāki, iegūstot pirmo vietu un DVF ceļojošo kausu uz vienu gadu, 2. v. Dārbija, bet 3. v.Lesteras 2. komanda. Sacensību nobeigumā DVF kultūras un sporta daļas vad. A. Freimanis nodeva sveicienus no DVF valdes priekšs. L. Rumbas un aicināja vietējās nodaļas valdes priekšsēdi V. Sīmani pasniegt uzvarētājiem balvas.

Otra svētku daļa sākās ar kapellas Kaija mūzikas skaņām.

Strēlnieks

Meklēju nemēbelētu

vienistabas dzīvokli

ar virtuvi un atsevišķu vannas istabu, sākot ar 15. jūliju.

Zvanīt 461-4766

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

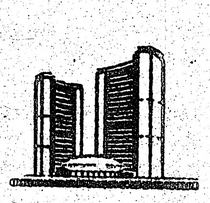

TORONTO PILSĒTAS
ATKRITUMU SAVĀKŠANAS PLĀNS

Domīnijas dienā, piektdien, š. g. 1. jūlijā, atkritumus neaizvāks.

Kārtējā atkritumu savākšanas diena būs nākamajā nedēļā.

Smago priekšmetu un laikrakstu savākšana, kas parasti notiek trešdienās, paredzēta tāpat abās trešdienās, 29. jūnijā un 6. jūlijā.

R. M. BREMNER
Commissioner of Public Works
City of Toronto

PAVADIET ATVAĻINĀJUMU un NEDĒĻAS NOGALES
skaistajā Nipissing ezera 10,5 akru salā

SANALULU CAMP

PRIEŽU MEŽS, ZIVJU BAGĀTĪBA, PELDĒŠANĀS SMILŠU LĪCĪ

Tuvākai informācijai lūdz zvanīt: K. SUNTAŽS
Toronto, (416) 751-6829 — Nipissing (705) 724-5910,
vai rakstīt — 51 Wexford Blvd., Scarborough, Ont. M1R 1L2

PĀRDODAMA VASARNĪCA

100 pēdas uz Muskoka North upes krasta, liels mežs, puķu un sakņu dārzs, ābele un ogu krūmi, pilnīgi mēbelēta, 3 guļamistabas, 30 x 20 pēdu, izolēta koka māja 8 g. veca, ar slēgtu verandu. Zemes platība 1 akrs, 0,8 jūdzes no 11. lielceļa, pie Bracebridge. Laiva, motors, elektr. ūdenspumpis un traktors. Cena $26.000. Zvanīt J. Sveķis, 762-4190, vai rakstīt 36 Ellis Ave., Toronto M6S 2X1.

PAVASARA LE 1-7353

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. Eglītis – TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 Ausma Miķelsone

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

- ☐ vienu gadu $25.—
- ☐ 6 mēnešiem $13.50
- ☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD. vārda

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kaneva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Iznācis

ANNAS E. OZOLIŅAS

dzejoļu krājums

ATMIŅU ZIEDI

autores izdevumā. Grāmata iesieta greznos audekla vākos. Tajā sakopoti turpat 150 dzejoļu, kuŗos silti notēlota dzimtenes daba un tēvu sēta, paužot dziļu mīlestību pret mūsu tēvu zemi. Ļoti piemērota dāvana katram gadījumam.
Maksā 5 dolari.

Dabūjama DV grāmatnīcā Toronto

Lotus FLOWERS

792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3381

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumu izpildīsim uzkavējoties. Īmāra un Arvids Tirums

Skyline Real Estate Ltd.

2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA

Tel. 533-8553 **Ilmārs Jankovskis**

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 8. vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

JAUNAS GRĀMATAS

A. Voitkus — Vēja nestas lapas, rom.	$9.00
U. Ģērmanis — Tālu tālumā, lielā plašumā	$9.00
V. Mobergs — Zaldāts ar salauztu šauteni	$8.00
Alf. Dziļums — Plosti sēklī	$ 7.50
G. Janovskis — Kaijas kliedz vētru, rom.	$ 8.50
A. Michelsons — Gambija, rom.	$ 7.50
Confrontations with tyranny, sešas lugas angļu valodā sak. A. Straumanis	$15.00
Archīvs I — V un XI — XVI katrs	$10.00
E. Dunsdorfs — Latvijas vēst. atlants	$12.00
V. Klīve — Vai jums ir filozofija?	$ 7.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.
Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19% märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 7.00,
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1977. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru piens (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563

EAGLESNEST

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. — Arnolds Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

226-6950
5385 Yonge St. Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd.
Willowdale, Ont.

Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

Metodes . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

čekistiem: vai jums acu nav, ka jūs skatāties tieši kamerā, kā tas redzams jaunajā filmā par ieslodzījumu vietām!

Nedrīkst vairs notikt tā, kā par Gunāra Rodes apcietināšanu brīvajā pasaulē neviens nezināja, bet balsis pacēlās tikai tad, kad Rode Vladimira cietumā bija jau gandrīz nomocīts. Tagad mums kontakti jau nodibinājušies. „Mana znota Brūvera grūtajā brīdī bija demonstrācijas visā pasaulē, tāpat tas bija ar mācītāju Jāni Šmitu un citiem Brūveriem," teica mācītājs.

Pieskaroties tiem, kas strādā režīma labā, referents norādīja, ka čekā nestrādā skaitļotāji, bet cilvēki, kas atklājami un „izceļami no segliem". Turpinot šo darbu, palīdzēsim Gaismas akcijai. Tā ir kā ledus kalns, kur tikai kāda septītā daļa ir virs ūdens, bet pārējā nav redzama. Mēs visi esam gaismas sveces, jautājums tikai, vai vēlēsimies iedegties. „Lauj sevi aizdedzināt, ar apskaidrotu gaismu zudīs tumsība," nobeidza māc. P. Kļaviņš savu interesanto referātu. ALA delegāti mācītāja runu uzņēma ar lielu atsaucību.

Iepriekšējā vakarā delegāti bija noskatījušies māc. P. Kļaviņa atvesto jauno filmu, kuŗā redzams, ka Šķirotavas soda nometnei Rīgā apbūvēta jauna sēta un tās apkārtnē nocirsti koki. Jaunās filmas skati tomēr uzņemti no kādas jaunceltnes jumta. Filmā radzama arī Rīgas čekas nama ieeja un čekas darbinieki gan ieejot, gan iznākot no baigās vietas. Pēc kongresa māc. P. Kļaviņš runāja Čikagas latviešiem, kas arī noskatījās šo filmu.

V. Jaunkalnietis

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

šo vārdu, protams, attiecināja arī uz jaunākajiem dejotājiem, pulciņiem u.t.t. Tātad, pareizi ir dejai šādi vārdi: „Tūdaliņ, tagadiņ, pastarnieki danco"... u.t.t.

Tas pats ir ar tautasdziesmu „Nu ar dievu, Vidzemīte," kur vienā pantā iegājušies nepareizi vārdi „Lai aug purvi, lai aug meži"... Pareizie vārdi šim pantam ir: „Lai aug pūŗi, lai aug mieži, kur jāj cauri drasēdams".

Lūgums ieskatīties mūsu lieliskajos iespiestajos deju krājumos, kur vārdi pareizi iespiesti. Nezāles laikus jāizravē.

H. Misiņš, Milvokos, Viskonsinā

PĀRPRATUMS

LA 4. jūnija vēstulē Valdis Šteinmillers ieteic nelietot etnisko apzīmējumu attieksmē uz mums. Kopš mums ir sava valoda, ieražas, kultūra un tradīcijas, mēs piederam etniskai grupai, neatkarīgi no mūsu ticības. V. Šteinmillera pieminētais Felikss Ādlers 1876. gadā nodibināja „ētisko" nevis etnisko grupu.

Egils Kalme Nujorkā

Tālavā

pārdodama vasarnīca.

Zvanīt 368-8458, Toronto.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

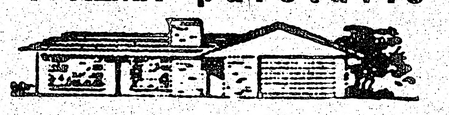

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, iesakāties ALCAN 20 gadu garantiju.

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶIZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 Īpašnieks Arturs Mimo
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot Bulova.
Latviešiem atlaide.

Torland Real Estate Limited
264-2391
Pārstāvis: Konst. KĀRKLIŅŠ
691-3873

Ja plānojat pārdot māju, zvaniet mums.
— Palīdzam ar iemaksu un obligāciju sagādi par zemiem procentiem.

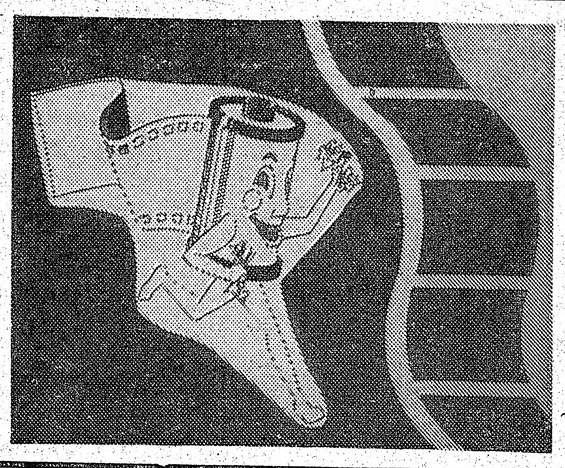

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDIŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalis
Aldonas KIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

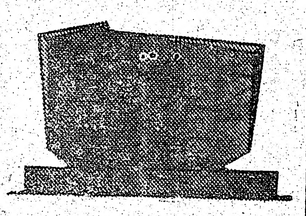

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8953
Kvalitātes darbs un eiropiešu mete

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M6G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LAPI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

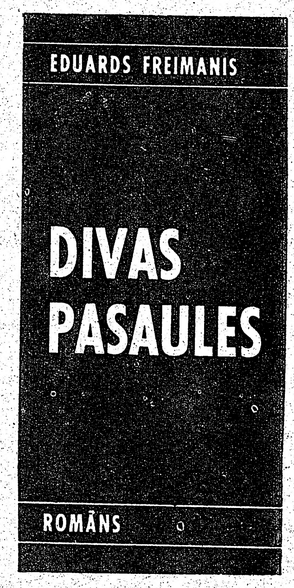

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Pēc 20 dienām atbrīvoti ķīlnieki

HOLANDES ĶĪLNIEKU DRĀMA BEIDZĀS AR ASTOŅU CILVĒKU DZĪVĪBĀM

Drāma beidzās 11. jūnija agrā rītā, kad Holandes speciālas jūrasspēku vienības tanku atbalstā reizē ieņēma vilcienu Asenā un skolu Bovensmildē. Apšaudot vilcienu, nonāvēja 6 molukeru terroristus un 2 ķīlniekus, 9 ķīlniekus un vienu terroristu ievainoja. Skolā abi terroristi padevās bez pretošanās.

Ķīlnieku atbrīvošana vilcienā Asenā un skolā Bovensmildē sākās 11. jūnija naktī pirms rīta ausmas, kad 6 iznīcinātāji zemlidojumā drāzās pāri vilcienam un izmeta miglas bumbas. Speciālas jūrasspēku vienības miglas aizsegā vairākās tanketēs pietuvojās vilcienam un skaļrunī uzaicināja ķīlniekus paslēpties uz grīdas. Sākās terroristu vagonu apšaudīšana, tā ka ar „ugunssienu" tos atšķīra no ķīlnieku vagoniem. Ar tanku dūri atbrīvotāji saspridzināja durvis un iebruka vilcienā. Terroristu vagonā tie atrada 6 nonāvētus un vienu ievainotu, bet divi padevās bez tālākās pretošanās. Arī ķīlnieku vagonā 2 bija nonāvēti, bet 9 ievainoti. Pēc aculiecinieku stāsta tie nonāvēti, mainot aizsega vietas. Ievainotos ātrās palīdzības mašīnās, bet pārējos ķīlniekus autobusos nogādāja Groningenas slimnīcā.

Tanī pašā laikā cita vienība ielenca skolu Bovensmildē un uzaicināja terroristus padoties. Kad tie neklausīja, tankete izlauzās cauri mūŗa sienai, tā ka kaŗavīri iekļuva skolā. Abi terroristi bez pretošanās padevās, bet četri skolotāji, divas sievietes un divi vīrieši, tika atbrīvoti pēc tepat 20 dienu ilga gūsta.

Drāma Holandē sākās 24. maijā, kad vienā laikā divi molukeru terroristi ieņēma skolu Bovensmildē un par ķīlniekiem paturēja 105 skolēnus, 6 līdz 13 gadu vecumā, un piecus skolotājus. Cita 9 cilvēku grupa apturēja vietējās satiksmes vilcienu pie Asenas un par ķīlniekiem paņēma 54 pasažieŗus. Terroristi pieprasīja atbrīvot 21 apcietināto molukeru, kas pirms 3 gadiem tādā pašā veidā ieņēma Indonēzijas vēstniecību Hāgā un pieprasīja nodot viņu rīcībā lidmašīnu lidošanai nezināmā virzienā. Valdības izveidotais štābs Hāgā līdz ar tieslietu ministru šīs prasības noraidīja, aizbildinoties, ka neviena lidotāju komanda neuzņemoties lidmašīnas vadību, nezinot lidojuma mērķi.

Valdība šinī gadījumā vilcinājās, cerot, ka terroristi ķīlniekus atbrīvos. Tas nepiepildījās. Kad skolā bērni sāka saslimt, terroristi atļāva pielaist ārstu un pievest medikamentus. Tas nelīdzēja, trešā daļa skolnieku saslima, tādēļ terroristi pēc 9 dienām skolēnus un vienu skolotāju atbrīvoja, paturot gūstā 4 skolotājus.

Vilcienā tankos pietrūka ūdens. Terroristi to lika piegādāt no ārpuses, tāpat pārtiku. Beidzot uzsāka sarunas ar abām pusēm pieņemamiem starpniekiem. Pēc pirmajām sarunām atbrīvoja divas sievietes grūtniecības stāvoklī un dažas dienas vēlāk arī vienu slimu vīrieti. Kad otrreizējās sarunās nekādu vienošanos nepanāca, valdība izšķīrās ķīlniekus atbrīvot ar varu, kaut zināja, ka tas prasīs upuŗus. Arī tauta sāka kurnēt un pārmeta valdībai pasīvitāti un pakļaušanos mazas grupas prasībām. Tautā radās naids pret molukeriem, īpaši tādēļ, ka ti savas politikas īstenošanai izmanto bērnus.

Holandē dzīvo 40.000 molukeru, parasti atsevišķos pilsētu kvartālos, daļēji izolējušies no vietējiem. Dienvidmolukeru salas Indijas okeanā kādreiz bija Holandes kolonija. Pēc Holandes varas izbeigšanās tās kļuva neatkarīgas, bet Indonēzija ar varu tās pakļāva sev. Daudzi molukeri devās trimdā, bet lielākā grupa apmetās Holandē un vēl tagad cīnās par savas tautas brīvību un valsts neatkarību, tāpat kā mēs, tikai citādā veidā, lietojot arī terroru. Ar to viņi grib pievērst pasaules uzmanību savas tautas stāvoklim Indonēzijā. Karstasinīgākie cīnītāji ir tieši jaunieši, kas dzimuši svešumā. Terroristu grupas vadītāja, kas okupēja vilcienu, bija kāda 21 g. v. molukeru jaunava, zobārsta izpalīdze Asenē. Terroristu paņēmienus viņa mācījusies īpašos kursos Dienvidjēmenē. Vilcienu atbrīvojot, viņa nošauta.

Ķīlnieku atbrīvošana, kas prasīja 8 cilvēku dzīvības, holandiešu un molukeru attieksmes saasināja tik lielā mērā, ka valdība baidās no sadursmēm tanīs vietās, kur dzīvo molukeri. Viņu kareivīgās grupas teicās terroru vēl veicināt.

P. B.

Maskava apsūdz Vašingtonu

(Turpinājums no 1. lp.)

nistrus. Šī konference radījusi trauksmi Kremlī. Maskavas un Vašingtonas SALT sarunas par taktisko atomieroču ierobežošanu droši vien būs neauglīgas. Ja arī līgumu parakstīs, Kremlis turpinās bruņošanos, un Vašingtonai, lai atgūtu savas priekš desmit gadiem zaudētās pozicijas, jārīkojas ātri un apņēmīgi.

Pagājušā nedēļā padomju presē parādījās zīmīgs raksts. Pazīstamais komūnistu politiskais komentātors Jevgēņijs Grigorjevs Pravdas nedēļas ārpolītiskā vērtējumā apvainoja ASV auglīgas zemes sagatavošanā jaunas bīstamas bruņošanās sacensības uzliesmojumam. Tas notiekot rietumu aizsardzības stiprināšanas un cilvēka tiesību nodrošināšanas aizsegā. Skaļā cilvēka tiesību aizstāvēšanas kampaņa pēc Grigorjeva domām radīta tikai tādēļ, lai slēptu pavisam citus mērķus, kam gauži maz sakara ar cilvēka tiesībām komūnistu valstīs un citās zemēs.

Grigorjevs, atsaucoties uz vārdā nenminētu amerikāņu diplomātu, apgalvo, ka sacelta trauksme par it kā komūnistu valstīs ignorētām cilvēka tiesībām esot bijusi iespaidīga Eiropas valstu bruņošanās kāpināšanai un īrstošās NATO alianses saglabāšanai. Neņemot vērā SALT sarunas, amerikāņi jau esot stājušies pie gluži jaunu ieroču radīšanas. Jaunas lidmašīnas, raķetes un elektroniski ieroči esot tikai daļa no velnišķīgām ierīcēm, kas topot ASV rūpnīcās. Viss tas lejot eļļu uz bruņošanās sacensības uzliesmojumu un apdraudot pasaules mieru. Grigorjevs apgalvo, ka amerikāņu tautas vairākums vēlētos, lai Kārters tūlīt paraksta SALT nolīgumu, bet prezidents to negribot darīt.

Vientiesīgajam padomju pilsonim, kuŗu diendienā baŗo ar komūnistu partijas meliem, noklusē drudžaino bruņošanos pašu mājās. Kremlis tautu atkal baida ar imperiālistiskā kapitālisma militārās agresijas bubuli. Brīnums, ka šis bubulis nav ietverts jaunajā Brežņeva konstitūcijā. Ar to taču viegli var attaisnot pirmās nepieciešamības preču un daudzu citu elementāro nepieciešamību trūkumu savu laiku pārdzīvojušā komūnistiskās utopijas paradīzē.

Šoreiz neiegriezīsimies Pekingā, jo jau no tālienes var sadzirdēt bungu rīboņu, kas *brīdina Tālos austrumus no* Pad. savienības uzbrukuma briesmām. Vai Kārters patiešām atstās Dienvidkoreju savam liktenim? Kā uz to reaģēs Japāna? Vai ķīniešu apgalvojums par jauna pasaules kaŗa tuvošanos ir pamatots? Šīs un citas starptautiskas problēmas kopā ar makšķeres kātiem ielieku ceļa somā, dodoties gadskārtējā atvaļinājumā.

Aleksandrs Ķegumnieks

Milvoku DV vīru koŗa 25 gadi

Jūnija sākumā vecākā DV dziesmu vienība, Milvoku DV vīru koris, savā gadskārtējā koncertā atskatījās uz saviem 25 darbības gadiem diriģenta V. Aparjoda vadībā. Koris visā darbības laikā pazīstams kā saliedēta un rosīga dziesmu vienība, ar savu allaž izvērtēto programmu un saskanīgo priekšnesumu. Gads gadā augusi dziesmu izvēle, savos koncertos arvien uzņemot jaunas un maz dziedātas, visai atbildīgas dziesmas. Koris nekad nav centies pēc lētas popularitātes, bet rūpīgi iestudējis mūsu komponistu jaunākos darbus, pievienojot tiem populārākās un sabiedrībā iecienītākās vīru koŗu dziesmas.

Kā visos trimdas koŗos, izjūtams gados jaunāko balsu trūkums. Korī joprojām dzied daudz vecu dalībnieku ar ilggadēju rutīnu un apzinīgu nodošanos dziesmu iestudēšanai. Programmas pirmā un otrā daļā dominēja nopietna rakstura dziesmas: maz dzirdētā A. Kalnāja Nezināmiem kapiem, A. Kalniņa Karš, J. Norviļa Kam drosme ir (K. Ulmaņa vārdi), tā paša komponista svinīgā Aglona un koŗa pirmo reizi atskaņotā Dzimtenē. Samērā maz dzirdēta un Milvokos pirmo reizi bija V. Baštika Mana tauta, V. Lindes Saules laivā un diezgan prasīgā H. Pavasara Barka ar sienu. Klausītājiem patika un nācās atkārtot T. Ilsteres Tēvu zeme runā (solo R. Dzelzkalns) un E. Dārziņa Mirdzi kā zvaigzne. Trešā daļā tautasdziesmu sabalsojumi, kur V. Baštika Gare mane šī naksniņa solo dziedāja E. Paeglis. Pie devās koris vēl nodziedāja trīs dziesmas.

Programmai izskanot, koŗa priekšnieks R. Prūsis deva pārskatu par koŗa darbību aizvadītajos 25 gados, beigās suminot koŗa divdesmitpiecgadniekus — diriģentu V. Aparjodu un K. Upesleju. Sekoja koŗa iniciātora E. Peniķa apsveikums. No apvienības vanadzēm ziedus pasniedza M. Cukura, E. Brusubārdas koŗa — J. Zvērs, koŗa Dzimtene — J. Aļeksējevs, vanadžu dubultkvarteta — M. Valtere, Milvoku Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Grundsbergs un dāmu komitejas priekšniece Z. Lazdiņa, A. un O. Roze-Roziņa (grāmata un aploksne). Austrālijas DV vārdā sveica V. Aufmanis, no Vācijas DV V. Reboks. Rakstveidā vēl bija sveikuši: diriģenti J. Ūdris un R. Zuika, Dziesmu Vairoga pr-ce A. Austriņa, I. Rožkalna un K. Vanags.

DV tautas deju kopas dalībnieki I. Inveisas vadībā nodejoja 5 dejas.

—ep—

Liela interese par dziesmu svētkiem Losandželosā

Līdz 7. Rietumkrasta latviešu dziesmu svētkiem Losandželosā, Kalifornijā, vairs palikušas tikai dažas nedēļas. Tie sāksies 6. jūlijā un turpināsies līdz 10. jūlijam. Uz svētkiem gatavojas doties arī daudz latviešu no Kanadas, sevišķi no rietumkrasta. Arī latvieši Toronto izrādījuši dzīvu interesi par šiem svētkiem un iekārtojuši savu vasaras atvaļinājumu tā, lai varētu braukt uz Losandželosu.

Pirmdien, 4. jūlija pēcpusdienā, viena stunda būs veltīta dziesmu svētkiem un latviešu mūzikai KFAC raidītājā (1330 AM, 92.3 FM), raidījumā Luncheon at the Music Center, kad no pl. 1 – 2 pēcp. dzirdēsim latviešu mūziku un interviju ar dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdi Jāni Taubi, mūzikas nozares vadītāju Dairu Cīlīni un informācijas nozares vadītāju Ināru Reini.

Bez parastās svētku programmas, kuŗā notiks vairāki koncerti, teātŗa izrāde, divi rakstnieku cēlieni, tautas deju sarīkojums, jauniešu un svētku balle u.c. sarīkojumi, paredzētas arī vairākas sanāksmes. Tajās pulcēsies Latviešu ārstu un zobārstu apvienība, latviešu vidusskola Kursa savā padomes sēdē, DV Dienvidkalifornijas apvienība, korporācijas Lettonia, Tālavija, Tervetia, Daugaviete, Dzintra un Imeria, kā arī Franču licejs. Dziesmu svētku laikā notiks arī Latv. ev. lut. baznīcas rietumu apgabala draudžu darbinieku un mācītāju konference un Latvijas kaŗa skolas 13. izlaiduma virsnieku sanāksme.

Dziesmu svētku mākslas izstādei uz 62 aicinājumiem atsaucies 41 mākslinieks. Vairums eksponātu būs gleznas, bet būs redzami arī akvareļi, grafikas, tušas zīmējumi un skulptūras. Ievērojama vieta ierādīta arī foto mākslai, iekļaujot arī krāsu foto.

Svētku apmeklētāju un dalībnieku informēšanai iznācis jau Dziesmu svētku balsis 5. izdevums, kuŗā ievietota svētku programma, norādījumi par istabu rezervāciju un citas ziņas. Papildus informācija iegūstama, zvanot svētku informācijas nozares vadītājai Ināi Reinei: (213) 785-0331.

Atkal „lidojošie šķīvji"

Kā AP aģentūra ziņo no Santijago, Čīlē, tālā tuksnešainā apvidū, seši armijas patruļnieki 25. aprīlī ap pl. 4,15 no rīta sēdēja ap ugunskuru, bet divi stāvēja sardzē. Pēkšņi no debesīm nolaidās divi gaiši priekšmeti. Viens no tiem nolaidās Andu kalnu pakājē un pazuda skatam; patruļa tomēr skaidri varēja saskatīt gaismas atblāzmu. Otrs priekšmets nolaidās gandrīz pie zemes 500 jardu no nometnes un izstaroja violeti sarkanu gaismu.

Patruļas vadītājs kapr. Armando Valdess pavēlēja kaŗavīriem ķerties pie ieročiem, bet pats devās izpētīt apstākļus un nozuda no redzes loka. Pēc 15 minūtēm viņš atgriezās un mēģināja ko pateikt, bet noģība, atgūstot samaņu tikai pēc trim stundām, ap pl. 7 rītā. Viņa pulkstenis rādīja tikai 4,30 no rīta, kad viņš nozuda. Pulksteņa dienas datuma rādītājs bija pabīdījies uz priekšu pa 5 dienām, un kapr. Valdesam bija uzaugusi gaŗa bārda.

Kopš 25. aprīļa, pēc kaŗavīru nostāstiem, ziņots par 12 citiem nezināmiem lidojošiem ķermeņiem Čīlē. Pats Valdess nevar atminēt, kas noticis 15 minūtēs pēc viņa nozušanas. Daži skeptiķi domā, ka viņš redzējis tuksneša mirāžu. ASV aeronautikas un izplatījuma administrācija un Čīles universitātes kopīgi vada izplatījuma staciju dažas jūdzes ziemeļos no Santijago, bet oficiāli nav komentējuši šo ziņojumu. Kāds stacijas darbinieks, kas savu personību neuzdod, izteicies, ka viņš domājot, ka agrākie lidojošie šķīvji, kas redzēti Čīlē, bijuši satelīti vai lidmašīnas, bet nesen tuvumā redzētais pēc satelīta neizskatījies.